

Aan de gemeenteraad

datum	30 september 2025
behandeld door	H.M. van der Werff
ons kenmerk	2025-0096083
doorkiesnummer	14078
Onderwerp	Programma centrum vastgesteld

Geachte leden van de Raad,

Het college heeft op 30 september 2025 het programma centrum 2040 Papendrecht vastgesteld. Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het doorlopen proces, het product, het vervolg en uw rol als gemeenteraad.

Inleiding

Met het programma centrum is er voor het eerst sinds 2000 weer een integrale visie (programma) voor de ontwikkeling van het centrum. Dit programma biedt handvatten om nieuwe ontwikkelingen op te pakken. Ook is het programma centrum een doorwerking van de paragraaf een 'levendig centrumgebied' in de op 17 april 2025 vastgestelde omgevingsvisie 2.0.

Het programma centrum

Voor het opstellen van het programma centrum zijn vier hoofdthema's gekozen aan de hand waarvan het programma verder is uitgewerkt.

De vier gekozen hoofdthema's, groen, sociaal, economisch en verbinding zijn aan de hand van analyses, integrale beleid overleggen en gesprekken met belanghebbenden ingekaderd.

Deze basis is uitgewerkt in vier scenario's waarbij is gekozen om per thema, het scenario sterk uitvergroet uit te werken. Dit, om in het gesprek met alle belanghebbenden, helder te krijgen welke onderdelen van de scenario's omarmd worden en welke als minder wenselijk worden beschouwd.

Om tot het gewenste programma centrum te komen en handvatten te hebben voor het hierna op te stellen uitvoeringsprogramma is de keuze gemaakt om in vier focusgebieden te werken. Deze focusgebieden zijn: Markt 2040, Winkelpark de Meent 2040, Verbindingen en Waterkant 2040. Deze deelgebieden hebben hun eigen basiskennmerken en karakteristiek.

Met het programma centrum 2040 en het beschikbaar gestelde budget voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma centrum wordt verder gewerkt aan de uitwerking van de vier focusgebieden.

Participatie

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is participatie verplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals omgevingsprogramma's. De wet benoemt participatie als cruciaal, maar laat de vorm open. Die vormvrijheid vraagt om bewuste keuzes. Daarom is de participatie zo divers mogelijk ingericht, om vanuit verschillende perspectieven informatie op te halen en het gesprek te voeren.

Tijdens het maken van het programma centrum is in de periode van juli tot en met september 2024 uitgebreid gesproken met verschillende groepen zoals de BIZ, WK10, bewoners, jongeren, de jachthaven en andere betrokkenen. Ook is er op 11 februari 2025 een inloopavond in de raadszaal geweest waarbij inwoners van de gemeente de ruimte kregen om te reageren op de scenario's die later zijn uitgewerkt. In twee periodes is er een enquête geweest. De eerste algemeen over de beleving van het centrum (14/10/2024 tot 17/10/2024 en van 29/10/2024 tot 17/12/2024). In de 2^e enquête is de terugkoppeling opgehaald op de scenario's (11/02/2025 tot 11/03/2025).

Daarnaast is er op 8 mei jl. een beeldvormende bijeenkomst voor de gemeenteraad geweest. Na een korte presentatie in het gemeentehuis is met de vier scenario's in de hand, door het dorp gelopen en het gesprek met de gemeenteraad gevoerd.

Vervolg

Het programma centrum is een richtinggevend document voor de ontwikkeling van het centrum naar 2040. De volgende stap is het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Daarin worden de voorgestelde interventies verder uitgewerkt in concrete stappen en handvatten richting uitvoering. De start van het opstellen van het uitvoeringsprogramma is binnen enkele maanden en zal ongeveer een jaar duren. Voor het budget voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma volgt een separaat voorstel aan de gemeenteraad.

Mocht u naar aanleiding van deze raadsinformatiebrief nog vragen hebben, dan horen wij graag van u.

Hoogachtend,

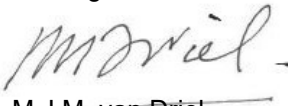
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,

de secretaris,

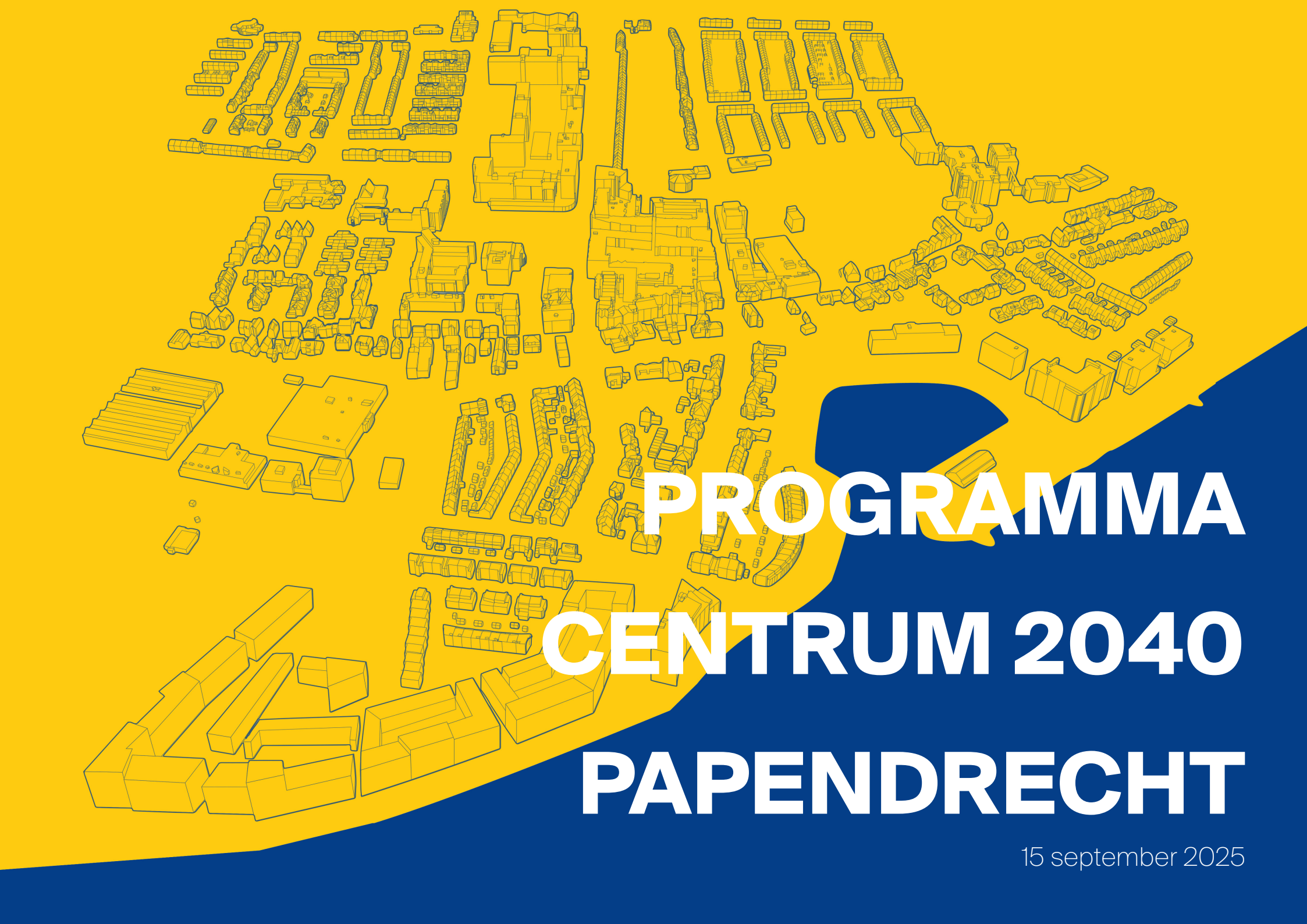

J.M. Ansems

de burgemeester,

M.J.M. van Driel

PROGRAMMA CENTRUM 2040 PAPENDRECHT

15 september 2025

Status:

Eindrapport

Datum:

15 september 2025

Een product van:

CITYFÖRSTER architecture + urbanism
Keilestraat 9 K1
3029BP Rotterdam
+31 (0) 6 41 31 28 45
rotterdam@cityfoerster.net
www.cityfoerster.net

Bloc BV
Willem Buytewechstraat 45
3024 BK Rotterdam
+31 (0) 10 843 2395
info@bloc.nl
www.bloc.nl

In opdracht van:

Gemeente Papendrecht
Markt 22
3351 PB Papendrecht
14 078
+31 (0) 6 405 703 79
www.papendrecht.nl

INHOUDSOPGAVE

INTRODUCTIE	5
I ANALYSE	13
II SCENARIO'S	45
III PROGRAMMA CENTRUM	69
IV PROGRAMMA FOCUS GEBIEDEN	87

Project gebied Centrum Papendrecht

INTRODUCTIE

Papendrecht bouwt aan een levendig, groen en toekomstbestendig dorpshart. Een plek waar wonen, werken, winkelen, ontmoeten en recreëren in balans zijn en waar ruimte is voor vernieuwing zonder de eigen identiteit te verliezen. We koesteren de sterke punten van het centrum: het dorpse karakter, de menselijke schaal, de ruimte en het ondernemende karakter, en versterken deze met nieuwe ontwikkelingen die inspelen op de behoeften van vandaag én morgen.

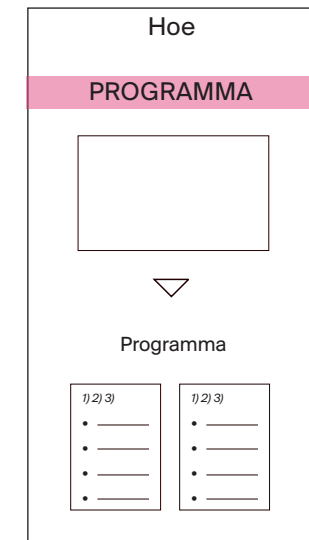
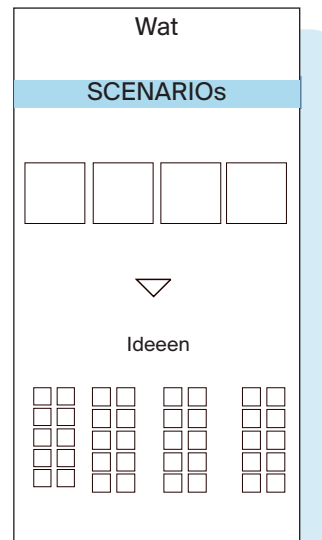
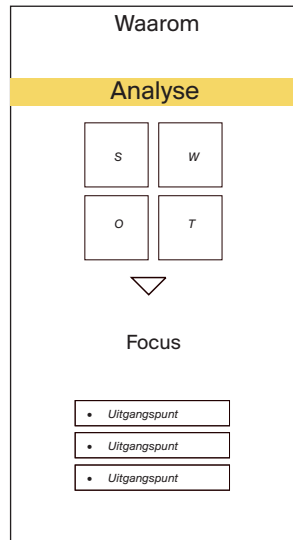
Het centrum van Papendrecht is een voor het dorp belangrijke plek. Het programma richt zich op het versterken van deze rol en stimuleert mensen om vaker en langer in het centrum van Papendrecht te verblijven. De ambitie is om groene en fijne openbare ruimtes te creëren, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en ontspannen. Bovendien willen we de unieke kwaliteit van Papendrecht met haar ligging aan de Merwede, beter benutten. Door het centrum sterker met de waterkant te verbinden, bijvoorbeeld met aantrekkelijke wandel- en fietsroutes, maken we het een nog prettigere plek om te verblijven en te genieten van de unieke ligging aan de rivier.

Het programma centrum dat voor u ligt, geeft richting aan deze ambitie. Het vormt het integrale kader voor de ontwikkeling van het centrum richting 2040 en biedt handvatten voor keuzes op het gebied van stedenbouw, wonen, mobiliteit, economie, milieu en de energietransitie. Het programma sluit aan bij de Omgevingsvisie en de Samenlevingsvisie en vernieuwt de bestaande Centrumvisie 2000+, zodat deze aansluit op actuele ontwikkelingen en beleidskaders. Met het programma zetten we een koers uit voor een centrum dat niet alleen voldoet aan de eisen van deze tijd, maar ook toekomstbestendig en veerkrachtig is. Dit wordt uiteindelijk vertaald naar een uitvoeringsprogramma, waarmee we concrete stappen zetten om deze ambitie werkelijkheid te maken.

Markt

PLAN VAN AANPAK

Fase I: Analyse

De eerste fase stond in het teken van het breed ophalen van informatie. Informatie is verzameld via deskresearch, locatiebezoek, het analyseren van beleidsdocumenten en gesprekken met experts vanuit de gemeente. Daarnaast zijn één-op-één gesprekken gevoerd met sleutelspelers en zijn er groepsessies gehouden met onder andere de vertegenwoordigers van de Bedrijven Investeringszone (BIZ), jongeren en de watersportvereniging. Via een online enquête is aanvullende input opgehaald. De resultaten zijn gebundeld in vier SWOT-analyses rond de thema's: groen, blauw & recreatie; sociaal & wonen; verbinding; en economie. Een SWOT-analyse brengt de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen in kaart rond een specifiek thema.

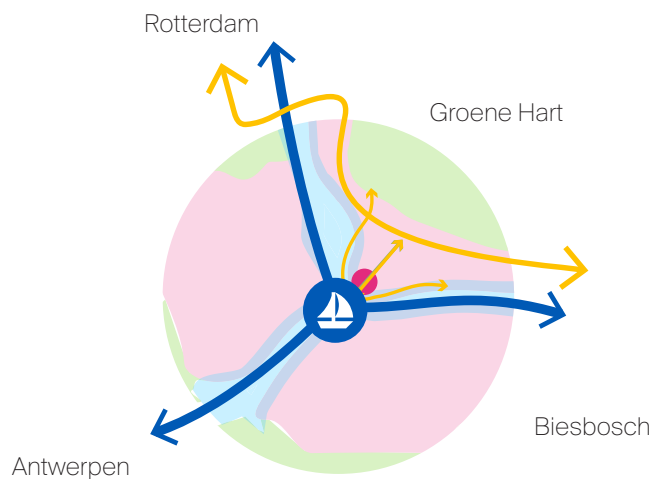
Fase II: Scenarios

Op basis van de vier SWOT-analyses zijn vier toekomstscenario's ontwikkeld. Deze scenario's zijn bewust uitvergroet en scherp neergezet om ideeën uit te lokken, discussie te stimuleren en keuzes inzichtelijk te maken. Ze zijn getoetst via een inloopavond, een brede sessie met ambtenaren en een online enquête. De uitkomsten geven inzicht in de wenselijkheid, impact en haalbaarheid van de verschillende ontwikkelrichtingen.

Fase III: Programma

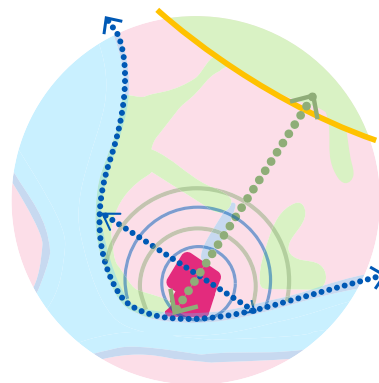
In deze fase is toegewerkt naar een integraal programma voor het centrum. De input uit eerdere fases is samengebracht tot één samenhangend geheel. Daarbij zijn ontwerpworkshops georganiseerd, terugkoppelingen verzorgd richting enkele focusgroepen en zijn het college en de raad meegenomen in de ontwikkeling. Het resultaat is een gedragen toekomstbeeld voor het centrum van Papendrecht.

DE DRIE SCHALEN

De Regio

Papendrecht maakt deel uit van de Smart Delta Drechtsteden en vervult een strategische rol binnen de bredere regio. Het ligt op het kruispunt van woon- en werkverkeer tussen steden als Rotterdam, Dordrecht en Gorinchem, en vormt een schakel tussen de Alblasserwaard en het natuurgebied de Biesbosch. Deze locatie biedt kansen op het gebied van recreatie, toekomstige mobiliteitsverbeteringen en regionale samenwerking. De toekomstige ontwikkeling van het centrum moet daarom aansluiten op regionale netwerken en ambities.

Het Dorp

Binnen de gemeente vervult het centrum een centrale rol als ontmoetingsplek en voorzieningsgebied. De relatie tussen het centrum en de omliggende woonwijken vraagt om goede fysieke en functionele verbindingen. Ook speelt het dorpse karakter van Papendrecht een belangrijke rol in hoe inwoners het centrum beleven: kleinschaligheid, overzichtelijkheid en herkenbaarheid zijn hierbij van waarde. Het centrum fungeert als het hart van het dorp, waar gewoond en gewerkt wordt, waar voorzieningen samenkomen en ruimte is voor ontmoeting.

Het Centrum

Het centrum van Papendrecht bestaat uit verschillende deelgebieden met elk een eigen karakter: de waterkant met uitzicht op de Merwede, de Markt als centraal plein en Winkelpark de Meent als winkelgebied. De kwaliteit van de verbindingen tussen deze gebieden is essentieel voor de beleving en functionaliteit van het centrum. Een uitnodigende openbare ruimte, overzichtelijke looproutes en aantrekkelijke verblijfsplekken dragen bij aan een levendig en herkenbaar centrumgebied.

PARTICIPATIE

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is participatie verplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals visies en programma's. De wet benoemt participatie als cruciaal, maar laat de vorm open. Die vormvrijheid vraagt om bewuste keuzes. Daarom hebben wij participatie zo divers mogelijk ingericht, om vanuit verschillende perspectieven informatie op te halen en het gesprek te voeren. Daarbij zien we ook de inhoudelijke sessies met gemeentelijke experts als een volwaardig onderdeel van het participatieproces.

In de eerste fase voerden we één-op-één gesprekken met sleutelspelers die door de gemeente zijn geïdentificeerd. Daarnaast zijn er thematische focusgroepen, onder andere met jongeren en met stakeholders zoals de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) georganiseerd. Een brede online survey gaf bewoners de kans hun ervaringen en ideeën te delen.

In de tweede fase ontwikkelden we scenario's als gespreksstarter voor een inloopsessie, aangevuld met een online enquête. De scenario's stimuleerden het gesprek maar riepen ook vragen op. Zo ontstond bij sommige deelnemers het idee dat de scenario's al vaststonden, wat leidde tot aanvullende gesprekken.

Met de beschikbare tijd en middelen zijn gerichte keuzes gemaakt in methoden en doelgroepen, zodat het participatieproces zo representatief en passend mogelijk is voor de lokale situatie in de geest van de Omgevingswet.

Brede Sessie I

Fase I

Brede Sessie II

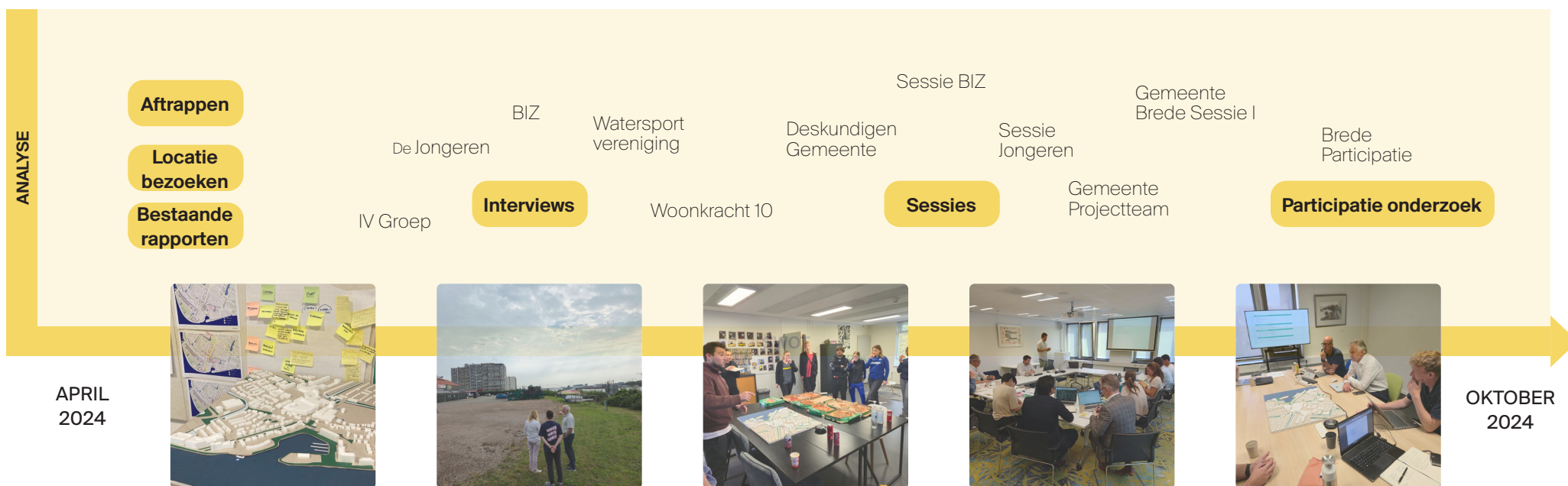
Fase II

Raad Sessie wandeling

Fase III

I ANALYSE

INTRODUCTIE ANALYSE

Voor het Programma Centrum 2040 Papendrecht is een brede analyse gemaakt van de opgaven en kansen in het gebied. Deze analyse begint met een blik op de geschiedenis van Papendrecht, om de identiteit als dijkdorp en de ruimtelijke ontwikkeling door de tijd heen goed te begrijpen. Vanuit dit fundament wordt per thema gekeken naar de situatie op drie schaalniveaus: regio, dorp en centrum, en naar de resultaten van de participatiegesprekken. Dit geheel mondt uit in een SWOT-analyse: een overzicht van sterke en zwakke punten, en van kansen en risico's.

Er zijn vier overkoepelende thema's benoemd:
Sociaal & Wonen, Groen, Blauw & Recreatie, Verbinding, en Economie & Centrale Functies.

Deze thema's vormen een bundeling van de inhoudelijke lijnen die de gemeente heeft meegegeven in de opdracht, en geven richting aan het programma. De analyse is opgebouwd op basis van beleidsstukken, eerdere studies, één-op-één gesprekken, focusgroepen, input van experts en werksessies met de gemeente. In de volgende paragrafen worden de belangrijkste inzichten per thema uitgewerkt.

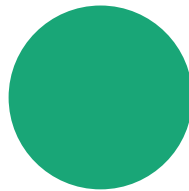
Enquete Flyer (CITYFÖRSTER)

OVERKOEPELENDE THEMAS

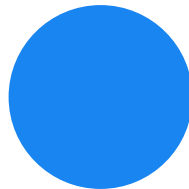
Groen, Blauw & Recreatie

De ligging aan het water en de aanwezigheid van groen bieden kansen voor verblijf, recreatie en klimaatadaptatie. Vergroening en betere toegankelijkheid versterken het centrum als aantrekkelijk verblijfsgebied, passend bij duurzaam ruimtegebruik en veranderend klimaat.

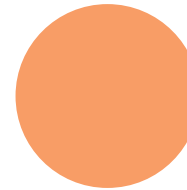
Verbinding

Verbindingen spelen op meerdere schaalniveaus een sleutelrol: tussen centrum en wijken, Papendrecht en de regio, én tussen deelgebieden zoals de waterkant, de Markt en Winkelpark de Meent. Heldere routes en oriëntatie dragen bij aan een toegankelijk centrum.

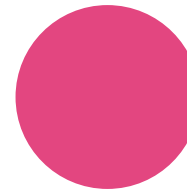
Sociaal & Wonen

Het centrum speelt een rol in ontmoeting, inclusie en wonen. De sociale kwaliteit, veiligheid en de mate van levendigheid bepalen hoe mensen het centrum ervaren. Demografische trends en woonopgaven vragen om toekomstgerichte keuzes.

Economie & Centrale Functies

Het centrum bundelt functies zoals winkels, horeca en publieke voorzieningen. Veranderend consumentengedrag, leegstand en concurrentie uit de regio maken herpositionering noodzakelijk. Nieuwe functies kunnen bijdragen aan toekomstbestendige economische dynamiek.

TIJDLIJN

Om toekomstscenario's te kunnen ontwikkelen is het belangrijk om stil te staan bij de geschiedenis van Papendrecht.

Historische Kaarten Papendrecht (Topotijdreis)

1925
Veerstoep (C. Rietveld)

1960
Het Westend (Papendrecht.net)

1990
Sterflatt (Papendrecht.net)

2024
Winkelpark de Meent

Ontstaan

Papendrecht wordt voor het eerst genoemd in 1105. De naam verwijst naar geestelijken ('papen') en een doorwaadbare plaats ('drecht'), waar de papen passagiers over de rivier de Merwede voerden. Ontginning van veen en moeras leidde tot dijkensbouw en de strijd tegen het water. De ligging aan de rivieren vormde de basis voor visserij, handel en scheepvaart als economische dragers van het dorp.

Groei na de oorlog

In de jaren '60 groeide Papendrecht van dorp naar moderne gemeente met nieuwe woonwijken, infrastructuur en bedrijventerreinen. Economie en bereikbaarheid namen toe. In 1986 volgde uitbreiding met een deel van het Wijngaarden. Ondanks verstedelijking bleef de dorpse identiteit en relatie met het water sterk.

Heden

Papendrecht telt ruim 32.000 inwoners en ligt strategisch aan de Noord en Merwede. Het compacte centrum, vernieuwd in 2007, biedt wonen, winkels, horeca en sportvoorzieningen. De sociale samenhang is sterk en het onderwijs- en zorgaanbod goed. Vergrijzing vraagt om passende woon- en zorgoplossingen. Zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

GROEN, BLAUW & RECREATIE

Introductie

Groen, blauw en recreatie zijn essentieel voor een leefbaar en toekomstbestendig centrum. Ze dragen bij aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en welzijn.

In Papendrecht, waar verstedelijking en klimaatverandering druk zetten op de openbare ruimte, groeit de noodzaak om te investeren in groene en blauwe structuren. Goed ontworpen groenzones en waterverbindingen versterken niet alleen het ecosysteem, maar ook de economische en sociale vitaliteit van het centrumgebied.

Veerdam (Omgevingsvisie Papendrecht)

Centrum

Het centrum van Papendrecht kent duidelijke uitdagingen op het gebied van groen, blauw en recreatie. Er is weinig groen aanwezig; bestaande bomen zijn jong en bieden nauwelijks schaduw, wat leidt tot hittestress, vooral op de versteende Markt en Veerweg.

Belangrijke knelpunten zijn het gebrek aan volwassen groen, waardoor natuurlijke koeling ontbreekt, en de matige toegankelijkheid van groene plekken, wat verblijf minder aantrekkelijk maakt. De verbinding tussen

centrum en rivier is zwak: het water is zichtbaar, maar nauwelijks voelbaar als recreatieve ruimte. Daarnaast is de biodiversiteit laag door schaarse en eenzijdige beplanting.

Verbetering vraagt om vergroening van pleinen en straten, inrichting van aantrekkelijke verblijfsplekken, groene daken/gevels, en beter contact met de rivier. Daarmee wordt het centrum koeler, aantrekkelijker en ecologisch veerkrachtiger.

Waterkant (Omgevingsvisie Papendrecht)

“Heel ongezellig, geen mooie bomen of plekjes om gezellig te zitten”

“Zo saai als wat, een grote versteende vlakte, je kan er net zo goed een parkeerplaats van maken”

Bomen op de Markt

“Jachthaven en rivier zijn in potentie aantrekkelijke plekken om te wandelen maar zouden nog veel aantrekkelijker gemaakt kunnen worden.”

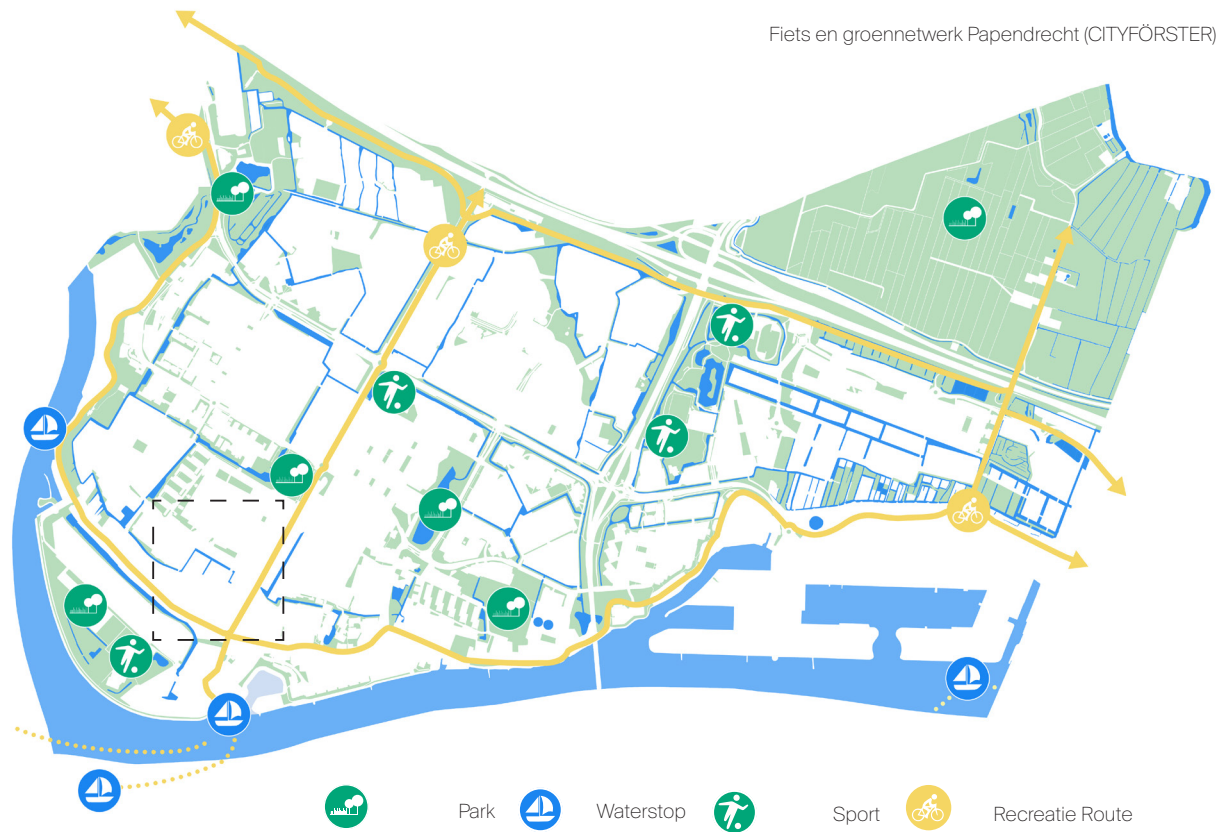
Globale Trends

Wereldwijd vergroenen steden hun openbare ruimte om hitte en wateroverlast tegen te gaan. Groen en blauw worden gezien als onmisbaar voor gezondheid, klimaatadaptatie en stedelijke aantrekkelijkheid. Ook waterrecreatie en natuur in het dorp winnen terrein. Duurzame, groene centra trekken bewoners en bezoekers aan. Voor Papendrecht is investeren in groen en water een kans om zowel veerkracht als aantrekkingskracht te vergroten.

Participatie

Inwoners ervaren het centrum als kaal en stenig. Tijdens participatiemomenten gaven velen aan behoefte te hebben aan meer groen, bomen en natuurlijke elementen. De waterkant wordt gewaardeerd, maar kan aantrekkelijker en toegankelijker worden ingericht. Vergroening wordt gezien als belangrijk voor verblijfskwaliteit, gezondheid en identiteit van het centrum. Daarnaast is er vraag naar meer voorzieningen in de openbare ruimte, zoals “bankjes, kleine parkjes, en schaduwplekken”, om het verblijfscomfort te vergroten.

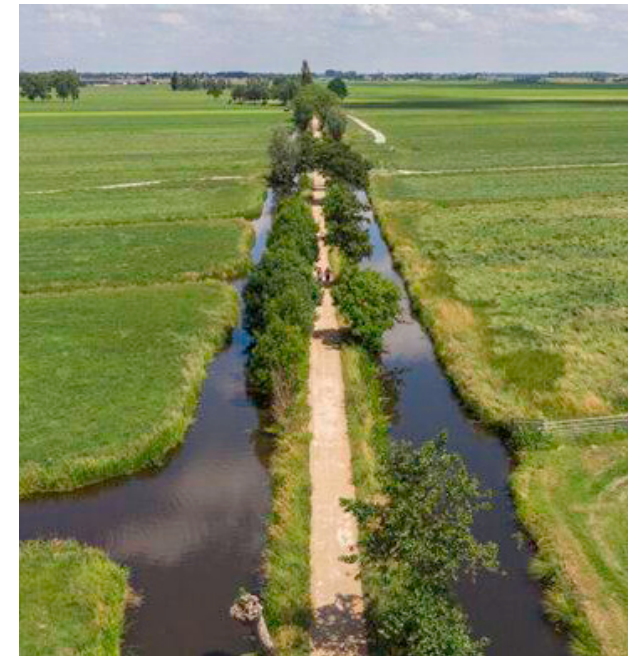

Dorp

Het centrum van Papendrecht is sterk versteend en kent weinig groene ruimte. De Markt en Veerweg behoren tot de warmste plekken van het dorp. Kleine groene zones zijn onvoldoende verbonden met de bredere groene structuur. Bomen bieden nog weinig schaduw en de biodiversiteit is laag.

Ook de relatie met het water is zwak: de rivier vormt wel een grens, maar geen uitnodigende verblijfsplek. Verbetering vraagt om vergroening van pleinen, betere toegang tot het water, en het doortrekken van het stedelijk groen netwerk tot in het centrum. Groene gevels en daken kunnen helpen tegen hittestress en zorgen voor een aangenaamere, aantrekkelijkere leefomgeving voor mens en natuur.

Landschap Papendrecht omgeving (Waardkenner)

Regionaal

Papendrecht ligt tussen rivier, polder en natuurgebieden. De ligging biedt kansen voor recreatie en ecologie, maar verbindingen met het omliggende landschap zijn niet optimaal. Fysieke barrières en verstedelijking zetten druk op de kwaliteit. Door routes, ecologische netwerken en duurzame mobiliteit te verbeteren, kan Papendrecht zich versterken als groene schakel in de regio Drechtsteden.

BELANGRIJKSTE LESSEN

- 1 Maak de Papendrechtse Markt aantrekkelijker, levendiger en inclusiever:**

Verbeter de verblijfskwaliteit en de sociale betrokkenheid op de Markt, door het verkeer in goede banen te leiden en de open ruimte groen, blauw en interactief in te richten.
- 2 Verbeter de toegankelijkheid en beleefbaarheid van de waterkant:**

Revitaliseer de waterkant de Merwede door de waterbushalte te positioneren als een uitnodigend toegangspunt, en de waterkant te transformeren in een levendige promenade en de jachthaven te markeren als een belangrijk focuspunt langs het water. Ontwikkel inclusieve buitenruimtes waar iedereen alle voorzieningen goed kan bereiken, ook inwoners met een beperking.
- 3 Beperk negatieve klimaateffecten door groene en blauwe corridors door het centrum te verbinden:**

Versterk de integratie van groene en blauwe buffers in het centrum, creëer doorlopende ecologische en recreatieve corridors en pak verkeersknooppunten aan. Richt je op het creëren van een groene corridor die het waterfront, de Markt en de Veerweg naadloos met elkaar verbindt.
- 4 Ontwikkel groene, veilige entrees en geef prioriteit aan voetgangers en fietsverkeer in het centrum:**

Verminder de autodominantie door groene entrees te ontwerpen, zoals langs de Veerweg, en richt je op het creëren van ruimtes die prioriteit geven aan langzaam verkeer. Gebruik de regionale fietsroute langs de Veerweg als een aantrekkelijke, groene verbinding voor voetgangers en fietsers.
- 5 Verbeter buitenvoorzieningen voor gezinnen en jeugd:**

Creëer levendige, gezinsvriendelijke buitenruimtes met zitplekken, sportfaciliteiten en speeltuinen, vooral rond de Markt en de waterkant, om de aantrekkingskracht en bruikbaarheid van de openbare ruimte te vergroten.

SWOT: GROEN, BLAUW & RECREATIE

Sterktes			Zwaktes		
Regio	Dorp	Centrum	Regio	Dorp	Centrum
- Bekende regionale recreatie- en toeristische bestemmingen, zoals Dordrecht, Kinderdijk en Groene Hart. - Nabijheid van belangrijke natuurgebieden zoals de Biesbosch en het Groene Hart. - De rivieren Merwede en de Maas vormen een enorme blauwe corridor die de agglomeratie Rotterdam met elkaar verbindt. - De regio biedt een uitgestrekt waterfront langs de rivier. - Er is een samenhangende regionale fietsnetwerk met snelle rijstroken, ontworpen voor zowel recreatie als woon-werkverkeer. - Gedeelde regionale ecologische ontwikkelingsdoelen (Groene Hart en Smart Delta Drechtsteden). - Overeenkomst schone lucht binnen de regio Drechtsteden.	- De historische straat van het oude dijkdorp is nog steeds zichtbaar. - Een sterke Omgevingsvisie en een visie voor het blauw-groene netwerk. - Een divers aanbod aan parken en sportfaciliteiten rondom het dorp, toegankelijk vanuit elke buurt. - Veel zichtbare waterpartijen en kanalen naast de Merwede. - Slobbengors wordt in de gebiedsvisie gezien als het “balkon” van het Drierivierenpunt. - Huidige vernieuwing en renovatie van de riolering en buitenruimtes uit de jaren 70.	- Een open boulevard/waterfront met een ruim wandelpad. - Nauw verbonden met Slobbengors en Vondelpark. - In de oude gebieden rondom het dijkdorp en de Veerdam groeien prachtige oude bomen. - Kleine groene ‘eilandjes’ op de Markt, zoals de fontein, zijn levendig in de zomer. - De regionale recreatieroute verbindt het waterfront en de Markt.	- Zware luchtvervuiling door industriële bedrijven en verkeer. - Waterwegen, met name de Merwede, fungeren meer als fysieke barrières dan als verbindingen. - Het centrum van Papendrecht is geen centraal onderdeel van de regionale visie voor de groene en blauwe as. - Papendrecht is geen populaire bestemming voor recreatie of vrijetijdsbesteding in vergelijking met Dordrecht of het Alblasserbos. - Hoog risico op overstromingen.	- De groene en blauwe ruimten (water en natuur) in Papendrecht missen een samenhangende verbinding, waardoor er geen netwerk kan ontstaan. - Veel lucht- en geluidsoverlast langs verkeersassen. - Ca. 10% van de energie komt uit hernieuwbare bronnen. (Gemeente in Beeld, 2021) - Grote bedrijventerreinen, woonwijken en wegen nemen veel ruimte in beslag, met verharde oppervlakken en geen ruimte voor natuur. - De rivier is langs het waterfront nauwelijks toegankelijk of beleefbaar. - De auto-as vormt een barrière voor het Groene Hart en het biodiversiteitsnetwerk. - Door de drukke verkeerssituatie op de Veerweg ontstaat een gevaarlijk knelpunt voor fietsers en voetgangers bij de ingang naar het centrum.	- De grote verharde ruimte van de uitgestrekte markt en het centrum creëert een gat in het groenblauwe netwerk van het dorp. - Automobiliteit neemt veel ruimte in beslag, waardoor de gebieden die bruikbaar zijn voor natuur of recreatie beperkt zijn. - Slechte verblijfskwaliteit van de waterkant en de verbinding met de Markt. - Geen zichtbare groene toegang naar het centrum, met name vanaf de Veerweg en Eilandstraat. - De jachthaven is niet toegankelijk. - Winkelpark de Meent creëert een windtunnel tijdens stormachtige dagen. - Gebrek aan schaduw en ruimte voor biodiversiteit in het hele centrum (hitte-eiland). - Geen gebruik van daken en gevels voor hernieuwbare energie.

Kansen

Regio

- Een gezamenlijk recreatie-netwerk opzetten in de Drechtsteden om de mogelijkheden en verbindingen voor zowel inwoners als bezoekers te verbeteren.
- Waterwegen, met name de Merwede, gebruiken als duurzame verbinder tussen de regio.
- Het goede voorbeeld geven in klimaatadaptatie binnen de Drechtsteden, door innovatieve strategieën te implementeren om de klimaatimpact te beperken.
- Versterkte groene en blauwe verbindingen ontwikkelen in de Drechtsteden voor ecologische netwerken, waaronder het centrum van Papendrecht.
- Natuurkracht benutten om te dealen met overstromingen en tegelijkertijd de recreatieve en vrijetijdsvoorzieningen in de regio te verbeteren.
- De regionale fiets- en watervaardersverbinding ontwikkelen tot het belangrijkste mobiliteitsnetwerk voor woon-werkverkeer en toerisme.

Dorp

- Verbeteren van het doorlopend netwerk van groene en blauwe ruimten om de ecologische verbindingen en recreatieve mogelijkheden te versterken.
- Transformeer onderbenutte verharde oppervlakken in groene ruimten om het stedelijk groen en de biodiversiteit te versterken.
- Verbeter knelpunten in de groenstructuur door het idee van groene buffers voort te zetten, vooral langs de verkeersassen.
- Investeer in projecten voor hernieuwbare energie om het aandeel hernieuwbare energie in de lokale energiemix te vergroten.
- De vernieuwing van het rioleringsstelsel gebruiken om de buitenruimte te verbeteren, zodat deze beter bestand is tegen overstromingen en hitte.
- Creëer fietsvriendelijke en voetgangersvriendelijke verbindingen met het Groene Hart en het regionale bio-diversiteitsnetwerk.
- Zorg voor naleving van de 3/30/300-regel: elk huis heeft uitzicht op drie bomen, buurten hebben 30% boombedekking en parken liggen binnen 300 meter van elke woning.

Centrum

- Verminder de focus op auto's en gebruik deze ruimte voor natuur- en recreatiegebieden, waardoor de leefbaarheid van het centrum wordt verbeterd.
- Ontwikkel de kwaliteit van het verblijf en de beleving van de rivieroever om deze toegankelijker en aangenamer te maken voor bewoners en bezoekers.
- Ontwerp een aantrekkelijke groene as tussen de waterfront en de Markt.
- Ontwikkel zichtbare groene ingangen naar het centrum vanaf de Veerweg en de Eilandstraat om de toegankelijkheid en esthetische aantrekkingskracht te verbeteren.
- Implementeer stedelijke vergroeningstrategieën om het hitte-eiland effect in het marktgebied te verminderen.
- Verbeter gezinsvriendelijke voorzieningen en recreatiemogelijkheden op loopafstand.
- Meer watersporten en relevante dagactiviteiten/tijdelijke voorzieningen bij de dijkkant in de zomer om levendigheid en recreatie te stimuleren (en nieuwe samenspraak met de watersportvereniging).
- Ontwikkel een strand of een plek om het water te beleven bij de haven, vooral voor jongeren en gezinnen.

Bedreigingen

Regio

- De rivieren Merwede en de Maas, als belangrijke blauwe corridors, fungeren zonder dijkversterking als een uitdaging voor het milieu, zoals vervuiling en jaarlijkse overstromingen.
- Het naleven van afspraken over schone lucht en de Novex-doelen in de Drechtsteden en het Groene Hart vereist voortdurende inspanningen en kosten.
- Economie versus duurzaamheid en natuur kan leiden tot belangenconflicten.
- De ontwikkeling van een groen en blauw netwerk levert de regio of Papendrecht geen directe monetair inkomsten op.
- Voortdurende coördinatie en samenwerking zijn vereist om het groene en blauwe netwerk te ontwikkelen.
- Bekendere regionale attracties (Kinderdijk, Biesbosch of Dordrecht) trekken bezoekers weg van Papendrecht en het centrum.

Dorp

- De zichtbaarheid en beleving van het groen en de waterpartijen in Papendrecht worden in het centrum nauwelijks gebruikt.
- Het gebruiksflict tussen verkeer en woongebieden aan de ene kant en waterkernen aan de andere kant leidt tot knelpunten in de groene overgangen naar het dorpscentrum.
- Het natuurlijke habitat neemt af, omdat biodiversiteit geen prioriteit krijgt en dus krimpt.
- Hittegolven, droogtes en overstromingsgevaar worden frequenter en gevaarlijker door het ontbreken van een klimaatbestendige strategie.
- De groene en blauwe netwerkvisie en de Omgevingsvisie missen directe invloed op de dorpspolitiek zonder juridische of financiële prikkels.
- Door ecologische ontwikkelingen neemt de verblijfskwaliteit van het centrum af.
- De afnemende kwaliteit van recreatie- en vrijetijdsvoorzieningen vermindert de aantrekkingskracht van bezoekers en vermindert de betrokkenheid van bewoners.

Centrum

- De huidige waterkant mist een uitnodigende sfeer en voelt afgesloten, alsof het aan de achterkant van het dorp ligt.
- De bestaande bomen in het centrum staan onder druk door hitte en droogte, versterkt door het ontbreken van effectieve hittepreventie maatregelen.
- Hittestress en overstromingsrisico in het centrum nemen toe door de vele verharde oppervlakken die geen schaduw of waterbuffering bieden.
- De afgesloten waterkant vormt geen aantrekkelijke route voor voetgangers en fietsers.
- Het Slobbengors Park ligt momenteel geïsoleerd van het dorpscentrum en zou daar beter in geïntegreerd kunnen worden.

SOCIAAL & WONEN

Introductie

Wonen, ontmoeten en recreëren spelen een belangrijke rol in de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van een gebied. Papendrecht heeft een sterke sociale basis, met een actief verenigingsleven en betrokken inwoners. Het centrum vervult hierin een belangrijke functie, maar moet blijven inspelen op veranderende woonwensen en de behoefte aan voorzieningen. Een mix van woningen zorgt ervoor dat verschillende doelgroepen – van starters en jonge gezinnen tot senioren – hier prettig kunnen wonen. Daarnaast spelen ontmoetingsplekken,

Sinterklaas aan de Jachthaven (Drechtsteden Vandaag)

culturele activiteiten en recreatieve voorzieningen een grote rol in hoe mensen het centrum ervaren en gebruiken. Door een goede balans tussen wonen, voorzieningen en sociale interactie blijft het centrum aantrekkelijk en verbindend voor alle generaties.

***“Een heel marktplein
waar 3x per jaar iets
georganiseerd wordt lijkt
me zonde van de ruimte”***

Festiviteit op de Markt (Papendrecht.net)

Centrum

Het centrum van Papendrecht kent sociale dynamiek via de weekmarkt, ijsbaan, Sinterklaas en enkele andere evenementen, maar het jaarlijkse aanbod is beperkt. De bibliotheek vervult een sleutelrol als ontmoetingsplek en platform voor maatschappelijke initiatieven.

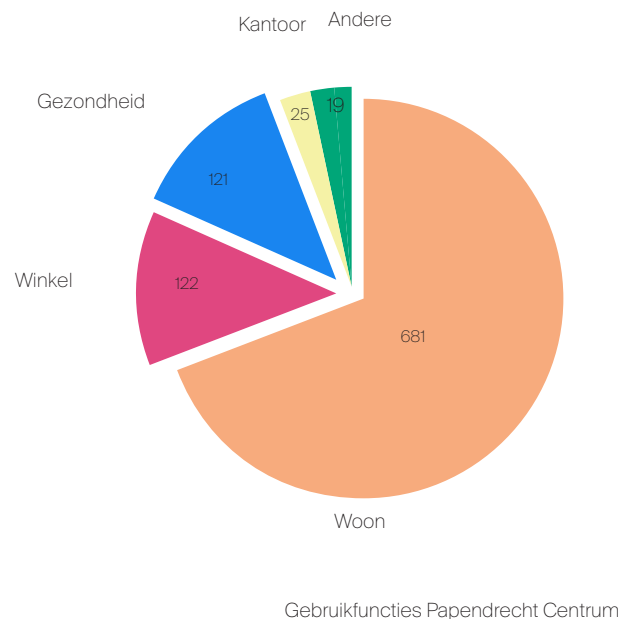
Hoewel er een bibliotheek, een museum en een kunstcollectie in het gemeentehuis zijn, ontbreekt het verder aan culturele voorzieningen en toegankelijke activiteiten voor jongeren en gezinnen. Ook is er op de Markt weinig horeca aanwezig, wat ten koste gaat van de levendigheid. Daarnaast bestaat de bewonersgroep grotendeels uit 65-plussers; jonge mensen en gezinnen vestigen zich er zelden.

Dit beïnvloedt de economische dynamiek. Kansen liggen in meer divers woningaanbod, extra ontmoetingsplekken, horeca, vergroening, speelplekken en recreatieve functies, om zo een centrum te creëren waar alle generaties zich thuis voelen.

Participatie

Uit het participatie onderzoek blijkt behoefte aan meer evenementen en een beter benut marktplein. Veel respondenten ervaren het plein als leeg en zien kansen voor horeca, terrassen en activiteiten. Ook het cultuuraanbod wordt als beperkt ervaren; de bibliotheek

wordt gewaardeerd, maar andere voorzieningen zoals een bioscoop of broedplaats ontbreken. Over het woningaanbod zijn de meningen verdeeld: sommigen pleiten voor uitbreiding, anderen vinden dat het centrum al voldoende bebouwd is.

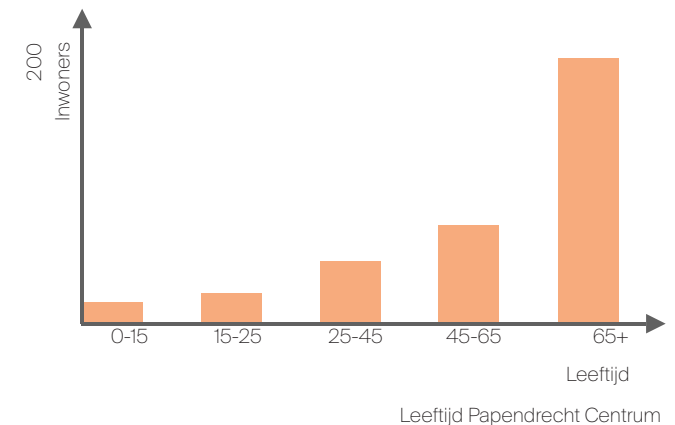
“Meer woningen voor jong en oud”

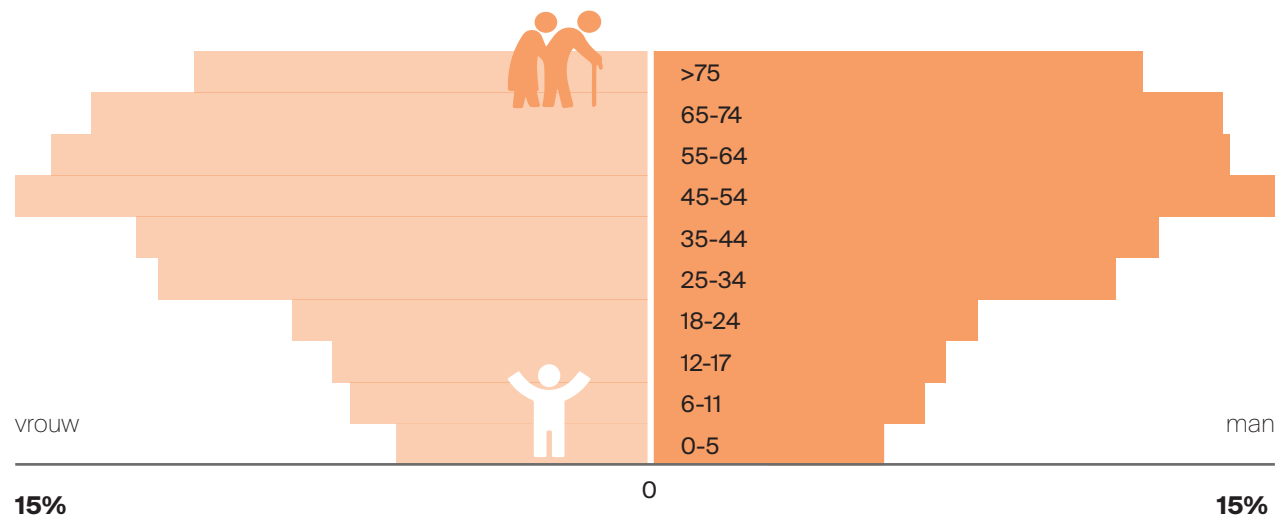
“Mag best wat meer festiviteiten gedaan worden ook voor jongeren”

Globale Trends

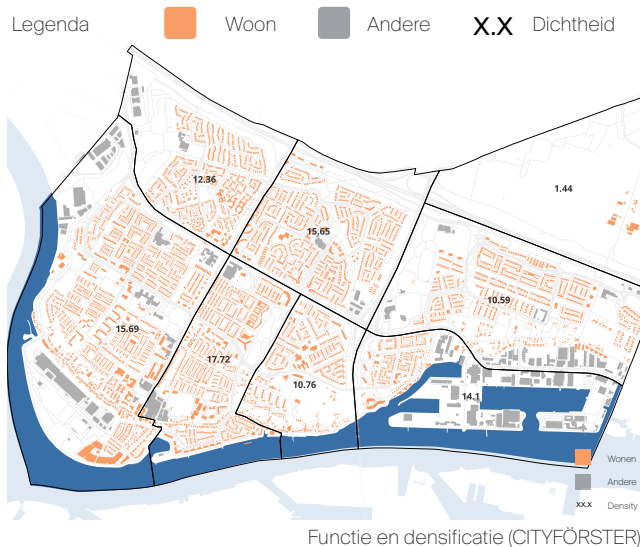
Papendrecht staat, net als veel andere dorpen, voor trends als vergrijzing, woningnood, afnemende sociale samenhang en duurzaamheid. De groei van het aantal ouderen en de blijvende vraag van jonge huishoudens vragen om slimme verdichting en toekomstbestendige woningen.

Tegelijkertijd biedt het sterke verenigingsleven kansen om het gemeenschapsgevoel te behouden. Ook worden energiezuinige bouw en klimaatadaptatie steeds belangrijker binnen de veranderende woonwensen.

van hun levensduur. Tegelijk bieden demografische verschuivingen ook kansen: door te investeren in intergenerationele woonvormen, passende woonzorgconcepten en aantrekkelijke banen of opleidingen, kan Papendrecht een dorp blijven waar generaties samenleven en jong talent behouden blijft.

Dorp

Papendrecht is gegroeid naar ruim 32.000 inwoners en kent aantrekkelijke, ruim opgezette woonwijken met een actieve gemeenschap. Er is een goede spreiding van scholen en voorzieningen, en het rijke verenigingsleven draagt bij aan sociale samenhang en een levendig dorpsklimaat. Tegelijk staat het dorp onder druk door vergrijzing, beperkte woningvoorraad en een grote groep forenzen.

Longeren trekken weg voor studie of werk, wat kan leiden tot een afname van vitaliteit en vernieuwing. Veel woningen uit de jaren 60-80 bereiken het einde

Regionaal

Papendrecht is een licht groeiende woongemeente binnen de populaire regio Drechtsteden en nabij Rotterdam. De combinatie van stedelijke voorzieningen en groene omgeving maakt het aantrekkelijk voor gezinnen. De gemeente speelt regionaal een belangrijke rol dankzij het sterke aanbod in voortgezet onderwijs. Tegelijkertijd zorgt de toenemende woningvraag voor druk op betaalbaarheid. Regionale samenwerking biedt kansen voor duurzame verdichting, innovatieve woonvormen en een betere spreiding van woningaanbod binnen de regio.

BELANGRIJKSTE LESSEN

1 Verdicht het centrum in samenwerking met lokale investeerders:

Door te profiteren van de bestaande investeringsbereidheid, kan de woningdichtheid in het dorpscentrum worden verhoogd, wat leidt tot een dynamischer en meer benutte stedelijke ruimte.

2 Creëer levendige ontmoetingsplekken voor jong en oud:

Ontwikkel veelzijdige openbare ruimtes die interactie stimuleren, waardoor de sociale cohesie tussen inwoners van alle leeftijden in Papendrecht wordt bevorderd.

3 Verhoog de culturele dynamiek in het dorpscentrum:

Culturele en recreatieve activiteiten toevoegen of verplaatsen naar het dorpscentrum, zoals seizoensgebonden evenementen (Sinterklaas, Kerstmis, lentefeest enz.). De bibliotheek biedt de kans om haar sociale functie uit te bouwen en zich te ontwikkelen tot een 'third place': een laagdrempelige ontmoetingsplek naast huis en werk.

4 Initiatieven voor jongeren lanceren om de stedelijke vitaliteit te bevorderen en problemen te beperken:

Ontwikkel gerichte faciliteiten en activiteiten voor jongeren om hun betrokkenheid te vergroten, wat bijdraagt aan de veiligheid en sociale levendigheid van het centrum. Bovendien zorgt het dat jongeren langer in Papendrecht blijven wonen/werken.

5 Prioriteer de ontwikkeling van woningen voor starters en projecten met gecombineerde functies:

Bevorder de ontwikkeling van betaalbare woonopties voor jongeren en stimuleer gemengde projecten die zowel residentiële als commerciële functies integreren, om zo een levendige en functionele stedelijke omgeving te creëren.

SWOT: SOCIAAL & WONEN

Sterktes

Regio

- Volgens de groeigagenda van de Drechtsteden moet er 20.000 woningen bijgebouwd worden voor 2030.
- In de Drechtsteden is sprake van een goede onderlinge afstemming van regionale woonbehoeften.
- De afgelopen 30 jaar is er sprake geweest van een continue groei in populatie in Papendrecht en Zuid-Holland.
- Papendrecht heeft een belangrijke functie voor de regio door de ligging nabij voorzieningen.
- In de regio is sprake van een sterke betrokkenheid van sport- en cultuurverenigingen.
- Het Zuid-Holland Zuid-verband stimuleert samenwerking op het gebied van veiligheid, gezondheid en natuur.
- Het is een familievriendelijke regio dankzij sportfaciliteiten en natuurgebieden.

Dorp

- Er is in de afgelopen tijd sprake van een continue groei van de bevolking van 28.600 tot 32.100.
- Aantrekkelijke, groene en veilige woonwijk voor jonge gezinnen, dichtbij natuur.
- Actief verenigingsleven op sport-, muziek-, cultuur- en sociaal vlak, versterkt de gemeenschappelijkheid en de gezondheid.
- In Papendrecht zijn de scholen evenwichtig over de wijken verdeeld.
- Goede mix van huur- en koopwoningen; eengezinswoningen zijn voor 70% aanwezig. De woningen zijn aantrekkelijk voor jonge gezinnen.
- Versterking van cultuur en ontmoeten door initiatieven als de Willem en het DorpsLab.
- Hoge kwaliteit van de leefomgeving. In buurten met veel sociale woningbouw zijn voorzieningen als buurthuizen en sportvelden aanwezig.
- Aanwezigheid van ondersteunende ouderen- en

ouderzorgprogramma's.

Centrum

- Het centrum is levendig en vrolijk bij festiviteiten zoals de kermis en de weekmarkt.
- De woningen in hoge dichtheid rondom het marktgebied bieden verschillende woonvormen, ook voor senioren en eenpersoonshuishoudens.
- De bibliotheek en het gezondheidscentrum zitten in het centrum.
- Kinderen spelen in de zomer op de fontein op de Markt.
- Verschillende woningontwikkelingen zijn voorzien (Veerdam, P.C. Hooftlaan en Kraaihoek), vooral in de nabijheid van het centrum.
- De Markt en Winkelpark de Meent blijven veel bezocht door senioren.

Zwaktes

Regio

- Concurrentie tussen de verschillende gemeenten in de regio als woonlocaties.
- Betaalbaarheid van woningen wordt steeds meer een issue door de populariteit van Rotterdam en de Drechtsteden, omdat er nog steeds te weinig betaalbare woningen zijn.
- De voortdurende groei van de afgelopen 70 jaar heeft geleid tot uitgestrekte monofunctionele woonwijken met beperkte ruimtelijke mogelijkheden.

Dorp

- Een bevolkingsafname wordt verwacht.
- Groot deel van de woningvoorraad uit de jaren 60-80 bereikt het einde van zijn levenscyclus.
- Ruimtelijke uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt.
- Monofunctionele woonwijken met meer dan 65K dagelijkse passages door het dorp (als gevolg van de A15 en N3, bron: Gemeente Papendrecht / Omgevingsvisie, 2022).
- Papendrecht heeft te maken met demografische vergrijzing, de kleine generatie van jonge mensen volgt op een relatief grote babyboomgeneratie.
- Een groter en jonger potentieel in Papendrecht blijft deels onbenut.
- Jongeren vertrekken uit Papendrecht om te studeren of werken.
- De oudere inwoners van Papendrecht hebben behoefte aan zorg.

Centrum

- Er zijn haast geen culturele activiteiten en plekken in het centrum en bij de Markt.
- Twee derde van de inwoners in het centrum is ouder dan 65 jaar.
- De "stille hoek" aan de westkant van de Markt zorgt voor een geconcentreerd verouderd beeld en verminderde interesse van de gebruikers.
- Naast winkels en de bibliotheek biedt de Markt en de waterkant nauwelijks extra attracties of plekken om te recreëren.
- Geen onderwijsinstellingen rondom het centrum.
- Nauwelijks nachtleven.

Kansen

Regio

- Met het toevoegen van nieuwe woningen kan je sturen op wat voor doelgroepen je wil aantrekken voor Papendrecht, bijvoorbeeld starters en jongeren.
- Er ligt kans op nauwere samenwerking tussen de Drechtsteden, aangezien je niet “veel” kunt zien als je buiten Zuid-Holland kijkt. Maar het moet nog veel functioneler.
- Door de sterke regionale functie van middelbaar onderwijs liggen er kansen om mensen aan de regio te trekken, maar ook de school-huisvesting en doorstroom behouden voor de toekomst.
- Papendrecht profileren als een aantrekkelijke plek voor jonge gezinnen om te wonen, met voorzieningen en natuur binnen handbereik.

Dorp

- Het ontwikkelen van inter-generatiele woningen om bestaande doelgroepen en nieuwe doelgroepen te mengen en sociale interactie te bevorderen.
- Openbare ruimten ontwikkelen zodat ontmoeting en betrokkenheid tussen ouderen en jongeren wordt bevordert en gezamenlijk beslissingen worden genomen, om de kwaliteit van het verblijf en de activiteiten te verbeteren.
- Ontwikkel instellingen voor hoger onderwijs, opleidingscentra en aantrekkelijk aanbod om jong talent in Papendrecht te behouden.

Centrum

- Culturele activiteiten toevoegen of verplaatsen naar het centrum, zoals seizoensgebonden evenementen (Sinterklaas, Kerstmis, lentefestival, kermis) of nieuwe evenementen om ontmoeting aan te moedigen en langer verblijf in het centrum te bevorderen.
- De Markt is vrij groot, maar de weekmarkt, momenteel maar één keer per week, zou meer worden benut met nieuwe initiatieven of meer plaats op de kermis en andere evenementen.
- Focus op projecten met gezamenlijke ruimte, zoals tuinprojecten, werkplekken of community kitchens die verschillende generaties en doelgroepen verbinden.
- Integrale visie op ontmoeting en sociale samenhang op basis van ruimtelijk ontwerp.
- Er is ambitie van lokale ondernemers en bewoners om het centrum aantrekkelijker te maken voor ontmoeting en verblijf, wat wordt ondersteund vanuit de gemeente.

Bedreigingen

Regio

- De behoefte aan intensieve zorg voor een vergrijzende bevolking kan de zorgsystemen onder druk zetten en de kosten verhogen.
- Papendrecht is mogelijk minder aantrekkelijk voor nieuwe bewoners in vergelijking met de burens vanwege de beperkte ruimte die beschikbaar is voor nieuwe woningbouw.
- De aantrekkingskracht van grotere steden in de regio zoals Rotterdam en Dordrecht zorgt ervoor dat vooral jongeren vertrekken.

Dorp

- Het hoge aantal dagelijkse forenzen dat de gemeente verlaat, kan leiden tot minder lokale economische activiteit en een verzwakt gemeenschapsgevoel.
- Jongeren die vertrekken voor studie of werk keren dan niet direct terug vanwege wat zij missen, wat de dynamiek en vernieuwing binnen de gemeenschap beïnvloedt.
- Voor oudere bewoners van Papendrecht wordt het centrum minder relevant als geen rekening wordt gehouden met hun wensen (zoals natte tegels, hitte, etc.).

Centrum

- De verouderingsgolf van ouderen in het centrum wordt niet meer gevoeld met levendigheid in jonge generaties en het aantrekken van andere doelgroepen in Papendrecht.
- Gebruikersonzekerheden tussen doelgroepen kunnen ontstaan door het ontbreken van voorzieningen en plekken om verbinding te zoeken.
- Jonge gezinnen die naar Papendrecht verhuizen kunnen zich niet identificeren met het huidige aanbod en vertrekken sneller.
- Het centrum zou zijn betekenis voor het sociale en culturele leven kunnen verliezen als het aanbod niet aansluit op de behoeften van nieuwe doelgroepen.
- Als het centrum hierdoor minder aantrekkelijk wordt, kan het leiden tot leegstand en afname van verblijf. Mensen willen minder graag in het centrum wonen.
- Weinig voorzieningen voor jongeren, waardoor er weinig wensen en kansen op overlast ontstaan.

VERBINDING

Introductie

Een goed functionerend netwerk van verbindingen is cruciaal voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van Papendrecht. Dit geldt voor regionaal verkeer richting Dordrecht, Rotterdam, Gorinchem en Utrecht, maar ook voor scholieren en bezoekers die het centrum of de scholen in Papendrecht aandoen.

Goede bereikbaarheid is randvoorwaardelijk voor het functioneren van het centrum als winkelgebied. Papendrecht vervult hierin een bovenlokale functie, waarbij ook inwoners uit omliggende gemeenten zoals Molenlanden gebruikmaken van het centrumaanbod.

Binnen het centrum vraagt de verbinding tussen de Markt, Winkelpark de Meent en de waterkant om verbetering, met focus op langzaam verkeer en een soepele *'first and last mile'** voor voetgangers en fietsers.

“De parkeergarages zijn prima. Het verkeer over de dijk zou beperkt moeten worden en auto’s op de Markt zouden verboden moeten worden.”

Centrum

Papendrecht profiteert van goede wegverbindingen en gratis parkeervoorzieningen, waardoor het centrum eenvoudig bereikbaar is. Tegelijk stimuleert dit veel autogebruik, wat leidt tot drukte en ruimtegebrek voor andere gebruikers. De entree tot het centrum is weinig herkenbaar en kent geen duidelijke scheiding tussen auto, fiets en voetganger. Ook de relatie tussen de Markt, Winkelpark de Meent en de waterkant kan aangenamer en groener worden ingericht, zodat mensen zich vanzelf tussen deze plekken bewegen.

Dorps Buzz op Eilandstraat

Veerpromenade

Er is behoefte aan duidelijke routeaanduiding en prettige overgangen tussen functies. Door in te zetten op een autoluw centrum met aantrekkelijke verbindingen voor voetgangers en fietsers, en door de first and last mile vanaf Waterbus, bushalte of parkeerplek te verbeteren, wordt het centrum een fijnere plek om doorheen te bewegen en in te verblijven.

*'first and last mile' (de eerste en laatste meters van een reis, vaak te voet of per fiets) voor voetgangers en fietsers.

Waterbusstop

***“Ik mis de verbinding
tussen het centrum en de
waterkant.”***

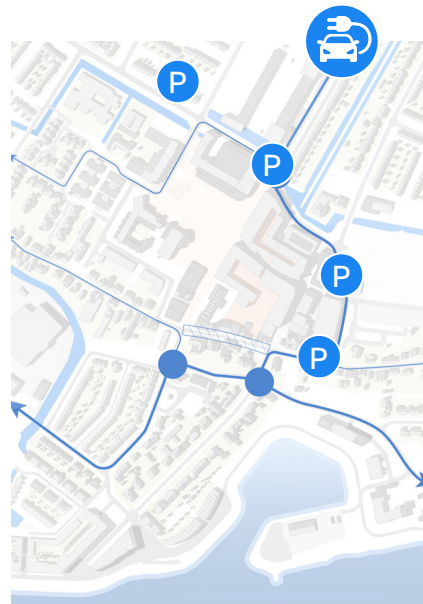
***“De looproute over de dijk
zou meer voor wandelaars
en fietsers en minder voor
auto’s moeten zijn.”***

Globale Trends

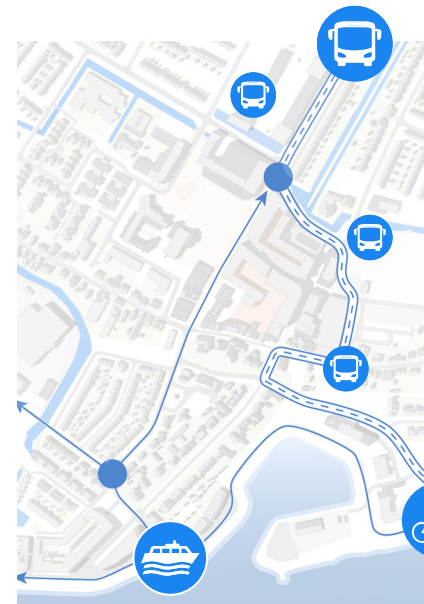
In heel Nederland verschuift de aandacht naar duurzame, gedeelde en efficiënte mobiliteit. Ook voor Papendrecht zijn deze ontwikkelingen relevant. Denk aan mobiliteitshubs waar OV, deelsvervoer en fiets samenkomen, en de opkomst van elektrische en gedeelde voertuigen die zorgen voor minder uitstoot en beter ruimtegebruik. Tegelijk groeit de aandacht voor vervoersarmoede: niet iedereen beschikt over betaalbare of toegankelijke mobiliteitsopties, wat sociale uitsluiting in de hand kan werken.

Participatie

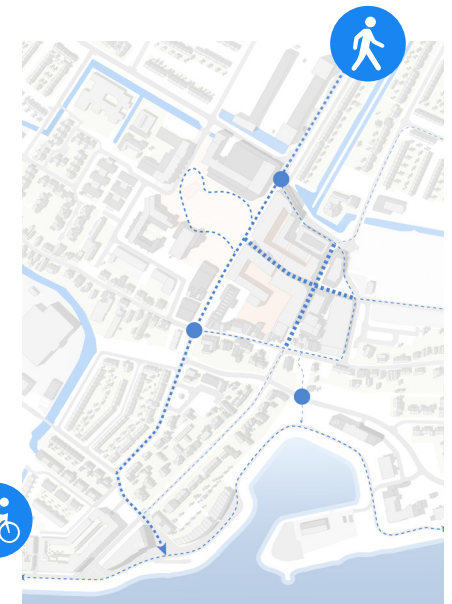
Inwoners ervaren de bereikbaarheid van het centrum per auto als positief, mede dankzij gratis parkeergelegenheid. Ook de fietsbereikbaarheid wordt overwegend goed beoordeeld. Tegelijk worden knelpunten genoemd, zoals de doorstroming en onhandige bochten op de Veerweg, onoverzichtelijke oversteekplaatsen (zoals bij de Action en Duivenstraat) en matige looproutes. Er is behoefte aan betere inrichting voor voetgangers, met name langs de dijk, en meer gescheiden wandelpaden ten opzichte van fietsers.

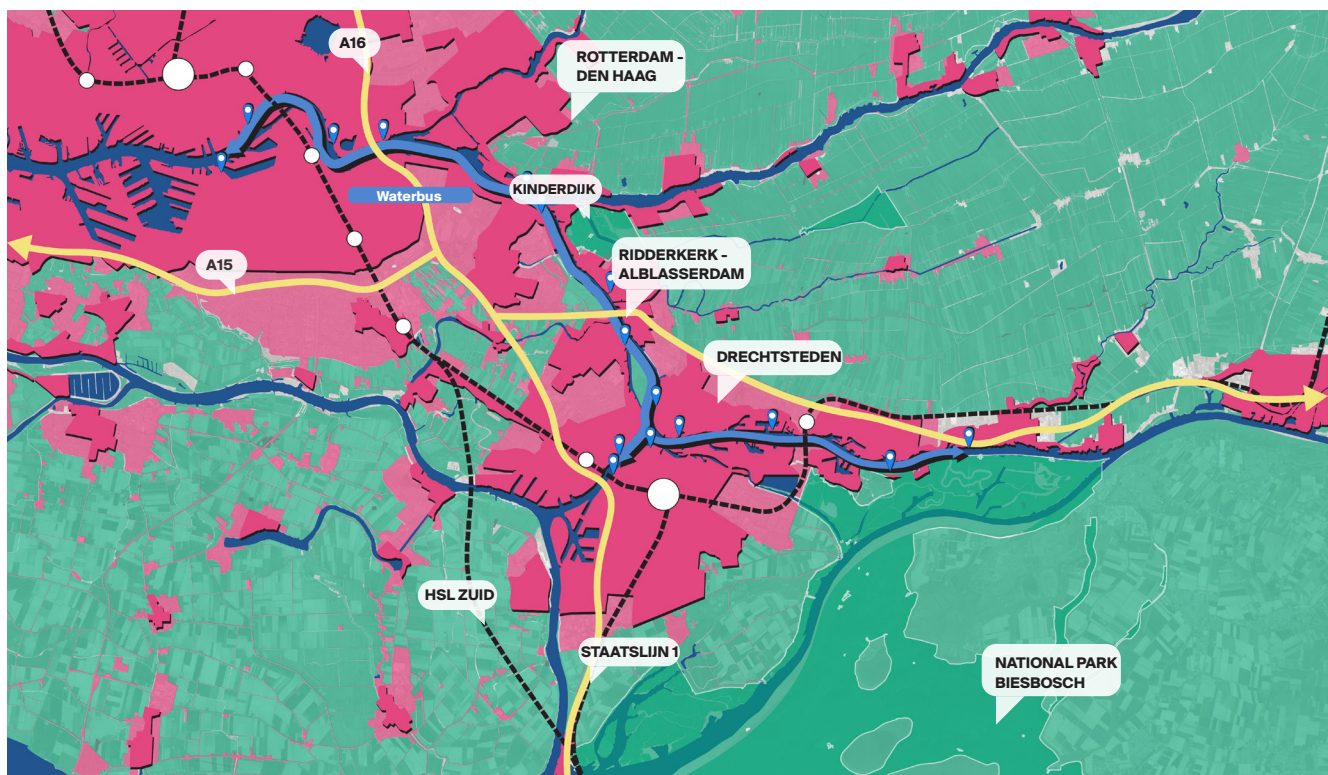
Auto en parkeren (CITYFÖRSTER)

OV en fiets (CITYFÖRSTER)

Voetgangers (CITYFÖRSTER)

Papendrecht in het regionale netwerk (CITYFÖRSTER)

Legenda

Stedelijk

Landbouw

Natuur

Waterbus

Wegen

Trein

Dorp

Binnen Papendrecht zijn de afstanden klein, maar belangrijke verkeersassen zoals de Veerweg, Burgemeester Keijzerweg en N3 vormen fysieke barrières tussen wijken. Deze wegen verstoren de continuïteit van veilige fiets- en looproutes en verminderen de aantrekkelijkheid van verplaatsing binnen het dorp.

Openbaar vervoer sluit onvoldoende aan op andere vervoersvormen: bussen rijden beperkt en first and last mile-opties ontbreken. Tegelijk ligt er een kans om de Veerweg te ontwikkelen tot groene mobiliteitsas die centrum en Waterbus verbindt. Door barrières te verzachten, oversteken te verbeteren en multimodale verbindingen te versterken, ontstaat een fijnmaziger en duurzamer netwerk tussen de Papendrechtse woonwijken.

Perspectief vanuit Waterbus

Regionaal

Papendrecht ligt gunstig binnen de Drechtsteden en heeft goede verbindingen via de A15, fietspaden en de Waterbus. De busverbinding richting Dordrecht is traag door veel tussenstops en snelle alternatieven ontbreken. De auto is vaak het meest praktische vervoermiddel, met toenemende congestie tot gevolg. Papendrecht beschikt over drie waterbushaltes, wat een sterke basis biedt, maar de koppeling met andere vervoersvormen kan beter. Toepassing van het STOMP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobiliteitsdiensten/deel-mobiliteit en Privéauto), biedt kansen voor duurzame bereikbaarheid.

BELANGRIJKSTE LESSEN

- 1 Verbeter de entrees en de bereikbaarheid van de drie hoofdbestemmingen:**

Verbeter de aantrekkingskracht van de ingangen naar het centrum en de verbindingen naar de Markt, Winkelpark de Meent en het waterfront. Zorg voor een passende first and last mile aansluiting op regionale mobiliteitsnetwerken (Waterbus, bus, fiets).
- 2 Richt een centraal mobiliteitsknooppunt op:**

Revitaliseer het waterfront door in het centrum van Papendrecht een mobiliteitshub te creëren dat fietsen, bussen (en de Waterbus) integreert. Inclusief gedeelde mobiliteitsopties en een focus op e-mobiliteit.
- 3 Verbeter de efficiëntie en multimodaliteit van openbaar vervoer**

Uitbreiden en verhogen van de frequentie van buslijnen, met name naar Dordrecht. Verbeter de integratie van de Waterbus en ontwikkel eerste- en laatste-mijlsoplossingen om het centrum van Papendrecht te verbinden met regionale treindiensten.
- 4 Verbeteren van voetgangers-, fiets- en watermobiliteit:**

Herontwerp centrale straten om voetgangers en fietsers voorrang te geven, verbeter de fietsroute langs de Veerweg en integreer de Waterbus in het vervoersnetwerk.
- 5 Optimaliseer parkeren en verkeersmanagement:**

Focus op de parkeergarages voor de auto en zorg voor de rest voor een autoluw centrum. Combineer parkeerplaatsen om ruimte vrij te maken voor nieuwe ontwikkelingen en stimuleer e-mobiliteit door oplaadinfrastructuur en gedeelde mobiliteitsopties in te bouwen.

SWOT: VERBINDING

Sterktes

Regio

- Papendrecht is geïntegreerd in de agglomeratie Drechtsteden en biedt zowel fysieke als niet-fysieke verbindingen.
- Een sterke collectieve historische maritieme identiteit draagt bij aan een wereldberoemd maritiem imago.
- Goede infrastructurele verbindingen in de regio via waterwegen, wegen (A15), fietspaden en gedeeltelijk via treinen.
- Sterke bestaande economische en bestuurlijke samenwerking tussen regionale bureaus.
- Een gezamenlijke regionale visie voor de toekomst binnen de Drechtsteden op het gebied van mobiliteit, bereikbaarheid en veiligheid.
- Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid biedt een sterke samenwerking om veiligheidsproblemen aan te pakken in de regio.
- De Waterbus wint aan populariteit.

Dorp

- Goede interne infrastructuur tussen en naar de wijken.
- Burgemeester Keizerweg en de Veerweg vormen de hoofd ontsluitingsroute in Papendrecht.
- Er zijn 3 waterbushaltes: Veerdam, Noordhoek en Rosmolenweg.
- De waterbushalte aan de Veerdam heeft meer dan 100.000 gebruikers per jaar.
- Alle belangrijke plekken zijn binnen fiets- en wandelbereik.
- Gemakkelijk bereikbaar met de auto en voldoende open ruimte dankzij de vele parkeerplaatsen.

Centrum

- De waterkant is gemakkelijk bereikbaar via meerdere paden.
- De regionale fietsroute dient als centrale verbinding tussen de waterfront en de Markt.
- Genoeg fijne parkeervoorzieningen binnen loopafstand van het centrum vergroten het gemak

Zwaktes

Regio

- De meeste mobiliteit en infrastructuur is gefocust op auto's, wat leidt tot vervuiling en files.
- Er is een grote economische afhankelijkheid van auto's als belangrijkste vervoersmiddel.
- OV kan verbeterd worden. RNET met hoogwaardig vervoer gaat 4x per uur. Frequentie sluit echter niet altijd aan op de behoefte.
- Ov van en naar de regio (en Rotterdam) duurt lang en is niet goed geregeld.
- First and Last mile is niet goed geregeld.
- Meer integrale aanpak tussen verschillende pijlers in de Drechtsteden.
- De Waterbus wordt onderbenut voor bedrijventerreinen.
- Waterbus is niet opgenomen in NS en 9292 apps.

Dorp

- De dominantie van auto's resulteert in verkeersonveiligheid.
- Het regionale fietsnetwerk (Burgemeester Keizerweg en aan de A15) kan beter bewegwijzerd worden.
- Autoverkeer hindert langzaam verkeer, zoals fietsers en voetgangers.
- Belangrijke verkeersassen (A15, N3, Burgemeester Keizerweg, Veerweg) en de rivier de Merwede fungeren als fysieke barrières in plaats van verbindingen binnen het dorp.
- Op het gebied van openbaar vervoer ontbreekt het aan aansluiting van multimodaliteit, first and last mile oplossingen en bussen beginnen laat en stoppen vroeg met rijden.
- Er is geen lokaal treinstation of regionale spoorverbinding.
- Busverbinding naar Dordrecht is inefficiënt vanwege de vele haltes en de indirecte route.
- Geen prominente centrale locatie voor een mobiliteitsknooppunt.

Centrum

- Goede wegvoorzieningen naar het centrum, waardoor er veel gebruik wordt gemaakt van de auto.
- De entree naar het centrum is nogal diffuus. Er is geen duidelijke lijn of structuur of scheiding in de verschillende vervoersmodaliteiten.
- Het drukke verkeer rond het centrum mist een duidelijke routing.
- Een onaantrekkelijk en onhandig wandelpad tussen de Markt en de Waterbus.
- Menging van fietsers en voetgangers in het centrum is een uitdaging. En ook het gebruik van de Markt door auto's.

Kansen

Regio

- Regionale coördinatie op het gebied van huisvesting, mobiliteit en bedrijfsleven, om efficiënt middelen en ruimte te delen.
- Openbaar vervoer uitbreiden en efficiënter maken, met name door een betere aansluiting tussen modaliteiten (focus STOMP).
- Versterk mobiliteit knooppunten die de benodigde parkeergelegenheid kunnen huisvesten en regionale centra en belangrijke locaties met elkaar verbinden.
- Ontwikkel de waterweg, met name de Merwede, als belangrijke transportcorridor voor forenzen en recreatie (waterbus en fiets).
- Verbeter regionale fietspaden en elektrische fietsmogelijkheden om het woon-werkverkeer per fiets en de verbinding met regionale hotspots te verbeteren.
- Positioneer het centrum als regionaal herkenningspunt en een plek met een hoge verblijfskwaliteit op de recreatieve route.

Dorp

- Stimuleer actieve vervoerswijzen (voetgangers en fietsers) (STOMP) om emissie en verkeerscongestie te verminderen.
- Verbeter het openbaarvervoersysteem door busroutes uit te breiden en verschillende vervoerswijzen te integreren.
- Ontwikkel de Veerweg als een groene en duurzame mobiliteitsas die de Markt en de waterbushalte met elkaar verbindt.
- Nut de potentie uit van de waterbushaltes Noordhoek en Rosmolenweg.
- Creëer een centrale locatie voor een mobiliteitshub die verschillende vervoerswijzen met elkaar verbindt, met fietsenstallingen en de nadruk op elektrische mobiliteit.

Centrum

- Herontwerp de ingangen van het centrum als gastvrije punten en mobiliteitsassen, met name van de Veerweg naar de Markt.
- Ontwikkel de waterkant en jachthaven tot een bestemming voor voetgangers en fietsers door de verblijfskwaliteit, het groen en het landschapsonwerp te verbeteren.
- Verbeter de recreatieve fietsroute langs het historische dijkdorp en de Veerweg en creëer een centrale groene corridor die het marktgebied verbindt met de waterkant en de waterbushalte.
- Verbeter de bewegwijzering om fietsers en voetgangers effectief door het centrum te leiden.
- Stroomlijn het gebruik tussen fiets en voetganger in het centrum.

Bedreigingen

Regio

- STOMP principe is niet actief uitgedragen.
- Isolatie van regionale verbindingen: het centrum van Papendrecht is niet geïntegreerd in de regionale verbinding tussen Dordrecht (meeste dominante van de Drechtsteden) en Rotterdam (globaal centrum).
- Gefragmenteerde samenwerking tussen regionale bureaus, waardoor er onvoldoende afstemming is tussen aangrenzende regio's over economische, ruimtelijke, mobiliteit- en huisvestingsuitdagingen, kan collectieve problemen effectief aan te pakken belemmeren.
- De Merwede zal zich verder ontwikkelen tot een voornamelijk industriële corridor, wat zorgt voor meer vervuiling en minder verbinding via watermobiliteit.
- Collectieve regionale afspraken zoals de Gebiedsstrategie of de Novex-regio's mislukken door gebrek aan financiering en samenwerking.

Dorp

- Veel verkeer en daarmee congestie leiden tot meer vervuiling en zorgen voor onveiligheid, wat ten koste gaat van de leefkwaliteit en de aantrekkelijkheid van woonwijken.
- Meer verkeersstromen kunnen de veiligheid van voetgangers en fietsers verstoren, wat mogelijk leidt tot ongelukken en de vermindering van de algehele aantrekkingskracht.
- Meer voetgangers- en fietsverkeer kan leiden tot conflicten met het autoverkeer, maar ook met elkaar.
- Overmatige parkeer ruimte stimuleert afhankelijkheid van de auto.
- Het exploiteren en onderhouden van de waterbusinfrastructuur is duur, in het winterseizoen minder aantrekkelijk en beperkt in frequentie.
- Het verminderen van het autoverkeer en de parkeerplaatsen heeft een negatieve invloed op de economie van Papendrecht.

Centrum

- Toenemende gevaarlijke verkeerssituaties door gebrek aan routing, met name voor auto's en langzaam verkeer.
- Gemiste transitie naar duurzame mobiliteit zorgt er ook voor dat het centrum autocentrisch blijft en geen verblijfskwaliteit biedt.
- Dit leidt ook tot minder gebruik van openbaar vervoer en fietsen, wat resulteert in verhoogde emissies, verkeersopstoppen en minder ruimte voor natuurgebieden.
- Onvoldoende investeringen in waterbusinfrastructuur hebben het centrum slecht verbonden met watertransport.
- De toegang tot de jachthaven en de waterkant blijft onderontwikkeld en deels privé.

ECONOMIE & CENTRALE FUNCTIES

Introductie

Economische vitaliteit is essentieel voor een toekomstbestendig Papendrecht. De lokale economie is ruimtelijk gescheiden: grote werkgevers zoals Fokker en Boskalis liggen op afstand van het centrumgebied, waardoor directe ruimtelijke spin off beperkt is. Tegelijkertijd levert de nabijheid van Fokker economische waarde op voor het centrum, via lunch- en winkelbezoek door medewerkers. Het centrum met Winkelpark De Meent richt zich op detailhandel en voorzieningen. Tegelijkertijd veranderen consumentengedrag en bestedingspatronen door e-commerce, vergrijzing en digitalisering. Dit vraagt om een hernieuwde balans tussen functies en een centrum dat sterker bijdraagt aan de lokale economie.

Winkelstraat op Winkelpark de Meent

Centrum

Het centrum van Papendrecht, met Winkelpark de Meent als belangrijkste voorziening, is goed bereikbaar en beschikt over een actieve ondernemersorganisatie via een sterke Bedrijveninvesteringszone (BIZ). Winkelpark de Meent biedt een breed winkelaanbod en vervult een belangrijke centrumfunctie.

Het aanbod bestaat deels uit filialen van landelijke ketens, die regelmatig gerund worden door lokale franchisenemers, en deels uit zelfstandige ondernemers, met name aan de randen van de Meentpassage en in de omliggende straten. Bezoekers blijven gemiddeld slechts 45 minuten, ondanks twee uur gratis parkeren.

Jachthaven

“Vergroenen en creëren van een ontspannen plek voor bewoners en werknemers van de omliggende bedrijven”

Ook het nabijgelegen waterfront wordt economisch onvoldoende benut, mede door het ontbreken van een duidelijke verbinding met het centrum. Om leegstand te voorkomen en de verblijfsduur te verlengen, liggen er kansen in het toevoegen van horeca, kleinschalige werkplekken en culturele functies. Een aantrekkelijker verblijfsgebied en betere koppeling met de waterkant versterken het centrum als levendige plek voor ontmoeting en lokaal draagvlak.

Perspektief op de Markt

“Voor mensen die niet zo mobiel meer zijn een onhandig winkelcentrum”

“Voor weekboodschappen prima maar verder niets bijzonders”

Participatie

Veel inwoners ervaren het centrum als functioneel maar weinig uitnodigend. Winkelpark de Meent biedt voldoende winkels, maar wordt vooral gezien als plek met voornamelijk ketens. Ruimte voor lokale ondernemers komt volgens inwoners onvoldoende aan bod.

Zij geven aan dat het voor startende ondernemers in de detailhandel lastig is om een rendabele bedrijfsvoering te realiseren binnen de huidige marktomstandigheden. Leegstand, een kaal marktplein en gebrek aan sfeer worden vaak genoemd. Inwoners zien kansen in meer horeca, kleinschalige initiatieven en plekken om te verblijven, zodat het centrum meer betekenis krijgt als ontmoetingsplek en levendige dorpskern.

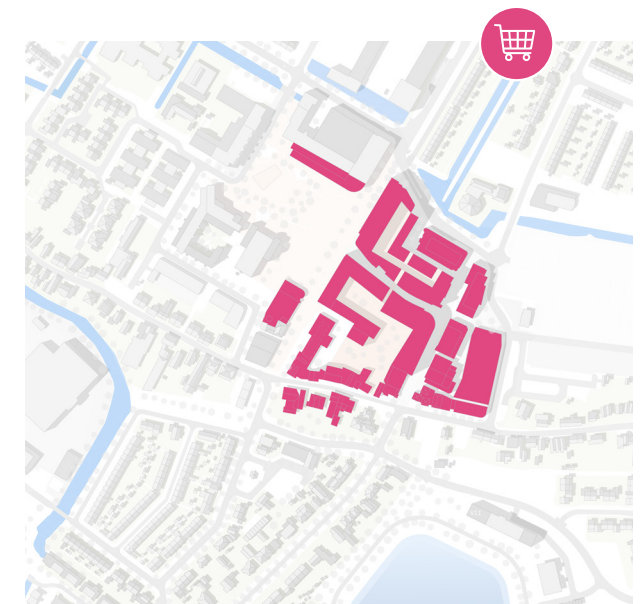

Gebruiksfunctie (CITYFÖRSTER)

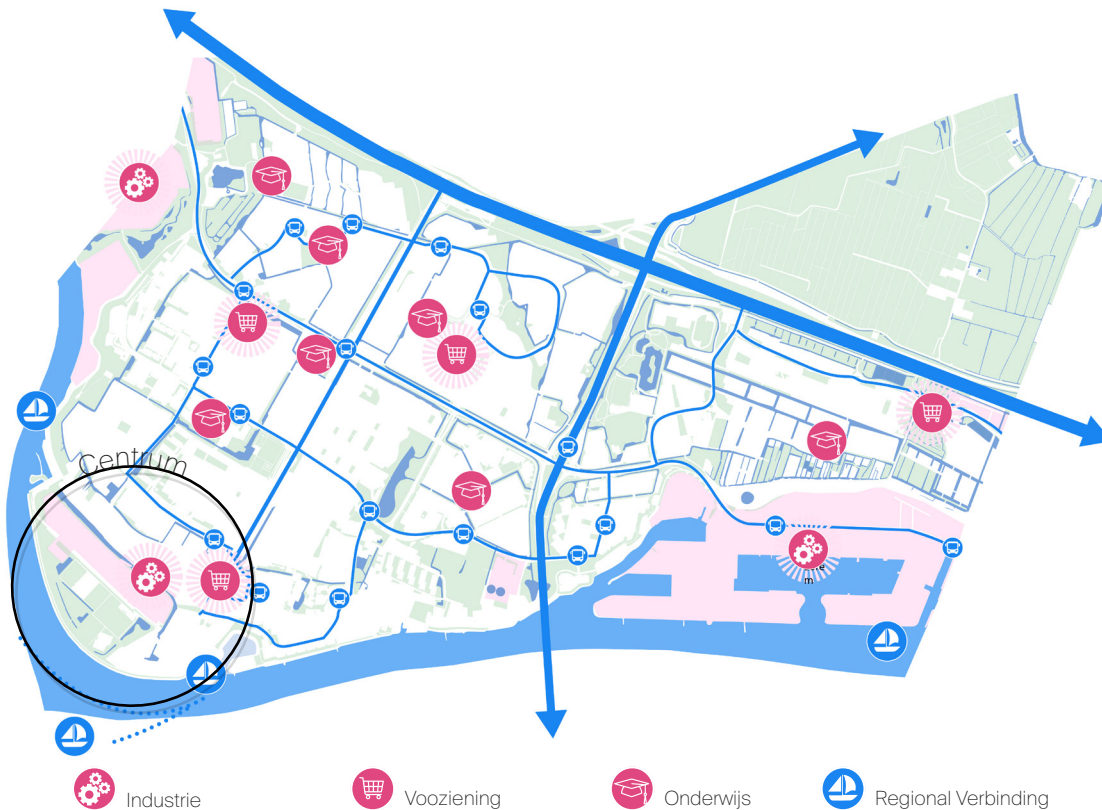
Globale Trends

E-commerce en thuiswerken veranderen hoe mensen winkelen en werken. Winkelcentra staan onder druk, terwijl meer mensen overdag in hun woonomgeving blijven. Daardoor groeit de behoefte aan verblijfskwaliteit zoals koffiezaken, lunchplekken en kleinschalige werkplekken.

Tegelijk neemt de vraag naar lokaal en onderscheidend aanbod toe, terwijl hoge huren de instroom van nieuwe ondernemers bemoeilijken. Dorpscentra ontwikkelen zich steeds meer tot sociale knooppunten, waar winkelen, ontmoeten en werken samenkomen. Dit vraagt om een centrum dat economisch én sociaal aantrekkelijk is.

Kern Winkelgebied (CITYFÖRSTER)

Dorp

Papendrecht kent een sterke werkgelegenheid op bedrijventerreinen aan de randen, maar deze zijn ruimtelijk losgekoppeld van het dorp. Door de polycentrische structuur en het ontbreken van economische functies in de kern is de dorpskern geen vanzelfsprekende ontmoetingsplek. Voor horeca, ontspanning en ontmoeting kijken bewoners vaak uit naar omliggende gemeenten.

Tegelijk groeit de behoefte aan nabijheid, mede door vergrijzing en veranderend consumentengedrag. Er is online zichtbaarheid van lokale activiteiten en ondernemers via platforms als Papendrecht Verrast en PuurPapendrecht. Kansen liggen in het stimuleren van laagdrempelige horeca, ontmoetingsplekken en sociale functies binnen de dorpsstructuur. Zo kan het dorp beter inspelen op de vraag naar lokale verbondenheid, herkenbaarheid en een prettig dagelijks leefmilieu.

Bedrijventerrein Fokker (smart delta drechtsteden)

Regionaal

De economie van Papendrecht profiteert van de sterke economische industriële clusters die we in de regio hebben. Er is een sterke economische samenwerking op het gebied van innovatie en onderwijs & arbeidsmarkt. De in de gemeenten gevestigde bedrijven bieden werk aan een aanzienlijk deel van de inwoners uit de regio. De effecten van deze samenwerkingen en de sterke bedrijfsclusters die de regio hebben zijn alleen niet altijd zichtbaar in de lokale winkelcentra terwijl ze wel een deel van de identiteit van het dorp en de regio vormen.

BELANGRIJKSTE LESSEN

- 1 Versterken van Winkelpark de Meent en omgeving als regionale trekpleister**

Benut de goede bereikbaarheid en centrale ligging om de commerciële en recreatieve aantrekkingskracht van het winkelgebied – inclusief omliggende straten – te versterken. Dit vergroot de verblijfsduur van bezoekers en draagt bij aan de lokale economie.
- 2 Ontwikkelen van de waterkant als levendige verblijfsplek**

Transformeer de waterkant tot een aantrekkelijk gebied met ruimte voor recreatie en horeca. Daarmee ontstaat een bestemming die het sociale en economische leven van Papendrecht verrijkt. De maritieme geschiedenis vormt hierbij een krachtig aanknopingspunt.
- 3 Stimuleren van culturele activiteiten en lokale evenementen**

Maak het centrum aantrekkelijker door te programmeren op het gebied van cultuur en recreatie. Denk aan activiteiten vanuit de bibliotheek of kleinschalige programmering op het plein, die ontmoeting stimuleren en het centrum levendiger maken.
- 4 Ondersteunen en stimuleren van lokale en jonge ondernemers:**

Creëer een stimulerend vestigingsklimaat met ondersteunende diensten en toegankelijke voorzieningen voor nieuwe en kleinere ondernemers. Dit draagt bij aan een diverser en dynamischer centrumaanbod.
- 5 Een toekomstbestendig en divers aanbod voor verschillende doelgroepen:**

Ontwikkel voorzieningen en programmering die inspelen op de behoeften van jongere gezinnen, werkenden en ouderen. Horecagelegenheden kunnen hierin een verbindende rol spelen, gericht op zowel inwoners als bezoekers, en bijdragen aan een levendige en toegankelijke dorpskern.

SWOT: ECONOMIE & CENTRALE FUNCTIES

Sterktes

Regio

- Papendrecht is onderdeel van de groeiende economische regio Zuid-Holland en de Drechtsteden.
- De regio biedt diverse werk- en economische kansen in alle sectoren (landbouw, industrie, dienstverlening).
- Grote spelers in de maritieme industrie, met Zuid-Holland als koploper in de maakindustrie in Nederland.
- Gedeelde groeiagenda en regionale samenwerking.
- Diverse bedrijventerreinen, innovatiecentra en investeringsinitiatieven.
- Papendrecht ontwikkelt zich tot een regionaal agglomeratiecentrum en knooppunt tussen de oostelijke steden en de Merwede.
- Groeiende reputatie als middelbaar onderwijscentrum binnen de Drechtsteden.
- Papendrecht vervult een regionale winkelfunctie.
- Toenemende populariteit in regionaal toerisme (bijv. Kinderdijk, Dordrecht, Biesbosch). De Waterbus wint aan populariteit.

Dorp

- Papendrecht heeft diverse bedrijventerreinen met grote werkgevers.
- Het dorp is groot genoeg om een economisch centrum in de regio te zijn.
- Meerdere wijkwinkelcentra en goede dekking van centrale functies (onderwijs, aanbod en veiligheid).
- Online vertegenwoordiging van de lokale activiteiten en bedrijven (Papendrecht Verrast, PuurPapendrecht).
- Diverse werkmogelijkheden binnen fijne woon-werkomgeving.
- Een goede basis aan winkel- en horecagelegenheden.
- Winkelcentrum Winkelpark de Meent biedt een breed scala aan diensten en functies.
- Investeringsinteresse in nieuwe woningbouwontwikkelingen.
- Grote bedrijvigheid op de bedrijventerreinen groeit (bijv. Fokker).
- Fokker & de oogkliniek als directe buur bieden mogelijkheid voor (verdere) samenwerking en inkomensstromen.

Centrum

- Centraliteit en compactheid van Winkelpark de Meent, met barrièrevrij niveauverschil.
- Levendige winkel sfeer in en rondom Winkelpark de Meent.
- Oudere generatie als betrouwbare en vaste klanten.
- Doorlopende woningbouwontwikkelingen met een diverse mix van bewoners en verdere investeringsbehoeften.
- Goede mix van woningen, winkels en publieke voorzieningen rondom Winkelpark de Meent en de Markt.
- Goede parkeervoorzieningen (parkgarages eerste 2 uur gratis parkeren) in het centrum, hebben een sterk aanzuigende werking.
- Uit de online survey blijkt dat de meeste Papendrechtse het centrum bezoeken om te winkelen.

Zwaktes

Regio

- Concurrentie tussen de verschillende steden als economische, residentiële en recreatieve locaties.
- Dordrecht en Rotterdam hebben een grote aantrekkingskracht om te werken en recreëren, wat resulteert in hoge negatieve woon-werkverkeercijfers.
- Industriële en productiebedrijven staan voor enorme uitdagingen vanwege de energietransitie.

Dorp

- De polycentrische structuur van Papendrecht vermindert het belang van het centrum (supermarkten en bedrijventerreinen aan de randen).
- Het retailaanbod is voornamelijk gebaseerd op grotere franchisebedrijven en grote merken.
- Wereldwijde trends als e-commerce en online winkelen verminderen de interesse in lokaal aanbod en fysieke winkels.
- Geen zichtbaar adres voor toerisme en economie (bijvoorbeeld een VVV).
- Bedrijventerreinen zijn duidelijk gescheiden van het dorp, zonder zichtbaar voordeel in het centrum.
- Beperkte ruimte voor uitbreiding van industrie- en woongebieden.
- Sterke afhankelijkheid van autoverkeer voor de economie.

Centrum

- De sterke (maritieme) economie van Papendrecht is niet zichtbaar in het centrum.
- Winkelcentrum Winkelpark de Meent volgt een traditioneel concept van winkelen.
- Het aanbod in Winkelpark de Meent wordt gedomineerd door grotere merken met minder streekproducten.
- De westelijke kant van de Markt is veranderd in een rustig gebied gericht op seniorenhuisvesting.
- Vrijwel geen kantoorruimte; het centrum functioneert niet als bedrijventerrein voor bedrijven.
- De boulevard/waterkant wordt economisch niet goed benut, vooral door het ontbreken van een duidelijke fysieke verbinding.

Kansen

Regio

- Grote kans om als regio te laten zien wat voor sterke economische gebieden met maritieme en industriële identiteit de regio heeft.
- De Drechtsteden concurreren met elkaar om verschillende functies, maar een goede verdeling en specialisatie van functies zou de gehele regio versterken.
- Europese regelgeving verplicht grote bedrijven om te meten wat hun sociale impact op de omgeving is. Hier liggen kansen om gezamenlijke sociale initiatieven te starten.

Dorp

- Maak gebruik van de polycentrische structuur om het belang van het centrum te vergroten. Coördineer en verdeel de functies van de subcentra.
- Creëer partnerschappen tussen bedrijventerreinen en het dorpscentrum om initiatieven te bevorderen die werknemers en bezoekers naar het centrum brengen, zoals het delen van ruimtes, evenementen en samenwerkingsprojecten.
- Stimuleer lokale bedrijven en unieke, onafhankelijke winkels als aanvulling op de grotere franchises, waardoor de diversiteit en aantrekkingskracht van Winkelpark de Meent en winkelcentrum vergroten.
- Ontwikkel lokale werkgelegenheidskansen en -voorzieningen om woon-werkverkeer te verminderen, wat een levendigere, zelfvoorzienende gemeenschap bevordert.
- Richt een speciaal kantoor voor toerisme en economische ontwikkeling op om de attracties en het economische potentieel van Papendrecht te promoten en de zichtbaarheid ervan te vergroten.

Centrum

- De vele mensen die pendelen naar Papendrecht voor werk verleiden om te lunchen of koffie te halen in het centrum.
- Er liggen kansen voor Papendrecht om hun maritieme economie beleefbaar te maken in het centrum. Dit levert attractiewaarde op. Stimuleer jonge ondernemers in lege winkelpanden in Winkelpark de Meent.
- De verblijfsduur van bezoekers verhogen. Momenteel blijft men gemiddeld 45 min in Papendrecht, maar de eerste 2 uur zijn gratis. Zorg dat bezoekers naast shoppen ook andere dingen kunnen doen.
- Uitbreiding van aanbod voor baby's en jonge kinderen om aantrekkingskracht op jonge gezinnen te vergroten. Niet alleen qua winkels, maar ook qua faciliteiten zoals speeltuinen.
- Versterk de economische stabiliteit van het centrum door het diversifiëren van inkomstenstromen, mixed use te stimuleren en meer dichtheid te ontwikkelen.
- Trek jongere generaties aan met nieuwe programma's en aantrekkelijke, toegankelijke ruimtes.
- De grote parkeerplaatsen en de jachthaven bieden ruimte voor ontwikkeling.

Bedreigingen

Regio

- Toegenomen concurrentie van de verschillende gemeenten binnen de regio voor economische investeringen en talent.
- Mogelijke conflicten of meningsverschillen tussen regionaal belanghebbenden kunnen samenhangende economische strategieën belemmeren.
- Grote afhankelijkheid van de industriële sector, kan toekomstige transformatie-uitdagingen in de weg staan.
- Druk op de lokale infrastructuur en diensten vanwege toenemende bevolkingsdichtheid en woon-werkverkeer.
- Concurrentie van andere onderwijsinstellingen in aangrenzende gemeenten die soortgelijke programma's aanbieden.
- Verschuivingen in consumentengedrag richting online winkelen verminderen verder het voetgangersverkeer en de verkoop in lokale detailhandelsvestigingen.

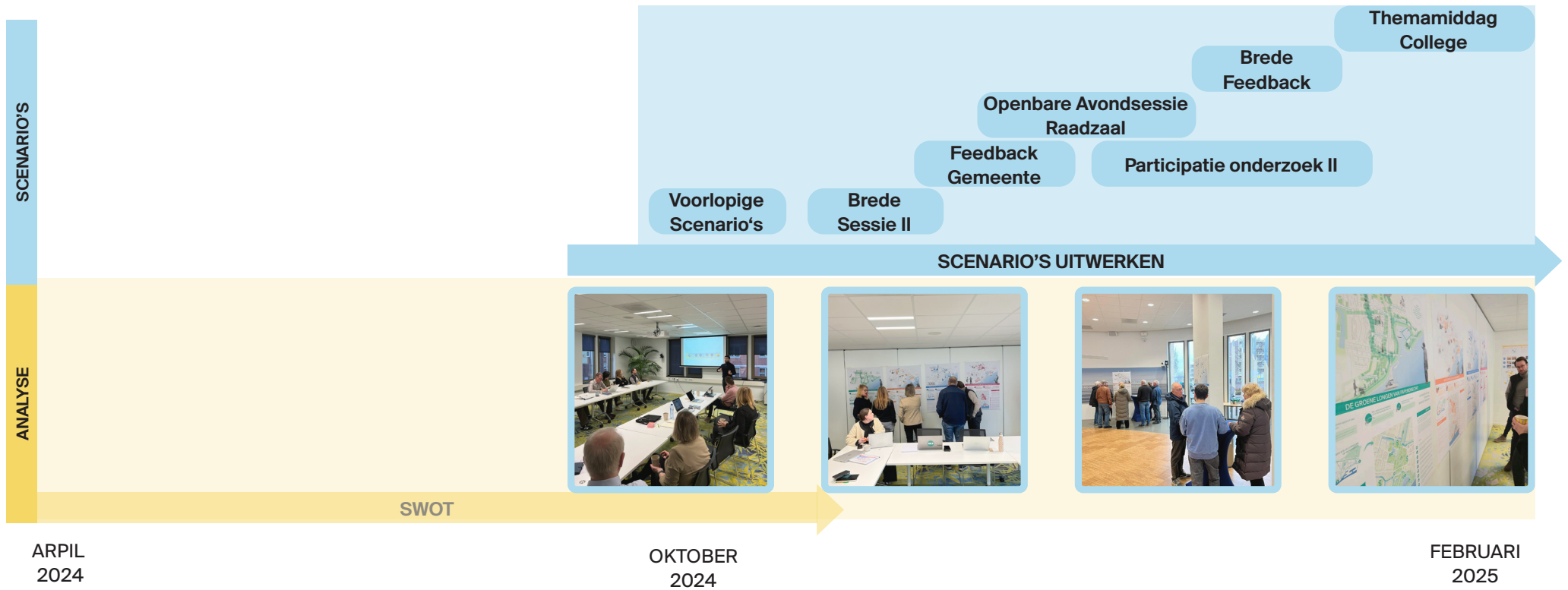
Dorp

- De bedreiging dat bewoners in woonwijken hun eigen wijk blijven bezoeken omdat de faciliteiten daar zo goed zijn, waardoor ze het centrum niet hoeven te bezoeken.
- Bedrijven in Papendrecht hebben niet genoeg ruimte om uit te breiden en zoeken andere locaties voor hun huisvesting.
- Papendrechtters die naar andere gemeenten gaan voor een drankje/hapje eten.
- Afhankelijkheid van de activiteiten van Fokker kan risico's opleveren voor werknemers als het bedrijf veranderingen ondergaat (denk aan reorganisatie).
- Blijvende afhankelijkheid van autoverkeer draagt bij aan milieuzorgen en belemmert inspanningen om duurzame mobiliteit te stimuleren.
- Vergrijzing van de bevolkingsdynamiek kan leiden tot afnemend voetgangersverkeer en veranderend consumentengedrag en minder inkomsten in het centrum op de lange termijn.
- Winkelpark de Meent, dat uitsluitend functioneert als een groot winkelcentrum, kan economische uitdagingen tegenkomen vanwege moeilijkheden bij het diversifiëren van zijn functies.

Centrum

- De sociale demografie van het centrum beïnvloedt het imago van Papendrecht en bepaalt welke ondernemers zich er wel of niet vestigen. Dit heeft gevolgen voor de levendigheid en de mix van functies in het centrum.
- Webshopping, dropshipping en e-commerce vormen een bedreiging voor Winkelpark de Meent, die juist een prominente positie in het centrum heeft.
- Het centrum is economisch te afhankelijk van autoverkeer.
- Vergrijzing van de inwoners kan leiden tot afnemend voetgangersverkeer en minder inkomsten in het centrum op de lange termijn.
- Leegstand van winkelpanden in Winkelpark de Meent.
- Inwoners van Papendrecht ervaren leegstand in Winkelpark de Meent als onprettig.

II SCENARIO'S

INTRODUCTIE SCENARIO'S

Om richting te geven aan de toekomst van het centrum van Papendrecht hebben we gewerkt met scenario's. Deze methode helpt om verbeeldingskracht te gebruiken, het gesprek te stimuleren en los te komen van bestaande patronen. Door uiteenlopende toekomstbeelden te verkennen, ontstaat ruimte voor dialoog over wat wenselijk is, wat weerstand oproept en welke afwegingen ertoe doen.

De scenario's zijn opgebouwd rond de vier centrale thema's van dit traject: groen, blauw en recreatie; sociaal en wonen; verbinding; en economie en centrale functies. Voor elk thema is de SWOT-analyse als vertrekpunt genomen. Op basis daarvan hebben we met ontwerpend onderzoek en referentievoorbeelden verkend welke ruimtelijke en programmatische ingrepen kunnen inspelen op de benoemde kansen en uitdagingen.

Om de verschillen scherp te maken en het gesprek echt uit te lokken, zijn de scenario's bewust overdreven en uitvergroot. Elk scenario trekt één richting radicaal door. Zo laten we zien hoe het centrum van Papendrecht eruit zou kunnen zien als één thematische invalshoek volledig leidend wordt.

De scenario's bevatten een breed palet aan mogelijke ontwikkelingen, variërend in schaal, ambitie en uitvoerbaarheid. Deze werkwijze sluit aan bij de aanpak van de rijksoverheid, die in de publicatie Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2040 dezelfde verkennende methode toepast.

Door bewoners en gemeentelijke experts te bevragen op wat hen aanspreekt en wat juist niet, ontstaat zicht op gedeelde waarden, voorkeuren en grenzen. Deze vormen samen een belangrijke bouwsteen voor het programma centrum.

Enquete Flyer (CITYFÖRSTER)

DE GROENE LONGEN VAN PAPENDRECHT

Klimaatadaptief gezicht van Papendrecht

Het centrum wordt de etalage voor de groenblauwe transformatie, waardoor de stedelijke biodiversiteit wordt versterkt.

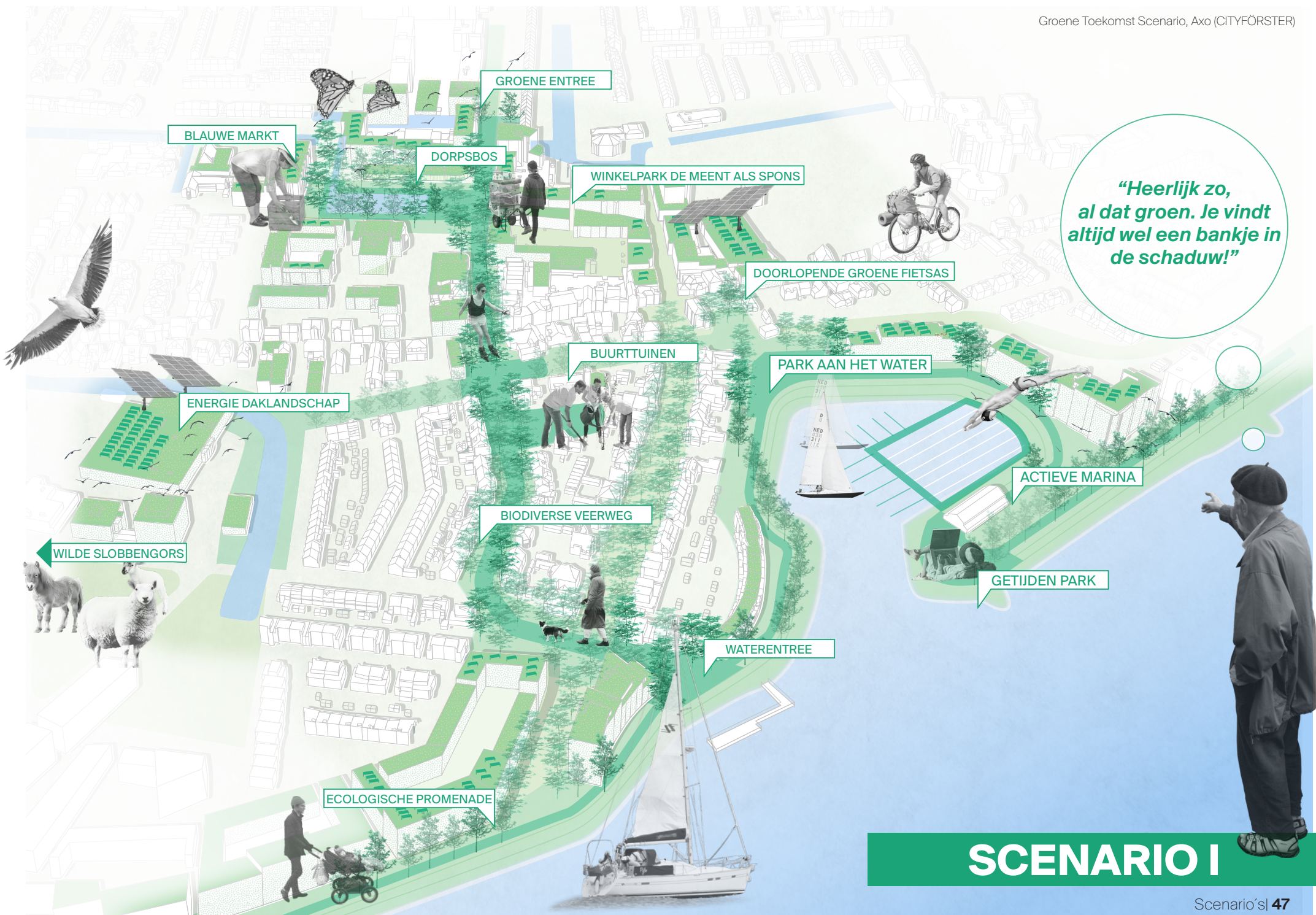
Een levendige bestemming voor recreatie en vrije tijd

Het centrum sluit naadloos aan op zowel lokale als regionale attracties en biedt een gevarieerd aanbod aan activiteiten.

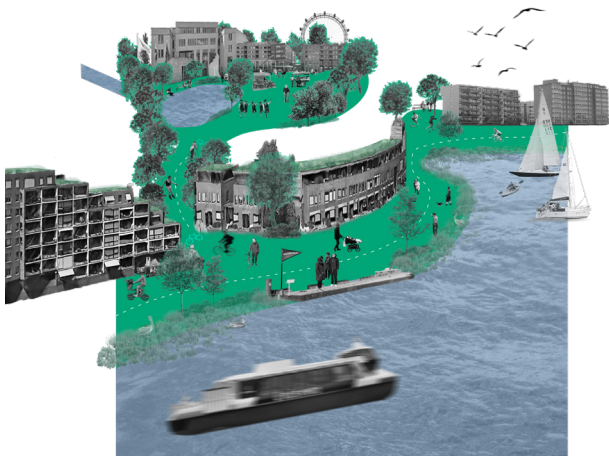

Mensvriendelijke, groene openbare ruimte

De Markt en boulevard worden getransformeerd tot groene openbare gebieden die ontmoeting stimuleren en de verblijfskwaliteit van bewoners en bezoekers verhogen.

SCENARIO I: EEN GROENE TOEKOMST

Groene Toekomst, collage (CITYFÖRSTER)

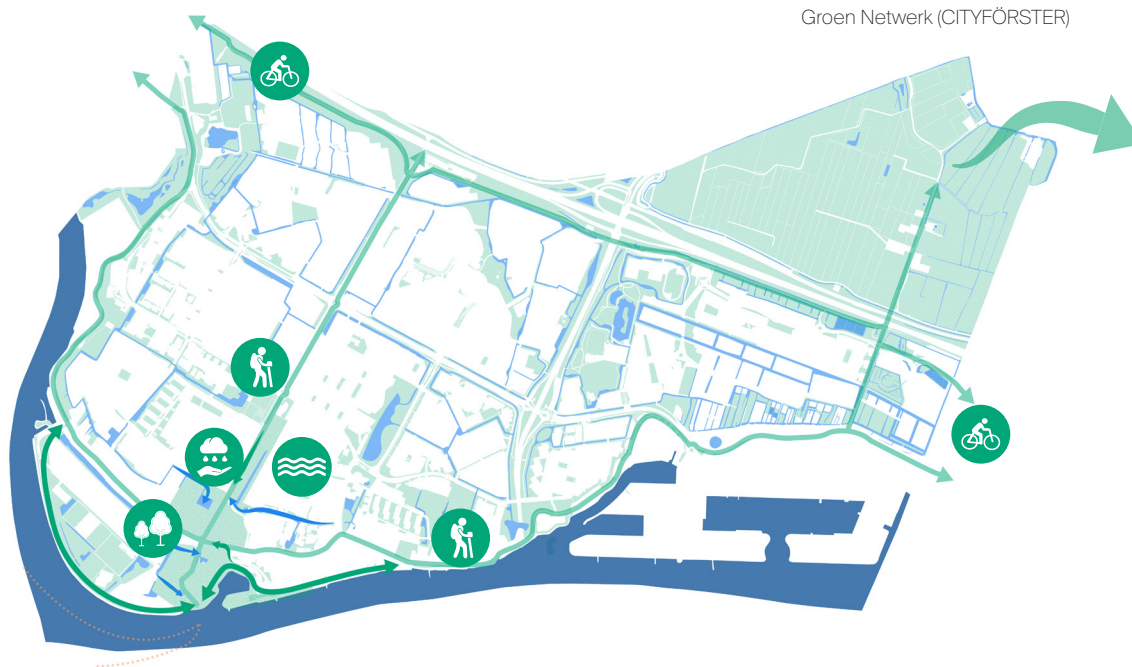
Scenario

Papendrecht krijgt een centrum dat voelt als een groen dorpsbos. Grote bomen bieden schaduw en verkoeling bij hitte, groene daken en gevels houden gebouwen koel en vangen regenwater op. Op de Markt zorgen waterelementen voor verkoeling, in buurttuinen wordt samen geteeld en ontmoet. Een robuust netwerk van groen en water maakt het centrum bestand tegen extreme weersomstandigheden, met ruimte voor mentale gezondheid, schaduw en ontmoeting.

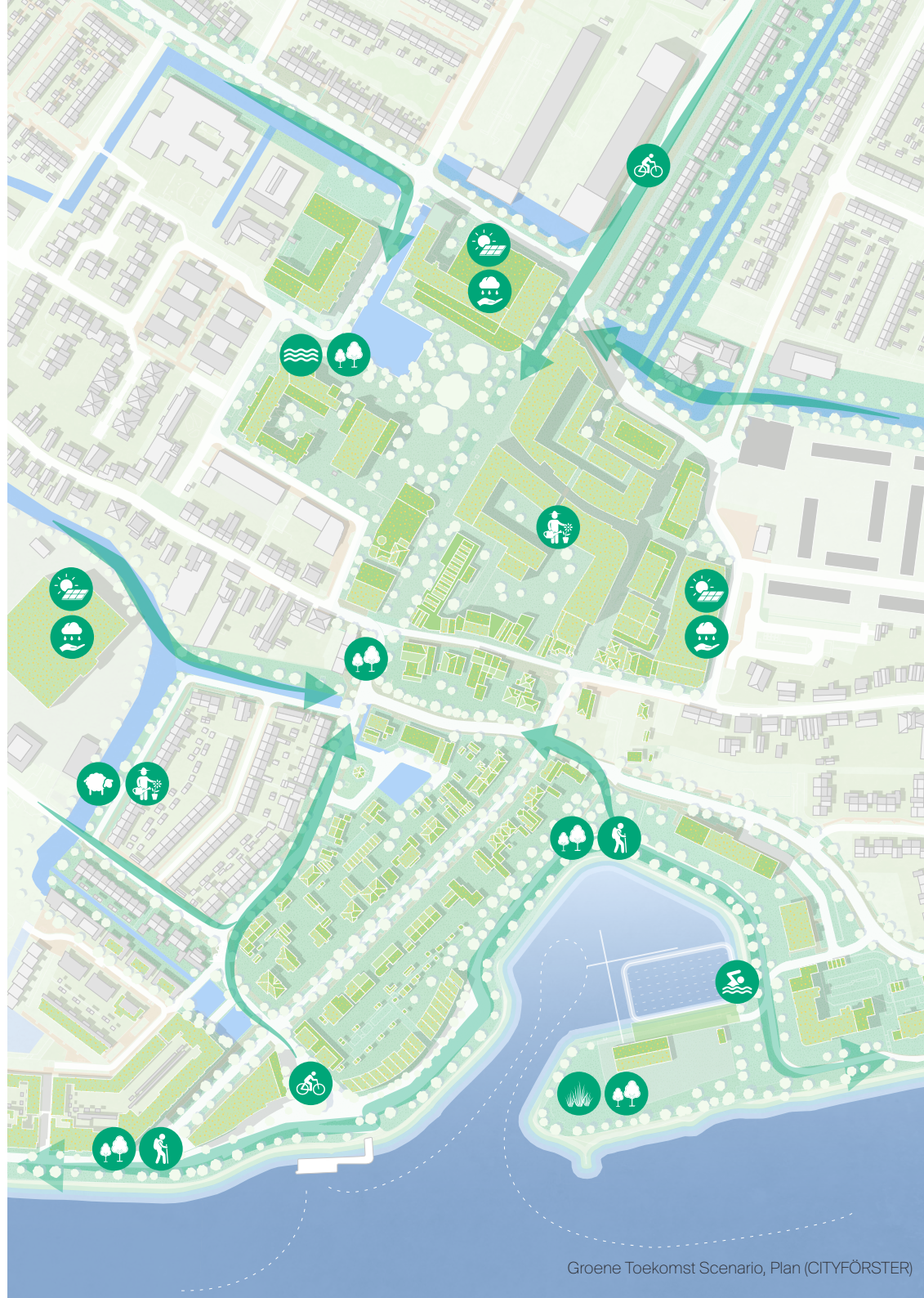
Participatie

Vergroening van het centrum, met name rond de Markt en Veerweg, kwam vaak terug in de gekozen voorkeuren. Ideeën als groene daken, retentiebekkens en biodiversiteit werden positief ontvangen. Tegelijk klonk kritiek op het gemeentelijk groenbeleid: jarenlang verdwenen bomen en bossages ten gunste van gras en onderhoudsgemak. Deelnemers riepen op tot geloofwaardige, structurele vergroening, met aandacht voor herplanting, kwaliteit van verblijven en de verbinding tussen groen en water.

“Het vergroenen van ons dorp lijkt mij een heel goed idee. Dit is goed voor milieu, natuur en houdt de kosten laag.”

IDEEËN

Groene Toekomst Scenario, Plan (CITYFÖRSTER)

Zorg voor vergroening van de Markt en de Veerweg door een verscheidenheid aan bomen en planten.

Transformeer het waterfront tot een park door het gebruik van lokale vegetatie, zodat er ruimte ontstaat voor overstromingen, maar ook voor recreatie en ontspanning.

Maak een groene toegang bij de Veerweg, de Waterbus en de jachthaven met een focus op fietsers en voetgangers, waardoor men zich welkom voelt.

Creëer een ononderbroken voetgangersroute langs de promenade richting de Markt, volop bomen, buitenmeubilair en groen.

Verbind de Markt met het kanaal in het noorden en voeg zichtbare waterelementen toe op de Markt voor verkoeling en recreatie.

Stimuleer het sponswerkingseffect (wateropvangcapaciteit) van het dorp door regenwater te vertragen en op te slaan met groene daken en retentiebekkens.

Benut platte daken voor hernieuwbare energieproductie en als groene ruimte voor biodiversiteit.

Ontwikkel gemeenschappelijke tuinen en groenplekken voor bewoners zonder eigen tuin door te ontegenen en om biodiversiteit en sociale betrokkenheid te stimuleren.

Breid de groene infrastructuur uit naar het Slobbengors park, om sport, biodiversiteit, en dieren zoals schapen en geiten, meer ruimte te geven.

HET DORPSHART VAN PAPENDRECHT

Sociaal en cultureel hart van Papendrecht

Door het creëren van inspirerende openbare ruimtes en het verplaatsen van culturele activiteiten naar het centrum, maken we van Papendrecht een ontmoetingsplek waar gemeenschapszin en creativiteit bloeien. Iedereen is welkom: van jong tot oud.

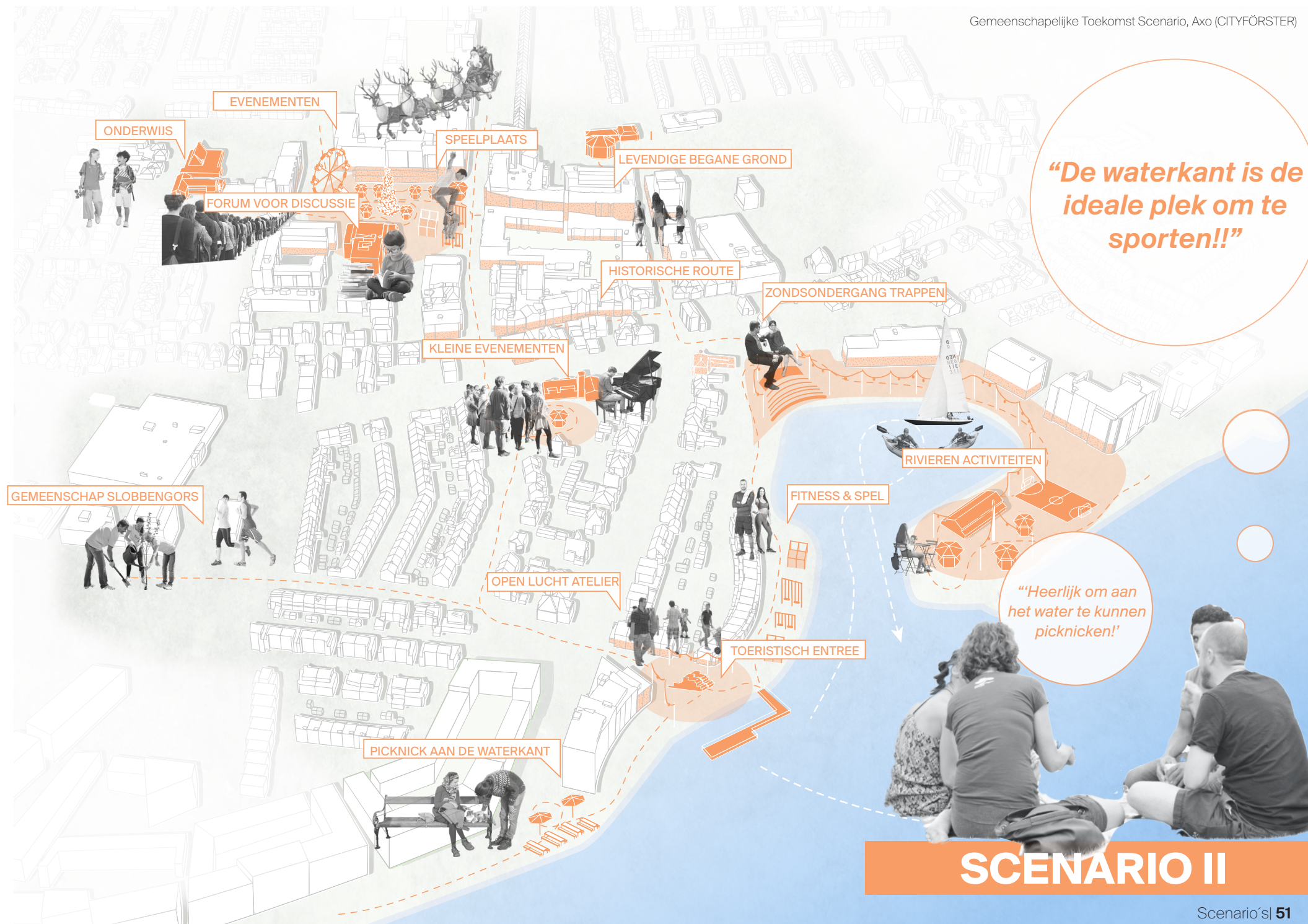
Een multifunctioneel en verdicht centrum

Samen met lokale investeerders transformeren we het centrum van Papendrecht tot een levendige dorpskern, waar verhoogde woningdichtheid en multifunctionele ruimtes bijdragen aan een bruisend dorpsleven.

Investeer in een jongere doelgroep

Met gerichte initiatieven en voorzieningen versterken we de betrokkenheid van jongeren en starters, waardoor het centrum een veilige en energieke plek wordt die jong talent aantrekt en behoudt.

SCENARIO II: EEN GEMEENSCHAPPELIJKE TOEKOMST

Gemeenschappelijke Toekomst, collage (CITYFÖRSTER)

Scenario

Het dorpshart van Papendrecht draait om ontmoeting. De bibliotheek is het levendige middelpunt, met taalcafés, voorleesuurtsjes en ruimte voor een goed gesprek met een kop koffie. Op het marktplein spelen kinderen in de speeltuin, ouderen praten bij op comfortabele bankjes. Aan de waterkant zorgen waterpunten ervoor dat jongeren fijn kunnen sporten en even op adem komen. Verenigingen organiseren bijeenkomsten, toernooitjes en buurtfeesten – midden in het centrum, zichtbaar en voor iedereen toegankelijk.

Participatie

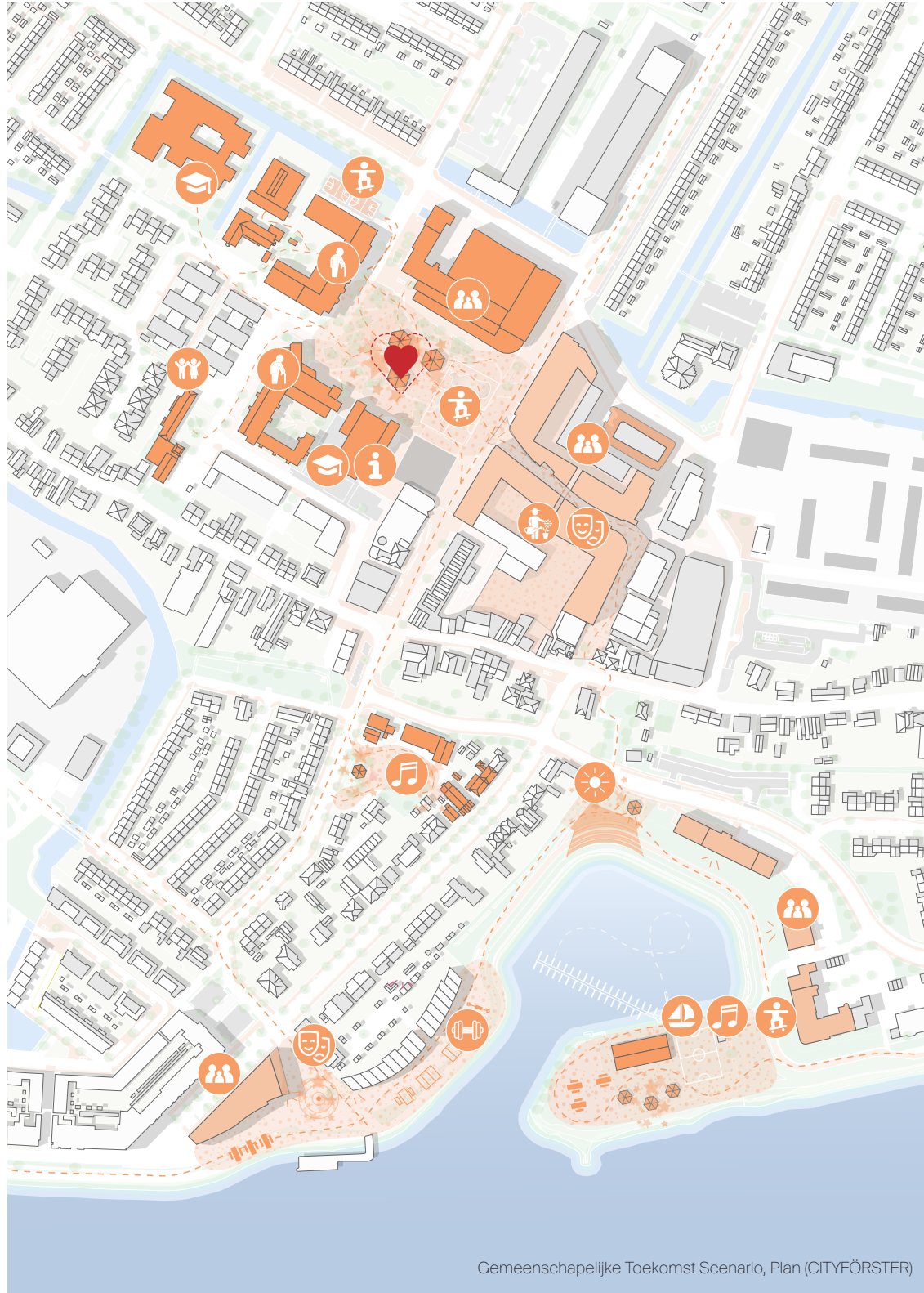
Veel deelnemers zagen kansen om de Markt te versterken als sociaal en cultureel middelpunt van Papendrecht. Ideeën zoals kleinschalige evenementen, een toeristisch informatiepunt en voorzieningen voor jeugd en gezinnen werden regelmatig gekozen. Tegelijk werd gewaarschuwd voor overlast door hangplekken, vooral nabij woningen. Meerdere deelnemers betwijfelden de haalbaarheid van de voorgestelde ideeën en wezen erop dat eerdere jeugdinitiatieven, zoals verbetering van het skatepark, juist zijn afgewezen. Ook klonk de oproep om de rustige wandelkwaliteit rond de haven en de waterkant te behouden.

“Toeristisch informatiepunt lijkt me handig. En als er op de plaats naast het gemeentehuis ook een park wordt gemaakt dan zal daar zeker gebruik van worden gemaakt.”

Van Dorpskernen naar Dorps hart (CITYFÖRSTER)

IDEEËN

Het versterken van de Markt als sociaal en cultureel ontmoetingspunt van Papendrecht door initiatieven te stimuleren, zoals openluchtconcerten, bioscopen, festivals en kleinschalige activiteiten.

Meer speeltuinen en activiteiten voor jonge kinderen en hun ouders realiseren om levendigheid en gezelligheid te stimuleren in het centrum.

Creëer ruimte voor jongeren in het centrum, zoals sportparkjes, waterpunten of ontmoetingsplekken.

Bouw voort op de sterke sociale functie van de bibliotheek door een toeristisch informatiepunt toe te voegen, waardoor bezoekers gemakkelijk toegang krijgen tot lokale informatie, evenementen en activiteiten.

Bied diverse woningen aan om specifiek te voldoen aan de behoeften van jongeren en senioren, waardoor functiemenging gestimuleerd wordt en het centrum levendiger.

Ontwikkel inclusieve openbare ruimten voor senioren en mindervaliden met comfortabele zitmogelijkheden.

Faciliteer ruimte in het centrum (zoals Winkelpark de Meent of de Kazerne) om activiteiten van Papendrechtse te stimuleren. Denk aan vrijwilligersinitiatieven, (sport)verenigingen en culturele organisaties.

Zorg voor een beleefbare waterkant met een goed ontworpen openbare ruimte, zoals bankjes en 'sunset stairs'.

Stimuleer sport en beweging bij het waterfront door het aanleggen van outdoor sportparkjes en faciliteiten voor watersporten, vissen en varen.

Stimuleer dat scholen, kinderopvang en verdere opleidingsprogramma's in de buurt van het centrum hun activiteiten verrichten om levendigheid in het centrum te bevorderen.

DUURZAAM EN EFFICIENT VERBONDEN

Verbonden hart in de Drechtsteden

Het centrum wordt een innovatief knooppunt van regionale bereikbaarheid en efficiënt vervoer, dat gebruik maakt van de waterbus en naadloze mobiliteit mogelijk maakt.

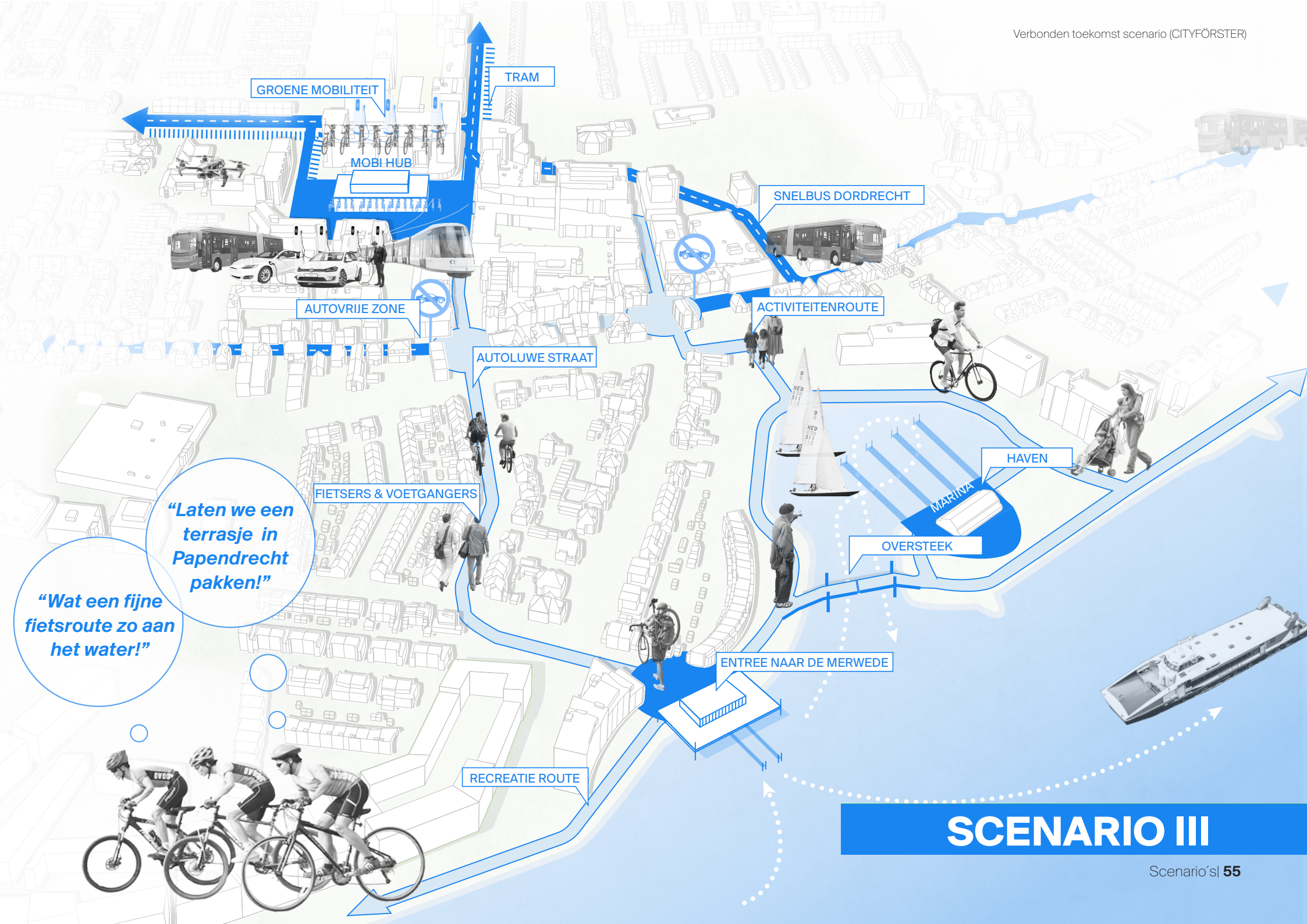
Veilig, groen en wandelvriendelijk centrum

Voetgangers- en fietsvriendelijkheid met efficiënt auto-beheer en een veilig straatontwerp rond Winkelpark de Meent, de Markt en de oude dijk, maakt een bruisend straatleven mogelijk.

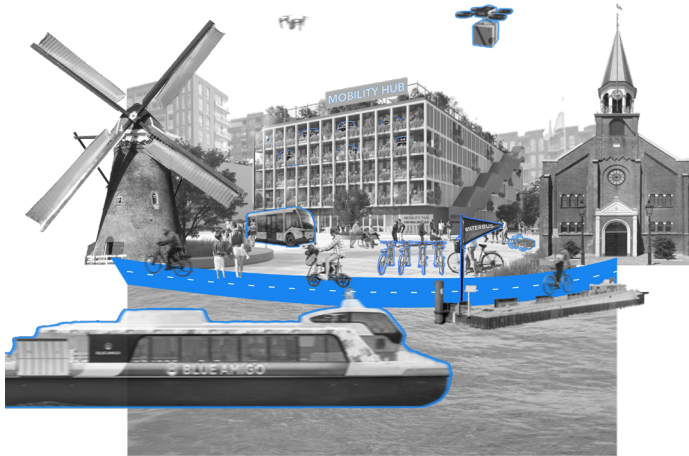
Aantrekkelijk onderdeel van de regionale recreatieve route

Papendrechts centrale sleutellocaties worden ingericht als aantrekkelijke route, met aansprekende haltes en duidelijke bewegwijzering.

SCENARIO III

SCENARIO III: EEN VERBONDEN TOEKOMST

Verbonden Toekomst, collage (CITYFÖRSTER)

Scenario

Papendrecht is compact en goed bereikbaar, zowel binnen het dorp als in de regionale context. Fijne, veilige routes voor voetgangers en fietsers verbinden de Markt met de Merwede, en alles daartussen. Het centrum is autoluw, maar blijft goed bereikbaar via parkeergarages aan de randen. Op mobiliteitshubs stap je eenvoudig over tussen waterbus, deelfiets, e-auto of snelbus. De entrees en aanlooproutes naar het centrum zijn toegankelijk, groen en uitnodigend.

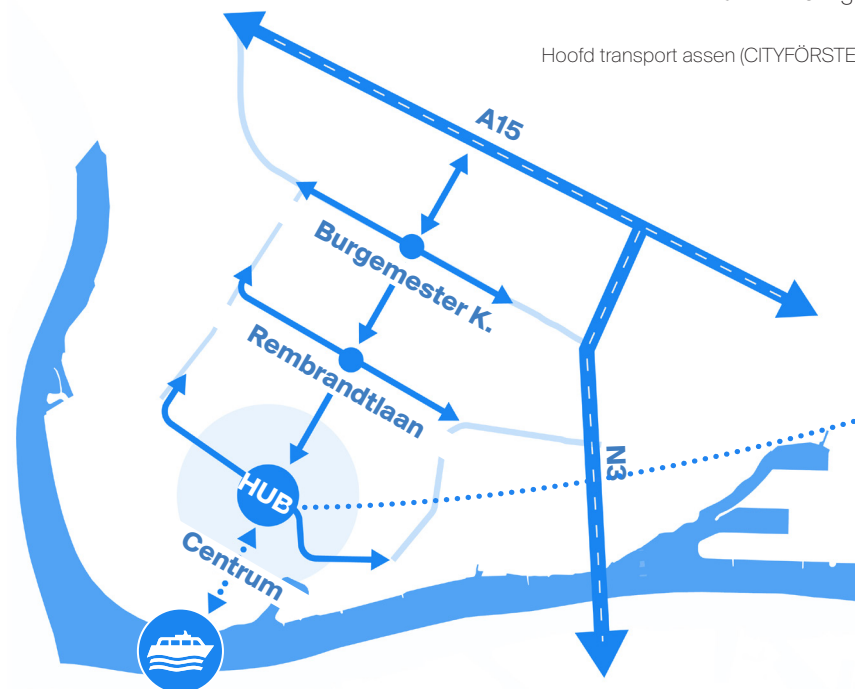
Participatie

De meest gewaardeerde ideeën richtten zich op een betere verbinding tussen de waterkant en het centrum. Veel gekozen voorstellen waren een directe fietsroute langs de Markt, een wandelpad met informatie over de historie van Papendrecht en het verbeteren van openbaar vervoer, met name de waterbus en busverbindingen en richting Dordrecht en Rotterdam.

In de open reacties werd het belang van goede OV-verbindingen breed onderschreven. Suggesties varieerden van frequentere waterbusdiensten in de

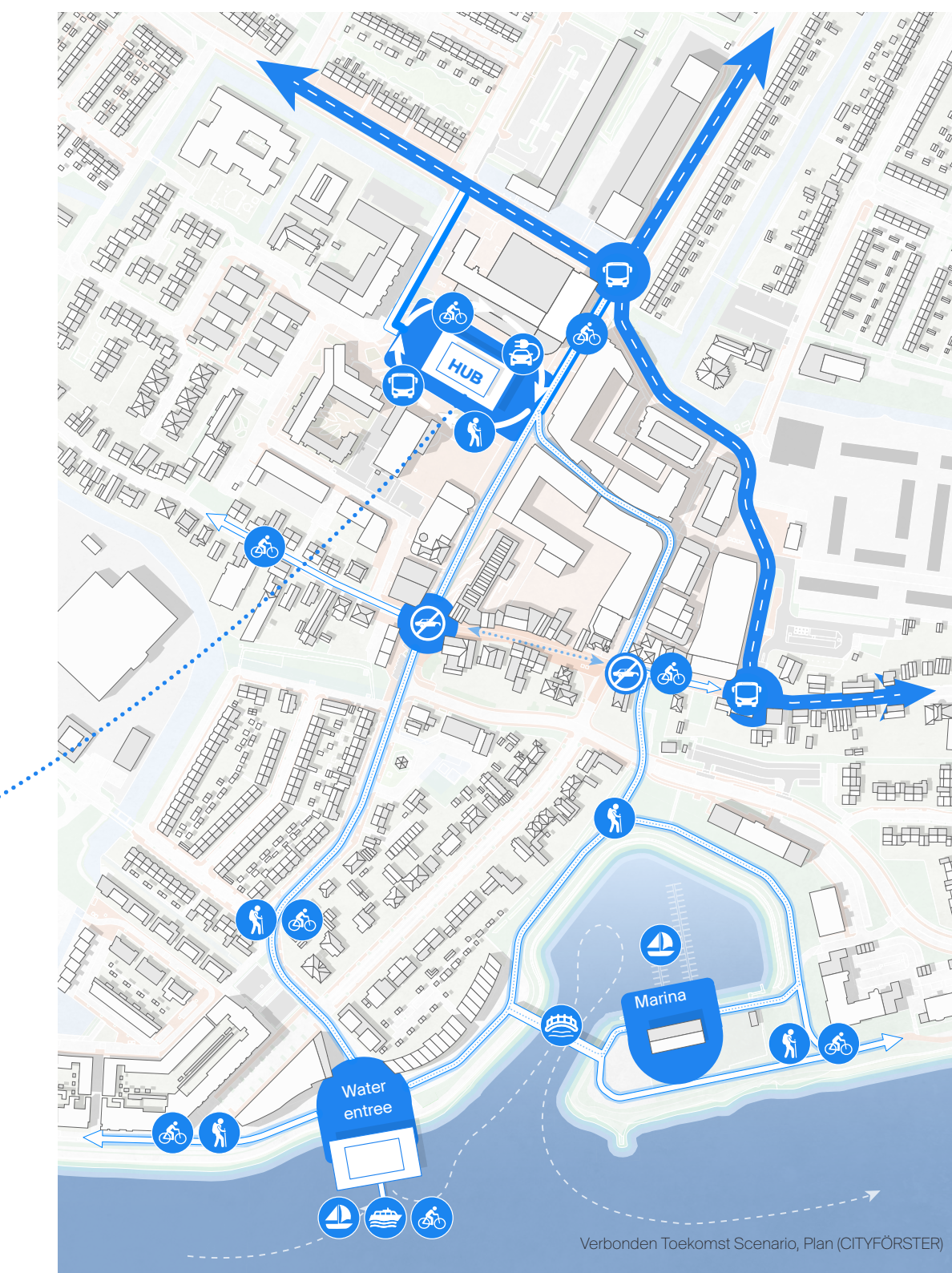
avonduren tot betere bushaltes en het aantrekkelijker maken van OV-knooppunten aan het water.

Een groot aantal reacties kwam van mensen die zich verbonden voelden met de jachthaven of watersportvereniging. De reacties waren kritisch. Sommige spraken van "de doodsteek voor de haven" of noemden het scenario "kansloos". Een belangrijk kritiekpunt was het idee van een brug over de haven, dat volgens meerdere deelnemers de bereikbaarheid voor boten onmogelijk zou maken. Ook klonken zorgen over overlast door nieuwe ontwikkelingen en het bestaansrecht van de vereniging.

“Een uitgebreidere dienstregeling van de waterbus zou helpen om ook in de avond van en naar Dordrecht en Rotterdam te kunnen.”

IDEEËN

Ontwikkel een innovatief mobiliteitshub vlak bij het centrum waar alle vervoersmiddelen bij elkaar komen. Het toevoegen van diensten zoals pakketpunten en laadmogelijkheden zorgen voor meer reuring.

Ontwikkel een directe fietsroute die zowel dagelijkse forenzen als recreatieve gebruikers bedient, en die de waterkant en de Markt met elkaar verbindt.

Creëer een wandelpad van de Merwede naar het centrum inclusief bewegwijzering, informatie over de historie van Papendrecht, en bankjes.

Prioriteer het parkeren van auto's in de parkeergarages, waardoor er een autovrije zone komt in het historische Dorp aan de Dijk, Winkelpark de Meent en de Markt.

Optimaliseer de locaties van bushaltes en verbeter de openbaarvervoerbinding met Dordrecht en Rotterdam.

Ontwikkel de haven om zeil- en motorboten uit de hele regio te ontvangen en transformeer deze tot een recreatief watersportcentrum.

Gebruik de veelgebruikte waterbushalte aan de Veerдам als katalysator voor de levendigheid aan het water, door de halte verder te ontwikkelen tot fijne verblijfsplek.

Bouw een voetgangersbrug bij de watersportvereniging zodat je zowel een 'rondje rondom de jachthaven' kan lopen én de promenade verlengt.

ECONOMIE MET REGIONALE BETEKENIS

Stimuleer ondernemerschap en een toekomstbestendig centrum

De ondernemersomgeving zoals de BIZ verder versterken en inzetten op innovatie. Daarbij een divers aanbod ontwikkelen dat gezinnen, bedrijven, en bezoekers aanspreekt.

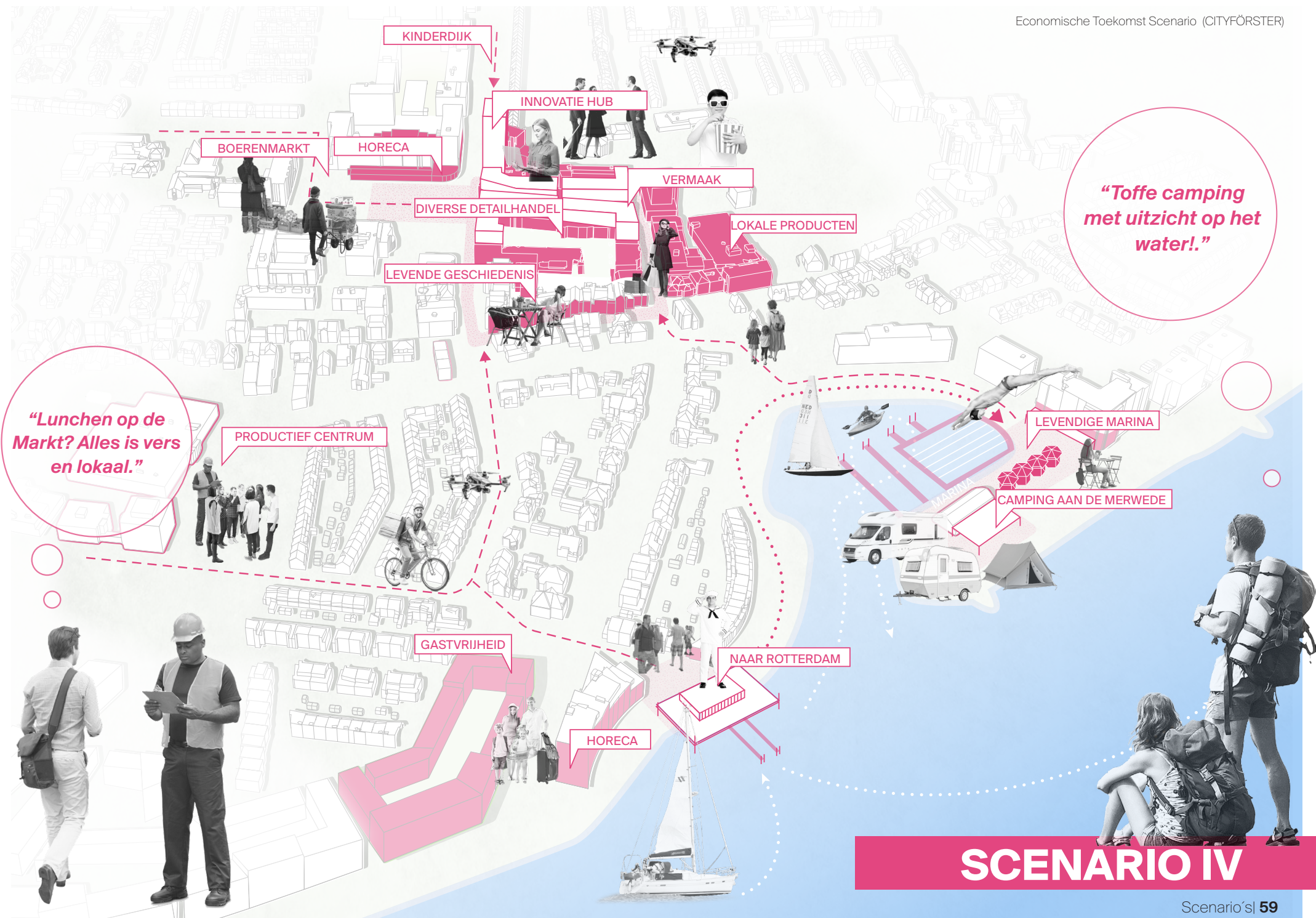
Winkelpark de Meent en omgeving als levendige regionale trekpleister

Versterk Winkelpark de Meent als het kloppende hart van Papendrecht, waar uitgebreide commerciële, recreatieve, en culturele mogelijkheden samenkomen wat de lokale economie stimuleert en verrijkt.

Een economisch waterfront waar je de Identiteit gelaagd kan beleven

Maak van het waterfront een economische en sociaal dynamische ontmoetingsplek door maritieme geschiedenis te combineren met hedendaagse recreatie en horeca.

SCENARIO IV: EEN ECONOMISCHE TOEKOMST

Economische Toekomst, collage (CITYFÖRSTER)

Scenario

Papendrecht is het economisch hart van de regio, compact, gemengd en levendig. Winkelpark de Meent biedt een mix van winkels, horeca, wonen en kleinschalige ondernemers. Werknemers van omliggende bedrijven zoals Fokker, Boskalis en IV-Groep weten het centrum goed te vinden voor hun lunch, koffie of snelle boodschap. Veel mensen blijven na hun wekelijkse boodschappen nog even hangen voor een terrasje op de Markt of een speciaalzaak in Winkelpark de Meent. Een sterke BIZ verbindt ondernemers en houdt het centrum aantrekkelijk en actief.

Participatie

De meest gekozen interventies gingen over het stimuleren van een divers winkelaanbod in Winkelpark de Meent, ruimte voor kleine ondernemers en het uitbreiden van de marktfunctie. Ook werd gekozen voor levendigheid op straatniveau met horeca en wonen in de plint.

In de open reacties werden vraagtekens geplaatst bij de economische insteek van het scenario. Sommige deelnemers vonden de voorstellen financieel onhaalbaar of weinig realistisch. Er werd ook gewezen op bestaande leegstand in Winkelpark de Meent en zorgen geuit over mogelijke overlast door uitbreiding van horecafuncties.

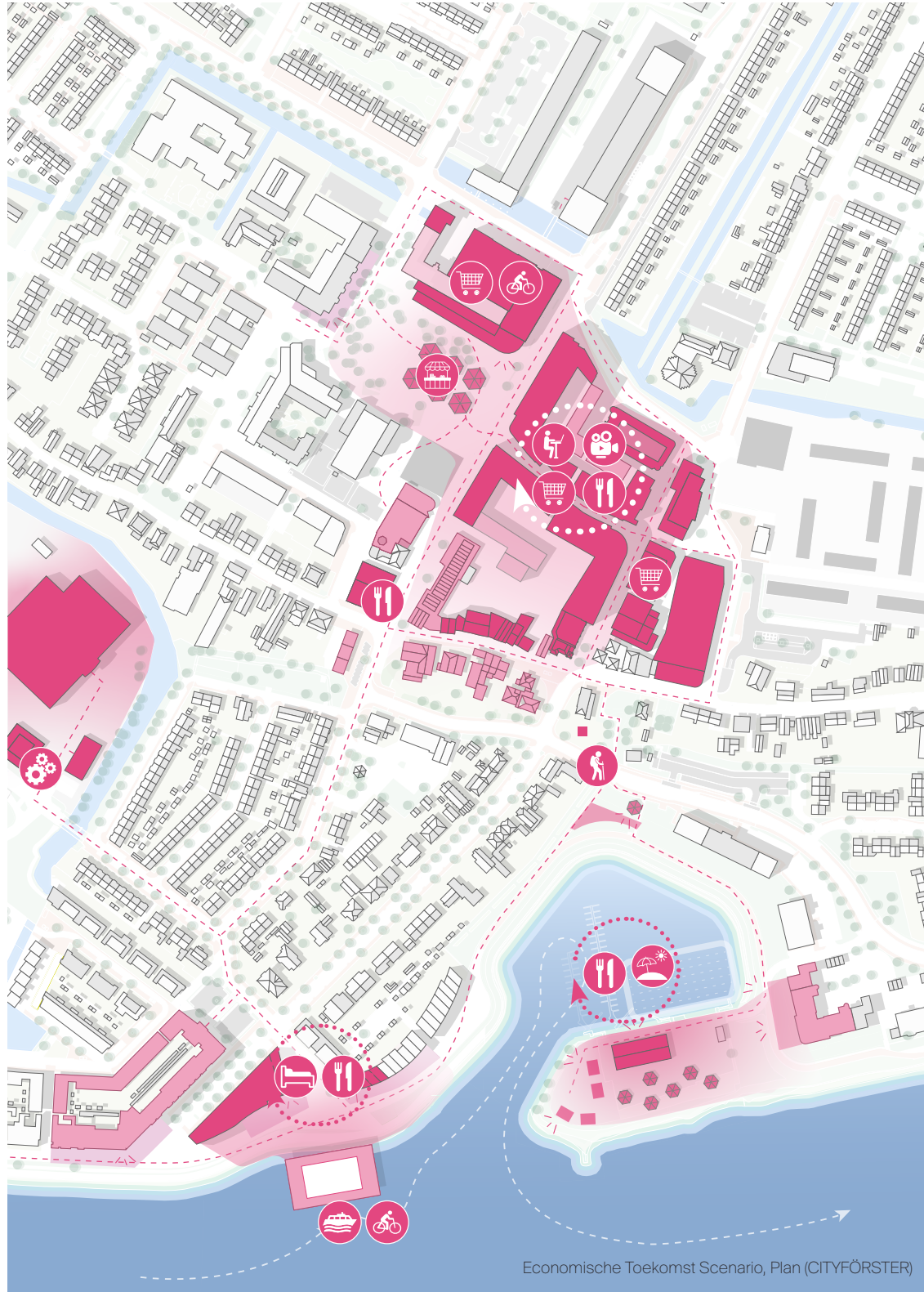
“Er is weinig kleinschalige moderne kantoorruimte beschikbaar in Papendrecht. Het centrum is hiervoor een ideale plek.”

“Verleid bezoekers om langer te blijven”

Langdurig verblijf in het Centrum (CITYFÖRSTER)

IDEEËN

Economische Toekomst Scenario, Plan (CITYFÖRSTER)

Maak van Winkelpark de Meent een veerkrachtig zakelijk knooppunt met gedeelde kantoren, vergaderfaciliteiten, winkels, woningen en entertainment om ondernemers en bewoners te ondersteunen.

Stimuleer de lokale marktactiviteit door een overdekte, maar flexibele open ruimte te creëren waardoor de Markt zich kan uitbreiden.

Zorg dat de lokale detailhandel zich concentreert in het Winkelpark de Meent en stimuleer een diverser aanbod van winkels met kleinere ondernemers en regionale producten.

Geef prioriteit aan winkels, cafés en restaurants op de begane grond, met woon- of commerciële doeleinden op de bovenverdieping.

Investeer in de ontwikkeling van entertainment- en culturele mogelijkheden in het centrum om het aanbod te diversifiëren en de tijdsbesteding te vergroten.

Verbeter veilige fietspaden en voetgangersvriendelijke zones die belangrijke locaties zoals winkels, groen, de bibliotheek en horeca met elkaar verbinden.

Ontwikkel de economische potentie van de waterkant met recreatieve gebieden en toeristische voorzieningen, zoals horeca, en watersport bij de jachthaven.

Trek weekendbezoekers aan en creëer diverse overnachtingsmogelijkheden die aansluiten bij de wensen van zowel toeristen als zakelijke reizigers.

Versterk samenwerkingen met bestaande bedrijven, zoals Fokker, om functies zoals kantoren, diensten of mobiliteitsopties in het centrum te realiseren.

TOOLBOX STEDENBOUW

Verdichting en een mix van functies zoals wonen, werken, ontspanning en sociaal contact zijn essentieel om het centrum levendig en betekenisvol te maken. Daarvoor zijn de juiste ruimtelijke voorwaarden nodig.

De Stedenbouw Toolbox laat zien welke vormen van verdichtingstypologie mogelijk zijn. Het biedt ideeën voor interventies en dient als scenario voor ruimtelijke ontwikkeling, met de bestaande gebouwde omgeving als vertrekpunt. De vijf ontwikkelde principes zijn getoetst in het participatieproces en weerspiegelen wat inwoners van Papendrecht belangrijk vinden.

In de reacties was voorkeur te zien voor slimme, duurzame verdichting met respect voor het bestaande. Vaak gekozen criteria waren het vergroenen en benutten van daken, hergebruik van leegstaande panden en renovatie als alternatief voor sloop. Deze benadering werd gewaardeerd vanwege behoud van identiteit, duurzaamheid en efficiënt ruimtegebruik.

In de reflectie op getoonde beelden met zeer sterke verdichting op de Markt en de jachthaven werd negatief gereageerd. Verdichting dient zorgvuldig te gebeuren waarbij aandacht is voor het behoud van open ruimte en het voorkomen van overlast. Ook de noodzaak om eerst te investeren in de bestaande infrastructuur werd genoemd.

Rosa huis in een rij, Atlas Architecten (NL)

Renovatie als uitgangspunt

In plaats van gebouwen te slopen, kunnen we ze renoveren en een nieuwe functie geven. Dit bespaart grondstoffen, verlaagt de CO₂-uitstoot en behoudt de historische en culturele identiteit van het dorp. Door bestaande panden te moderniseren, maken we ze weer toekomstbestendig én kunnen ze nieuwe functies krijgen.

Le Pli, heros Architecten (FRA)

Gebruik van lege plekken

We zien potentie in ongebruikte of onderbenutte ruimtes in het dorp. Door deze ruimtes slim in te zetten voor wonen, werken of recreatie, benutten we het dorp zonder dat verdere uitbreiding nodig is.

Rhein- Ruhr Zeitung Renovatie, Paribas Real Estate (DE)

Nieuwe functies in combinatie met oude gebouwen

Leegstaande gebouwen hoeven geen verloren ruimte te zijn. Ze kunnen een tweede leven krijgen als woning, werkplek of ontmoetingsruimte. Zo blijft het verleden zichtbaar in het dorp, terwijl we het op een slimme manier combineren met nieuwe functies.

SAWA Rotterdam, Pieters (NL)

Nieuwe duurzame bebouwing

Als gebouwen ongeschikt zijn voor renovatie en gesloopt moeten worden, moet de nieuwbouw volgens duurzame methoden plaatsvinden zoals het gebruik van gerecyclede materialen, energiezuinige systemen, modulair ontwerp en hernieuwbare energie.

Daktuin systeem, BMI Wierer (NL)

Groene & toegankelijke daken

Daken kunnen veel meer zijn dan een lege oppervlakte. Ze kunnen vergroend worden met planten, gebruikt worden voor dorpslandbouw, zonne-energie opwekken of dienen als gezamenlijke buitenruimte. Dit maakt het dorp niet alleen duurzamer, maar ook prettiger om in te wonen.

Didden Village, MVRDV, Rotterdam (NL)

Gebouwen optoppen

Door bestaande gebouwen 'op te toppen' met extra verdiepingen, wordt de ruimte optimaal benut. Dit helpt steden compacter en duurzamer te maken, zonder extra grondoppervlak te hoeven innemen.

RESULTAAT SCENARIO'S & BEOORDELING IDEEËN

De onderstaande interventies zijn gerangschikt op populariteit naar aanleiding van de participatie resultaten: 1 is het meest gekozen antwoord.

De Groene Longen van Papendrecht

1. Zorg voor vergroening van de Markt en de Veerweg door een verscheidenheid aan bomen en planten.

2. Transformeer het waterfront tot een park door het gebruik van lokale vegetatie, zodat er ruimte ontstaat voor overstromingen, maar ook voor recreatie en ontspanning.

3. Maak een groene toegang bij de Veerweg, de Waterbus en de jachthaven met een focus op fietsers en voetgangers, waardoor men zich welkom voelt.

4. Creëer een ononderbroken voetgangersroute langs de promenade richting de Markt, volop bomen, buitenmeubilair en groen.

5. Verbind de Markt met het kanaal in het noorden en voeg zichtbare waterelementen toe op de Markt voor verkoeling en recreatie

6. Stimuleer het sponswerkingseffect (wateropvangcapaciteit) van het dorp door regenwater te vertragen en op te slaan met groene daken en retentiebekkens.

7. Benut platte daken voor hernieuwbare energieproductie en als groene ruimte voor biodiversiteit.

8. Ontwikkel gemeenschappelijke tuinen en groenplekken voor bewoners zonder eigen tuin door te onttregelen en om biodiversiteit en sociale betrokkenheid te stimuleren.

9. Breid de groene infrastructuur uit naar het Slobbengors park, om rust, biodiversiteit en sociale betrokkenheid te stimuleren.

Het Dorpshart van Papendrecht

1. Versterk de Markt als sociaal en cultureel ontmoetingspunt van Papendrecht door initiatieven te stimuleren, zoals openlucht concerten, bioscopen, festivals en kleinschalige activiteiten.

2. Zorg voor meer speeltuinen en activiteiten voor jonge kinderen en hun ouders om levendigheid en gezelligheid te stimuleren in het centrum.

3. Creëer ruimte voor jongeren in het centrum, zoals sportparkjes, waterpunten of ontmoetingsplekken.

4. Bouw voort op de sociale functie van de bibliotheek door een toeristisch informatiepunt toe te voegen, waardoor bezoekers gemakkelijk hun weg in Papendrecht weten te vinden.

5. Faciliteer ruimte in het centrum (zoals Winkelpark de Meent of de kazerne) om activiteiten van Papendrechtse te stimuleren. Denk aan vrijwilligersinitiatieven, (sport)verenigingen en culturele organisaties.

6. Bied diverse woningen aan om specifiek te voldoen aan de behoeften van jongeren en senioren, waardoor functiemenging gestimuleerd wordt en het centrum een levendiger karakter krijgt.

7. Stimuleer scholen, kinderopvang en andere opleidingsprogramma's om hun activiteiten te verrichten in de buurt van het centrum zodat levendigheid bevorderd wordt.

8. Ontwikkel inclusieve openbare ruimten voor senioren en mindervaliden met comfortabele zitmogelijkheden.

9. Zorg voor een beleefbare waterkant met een goed ontworpen openbare ruimte, zoals bankjes en 'sunset stairs'.

10. Stimuleer sport en beweging bij het waterfront door het aanleggen van outdoor sportparkjes en faciliteiten voor watersporten en vissen.

Duurzaam en efficiënt verbonden

1. Optimaliseer de locaties van (water) bushaltes en verbeter de openbaarvervoerbinding met Dordrecht en Rotterdam.

2. Creëer een wandelpad van de Merwede naar het centrum inclusief bewegwijzering, informatie over de historie van Papendrecht, en bankjes.

3. Prioriteer het parkeren van auto's in de parkeergarages, waardoor er een autovrije zone komt in het historische Dorp aan de Dijk, Winkelpark de Meent en de Markt.

4. Ontwikkel de haven om zeil- en motorboten uit de hele regio te ontvangen en transformeer deze tot een recreatief watersportcentrum.

5. Gebruik de veelgebruikte waterbushalte aan de Veerdam als katalysator voor de levendigheid aan het water, door de halte verder te ontwikkelen tot fijne verblijfsplek.

6. Ontwikkel een innovatieve mobiliteitshub vlak bij het centrum waar alle vervoersmiddelen bij elkaar komen.

7. Ontwikkel een directe fietsroute die zowel dagelijkse forenzen als recreatieve gebruikers bedient, en die de waterkant en de Markt met elkaar verbindt. zoals pakketpunten en laadmogelijkheden zorgen voor meer reuring.

8. Bouw een voetgangersbrug bij de watersportvereniging zodat je zowel een 'rondje rondom de jachthaven' kan lopen én de promenade verlengt.

Economie met regionale betekenis

1. Zorg dat de lokale detailhandel zich concentreert in Winkelpark de Meent en stimuleer een diverser aanbod van winkels met kleinere ondernemers en regionale producten.

2. Stimuleer de lokale marktactiviteit door een overdekte, maar flexibele open ruimte te creëren waardoor de Markt zich kan uitbreiden.

3. Geef prioriteit aan winkels, cafés en restaurants op de begane grond, met wonen of commerciële functies op de bovenverdieping.

4. Verbeter veilige fietspaden en voetgangersvriendelijke zones die belangrijke locaties zoals winkels, groen, de bibliotheek en horeca met elkaar verbinden.

5. Investeer in de ontwikkeling van entertainment en culturele mogelijkheden in het centrum om het aanbod te diversifiëren en de tijdsbesteding te vergroten.

6. Maak van Winkelpark de Meent een veerkrachtig zakelijk knooppunt met gedeelde kantoren, vergaderfaciliteiten, winkels, woningen en entertainment om ondernemers en bewoners te ondersteunen.

7. Ontwikkel de economische potentie van de waterkant met recreatieve gebieden en toeristische voorzieningen, zoals horeca, en watersport bij de jachthaven.

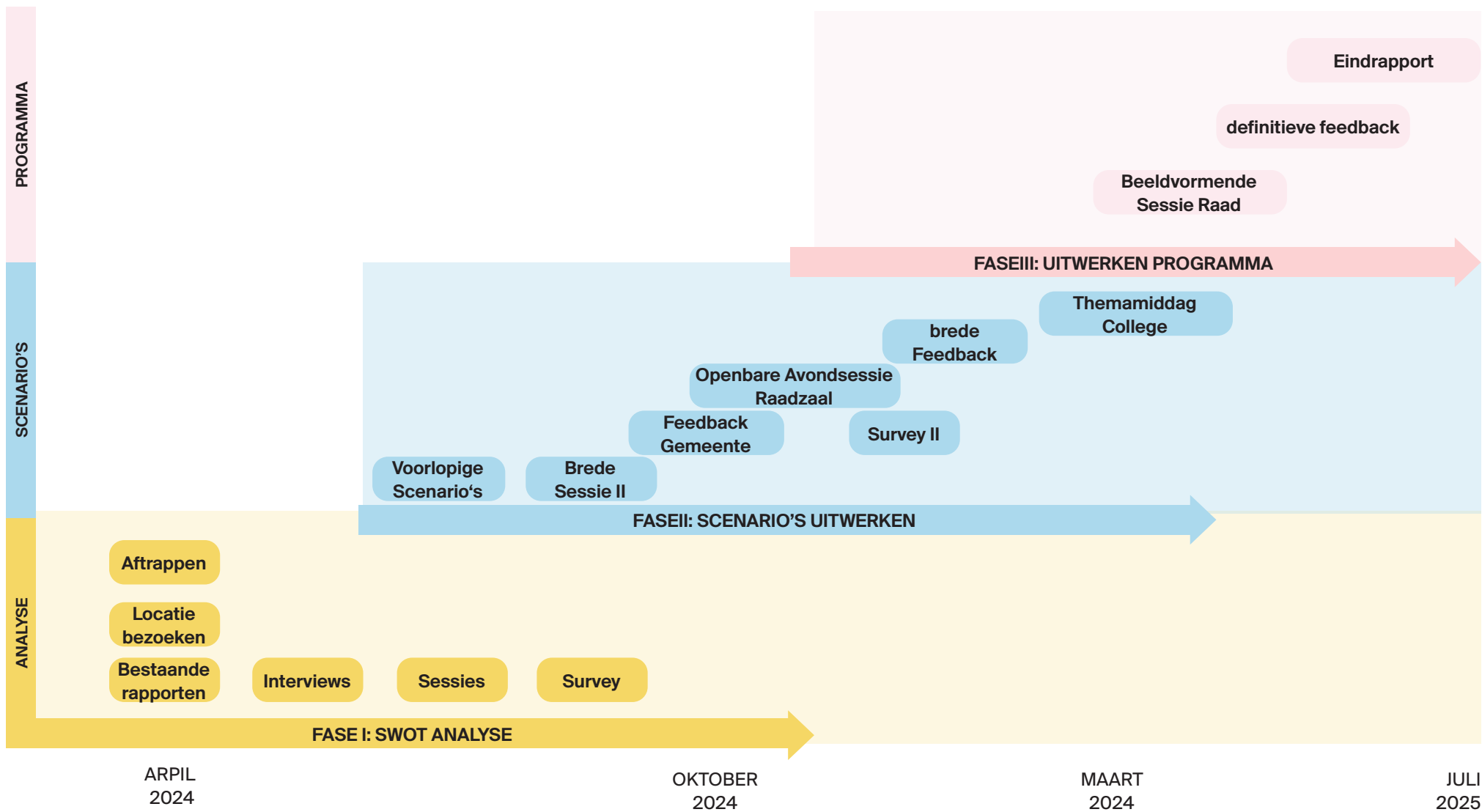

8. Versterk samenwerkingen met bestaande bedrijven, zoals Fokker, om functies zoals kantoren, diensten of mobiliteitsopties in het centrum te realiseren.

9. Trek weekendbezoekers aan en creëer diverse overnachtingsmogelijkheden die aansluiten bij de wensen van zowel toeristen als zakelijke reizigers.

III PROGRAMMA CENTRUM

CENTRUM PROGRAMMA 2040

Het volgende programma presenteert het integrale toekomstbeeld en laat zien hoe het centrum van Papendrecht en de waterkant samen kunnen uitgroeien tot een sterk geheel.

Papendrecht ligt op een strategische plek in de regio: goed verbonden met Rotterdam, midden in de Drechtsteden en direct aan de Merwede, met recreatieve bestemmingen zoals Kinderdijk, de Biesbosch en Dordrecht vlakbij. Deze ligging biedt een uitgelezen kans om het centrum van Papendrecht te ontwikkelen tot het Groene Dorpshart aan de Merwede, waar het prettig wonen, werken en recreëren is.

De Markt ontwikkelt zich tot een groene ontmoetingsplek met bankjes en speeltuintjes, op loopafstand van een kop koffie of lekkere lunch. Tegelijkertijd wordt de Merwede niet langer als grens gezien, maar als onderdeel van het centrum. Door beter gebruik te maken van watermobiliteit en recreatie, wordt de waterkant zowel bestemming als verbindende ruimte.

Met haar dorpse karakter en Winkelpark de Meent als regionaal winkelcentrum beschikt Papendrecht over een solide basis om verder uit te groeien tot een leven-

dig centrum in de Drechtsteden. Op plekken zoals het Marktpllein, de Meentpassage, de Veerpromenade, het Oude Veer en de waterkant zijn nieuwe horecazaken verschenen die zorgen voor levendigheid, ontmoeting en een aantrekkelijk straatbeeld. Terrassen vullen het centrum en maken het tot een fijne plek om te verblijven, te pauzeren of af te spreken, en dragen zo ook bij aan een prettige woonomgeving.

Belangrijke plekken worden fysiek met elkaar verbonden via een netwerk van groen, water en recreatie, waardoor verplaatsing door het centrum prettig en logisch aanvoelt en de woonkwaliteit toeneemt.

Deze programmafase vormt de derde stap in het proces, gebaseerd op grondige analyse, ontwerpend onderzoek en participatie. In de tweede fase zijn vier thematische scenario's en een stedenbouwkundige toolbox ontwikkeld en samen met gemeente en publiek getest. Deze vormen nu de basis voor het totaalconcept voor het centrum, met thematische accenten en concrete ontwikkelmogelijkheden voor vier focusgebieden.

HOOFDTHEMA'S PAPENDRECHT

Groen

Het centrum wordt een groene omgeving met ruimte voor bomen, planten en water. Gunstig voor biodiversiteit, klimaatadaptatie én de recreatieve kwaliteit.

Sociaal

Het centrum biedt ruimte voor iedereen om elkaar te ontmoeten, met plekken voor buurtactiviteiten, kleinschalige evenementen, sport, cultuur en spel.

Verbonden

Het centrum is goed bereikbaar. Zowel regionaal als lokaal, per bus, fiets, te voet of via water. Het centrum is autoluw en fijn om doorheen te bewegen.

Economisch

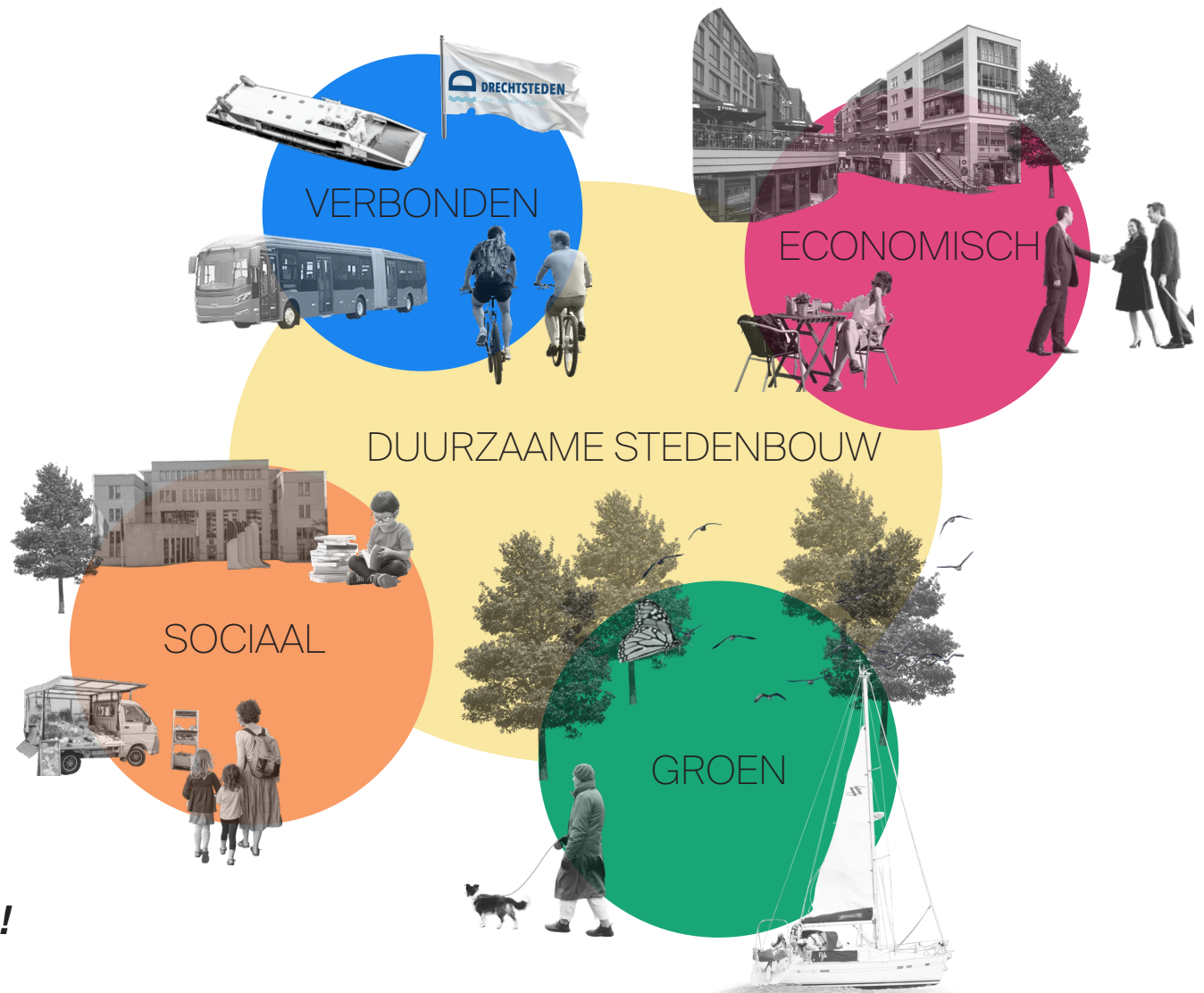
Een levendig centrum met regionale betekenis, gebaseerd op winkels, horeca en werkplekken, met ruimte voor kleine ondernemers, samenwerking met sleutelspelers en lokale producten.

Duurzame stedenbouw

Centrale verdichting met oog voor de toekomst, waarbij stedenbouw wordt ingezet als instrument om het geïntegreerde programma te faciliteren.

GROEN DORPSHART AAN DE MERWEDE

***Papendrecht 2040:
Een groen, levendig en
toekomstbestendig centrum,
waar dorp en rivier samenkomen!***

GEÏNTEGREERD RUIMTELIJK CONCEPT

Het centrum van Papendrecht bestaat uit karakteristieke gebieden met functies die aansluiten op de hoofdthema's. Hoewel elk gebied zijn eigen focus heeft, is het belangrijk om de vier hotspots ruimtelijk met elkaar te verbinden in één samenhangend geheel.

Markt: Levendig & Groen Hart

Het ruime marktplein heeft de potentie om uit te groeien tot een groener en aantrekkelijker verblijfsgebied. Een plek waar mensen samenkomen en graag even blijven, met ruimte voor recreatie, cultuur, detailhandel en publieke voorzieningen zoals een terras, een fontein, het gemeentehuis en de weekmarkt.

Winkelpark & Waterkant: Krachtige Economie

Winkelpark de Meent ontwikkelt zich tot een economisch hart van Papendrecht, met ruimte voor jonge ondernemers, lokaal retailaanbod, horeca, woningen en voorzieningen. Detailhandel wordt geconcentreerd binnen het winkelgebied om onderlinge versterking te stimuleren en leegstand te voorkomen. De randen van het centrum bieden juist ruimte voor functiemenging. Ook de waterkant draagt bij als economische motor, door verblijfskwaliteit, horeca en recreatie te combineren en zo meer bezoekers naar het centrum te trekken.

Merwede naar Markt: Groen, Blauw Netwerk

Een versterking van het groenblauwe netwerk draagt bij aan een stevige fysieke verbinding tussen waterkant en markt. Door de waterkant te zien als een langgerekt park, de verbindingen als groene corridors en de markt als een groen hart, ontstaat een duidelijke ruimtelijke structuur.

Entrees naar het centrum: Regionale Verbinding

Een goede verbinding met het regionale mobiliteitsnetwerk vraagt om directe toegang tot diverse vormen van openbaar vervoer via water, fiets, bus of deelmobiliteit. Aantrekkelijke mobiliteitshubs en entrees stimuleren dit en bieden kansen om uitnodigende toegangspoorten tot het centrum vorm te geven.

Levendig & Groen Hart

Markt & Omgeving

Krachtige Economie

Winkelpark de Meent & Waterkant

Groen- Blauw Netwerk

Waterkant naar Markt

Regionale Verbinding

Entrees naar het Centrum

***“Papendrecht 2040:
een levendig centrum
met ruimte voor groen,
ontmoeting en economie***

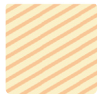

LEVENDIG & GROEN HART

Levendige Markt

De Markt wordt het sociale en groene hart van Papendrecht, met een uitnodigende openbare ruimte vol levendige horeca, activiteiten en programma's voor jong en oud.

Gemengd Wonen

Er komt meer variatie in woonvormen door slim gebruik te maken van verdichting en de beschikbare ruimte (zoals aan de Pontonniersweg en Beatrixgantel).

Inclusieve Openbare Ruimte

Openbare ruimtes worden ingericht als toegankelijke en prettige plekken, met voorzieningen die passen bij verschillende leeftijden en behoeften.

**Papendrecht 2040:
groen-blauwe netwerken en
een klimaatadaptief centrum**

GROEN- BLAUW NETWERK

Natuurinclusieve Markt

Maak van de Markt een groene en levendige plek met veel ruimte om te verblijven, ontworpen voor iedereen en rijk aan biodiversiteit.

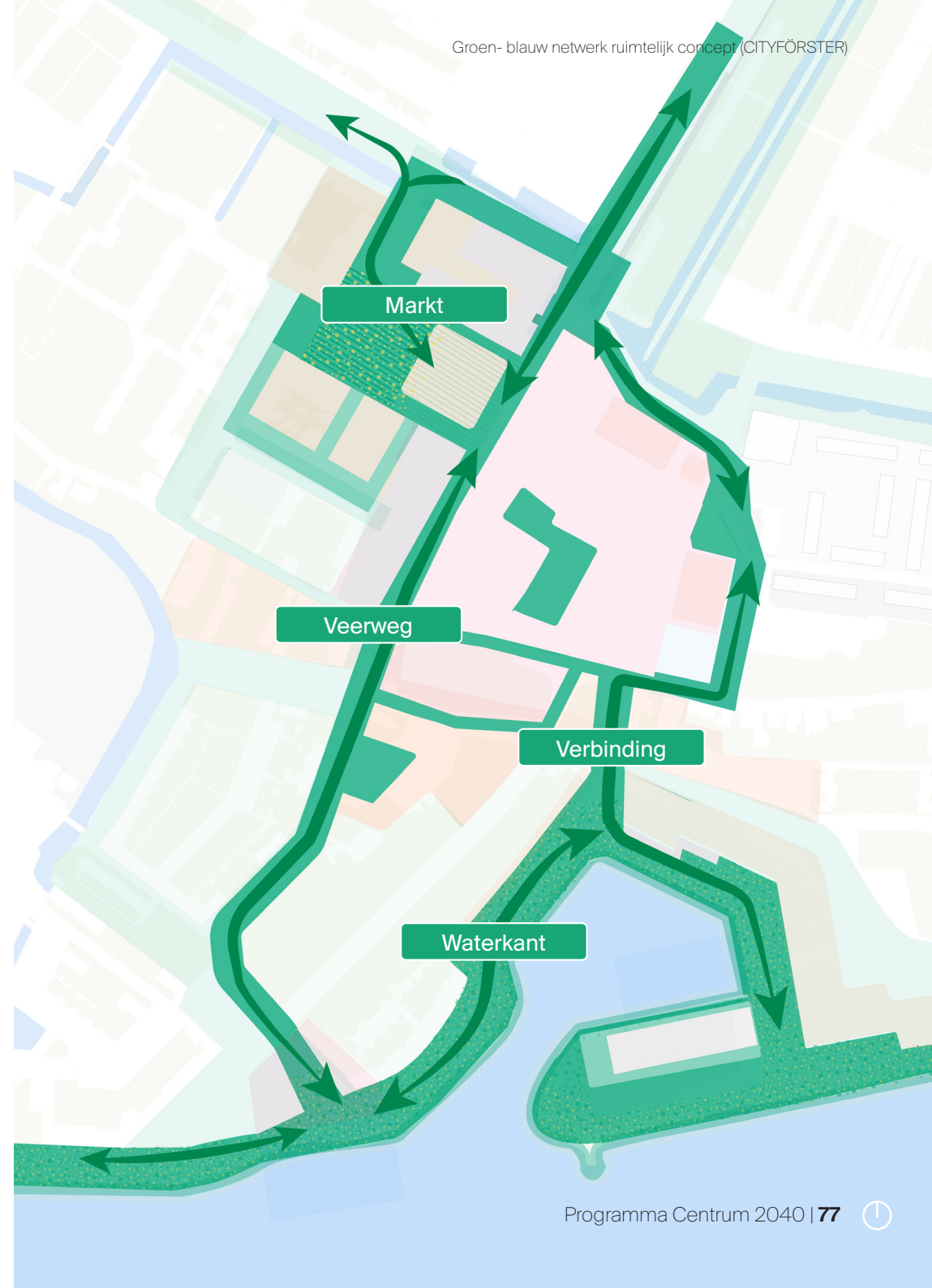
Groene Veerweg & Verbinding

Leg een groene verbinding aan tussen de waterkant en de Markt, zodat er een samenhangend geheel ontstaat binnen het groene en blauwe netwerk van Papendrecht.

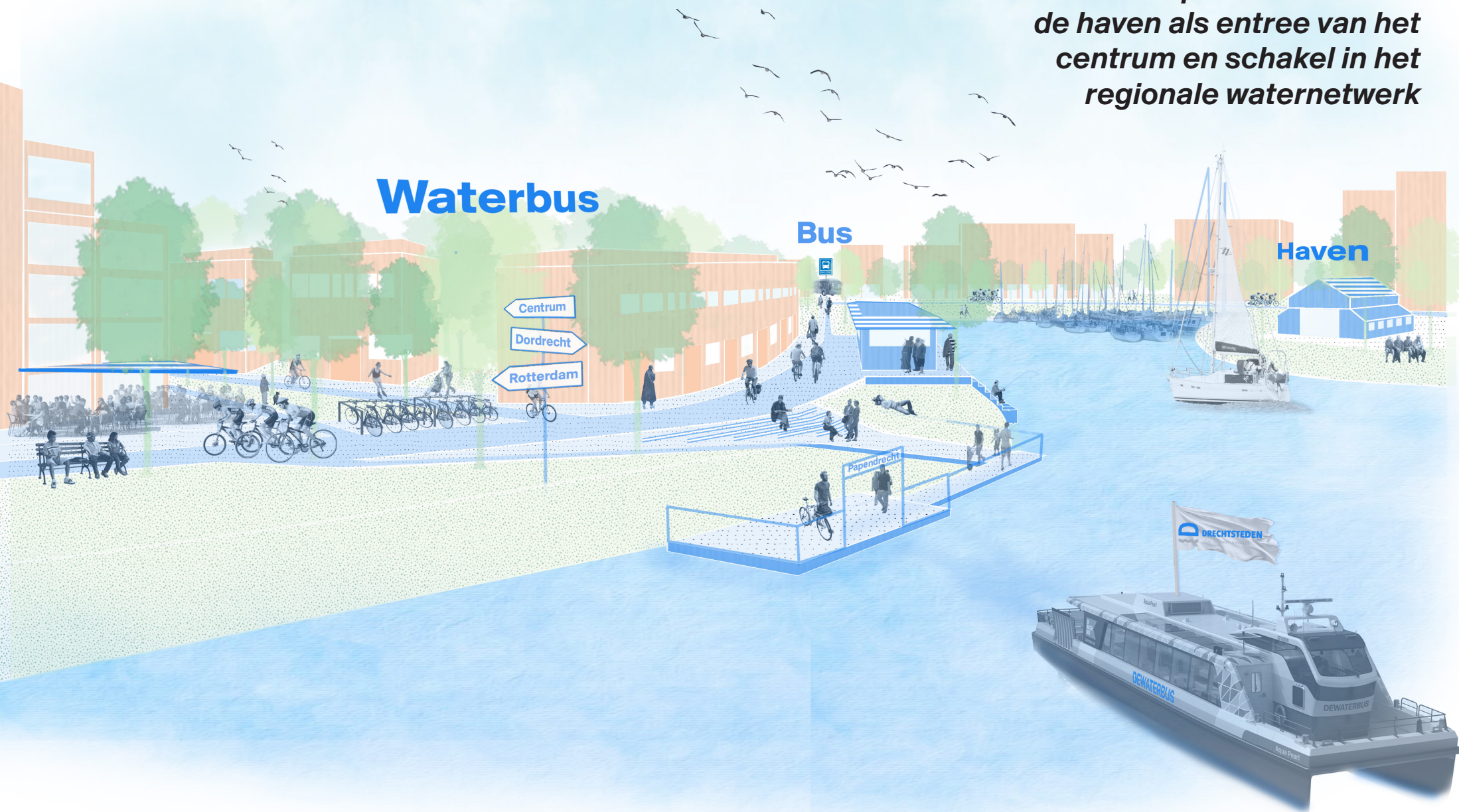

Recreatieve Waterkant

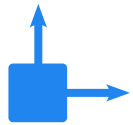
Ontwikkel de waterkant tot een groen park langs de rivier voor voetgangers en fietsers, met toegang tot en beleving van de Merwede.

***Papendrecht 2040:
de haven als entree van het
centrum en schakel in het
regionale waternetwerk***

REGIONALE VERBINDING

Centrum Entrees

Ontwikkel gastvrije en goed bereikbare mobiliteitsplekken op de belangrijkste toegangswegen naar het centrum.

Veilige Straatprofielen

Geef fietsers en voetgangers voorrang in het verkeer door aparte rijbanen aan te leggen en het autoparkeren te concentreren in parkeergarages.

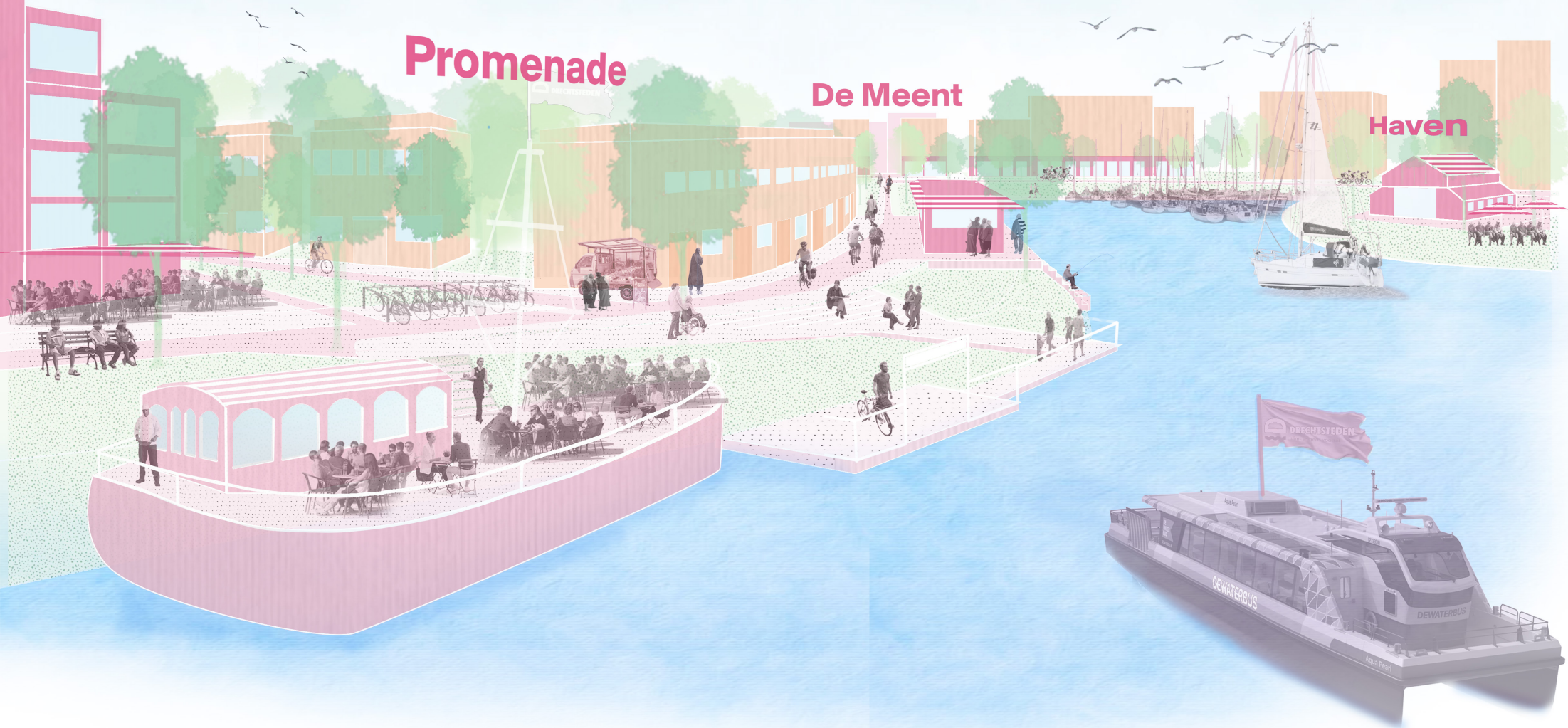

Waterverbinding

Benut de waterbus en de rivier de Merwede als aantrekkelijke regionale verbinding en toegangspoort tot het centrum.

**Papendrecht 2040:
het water als plek voor
ontspanning, horeca en
toerisme**

KRACHTIGE ECONOMIE

Een bruisend winkelpark de Meent

Winkelpark de Meent wordt versterkt als een regionaal centrum met ruimte voor kantoren, cultuur, wonen, horeca en lokale ondernemers.

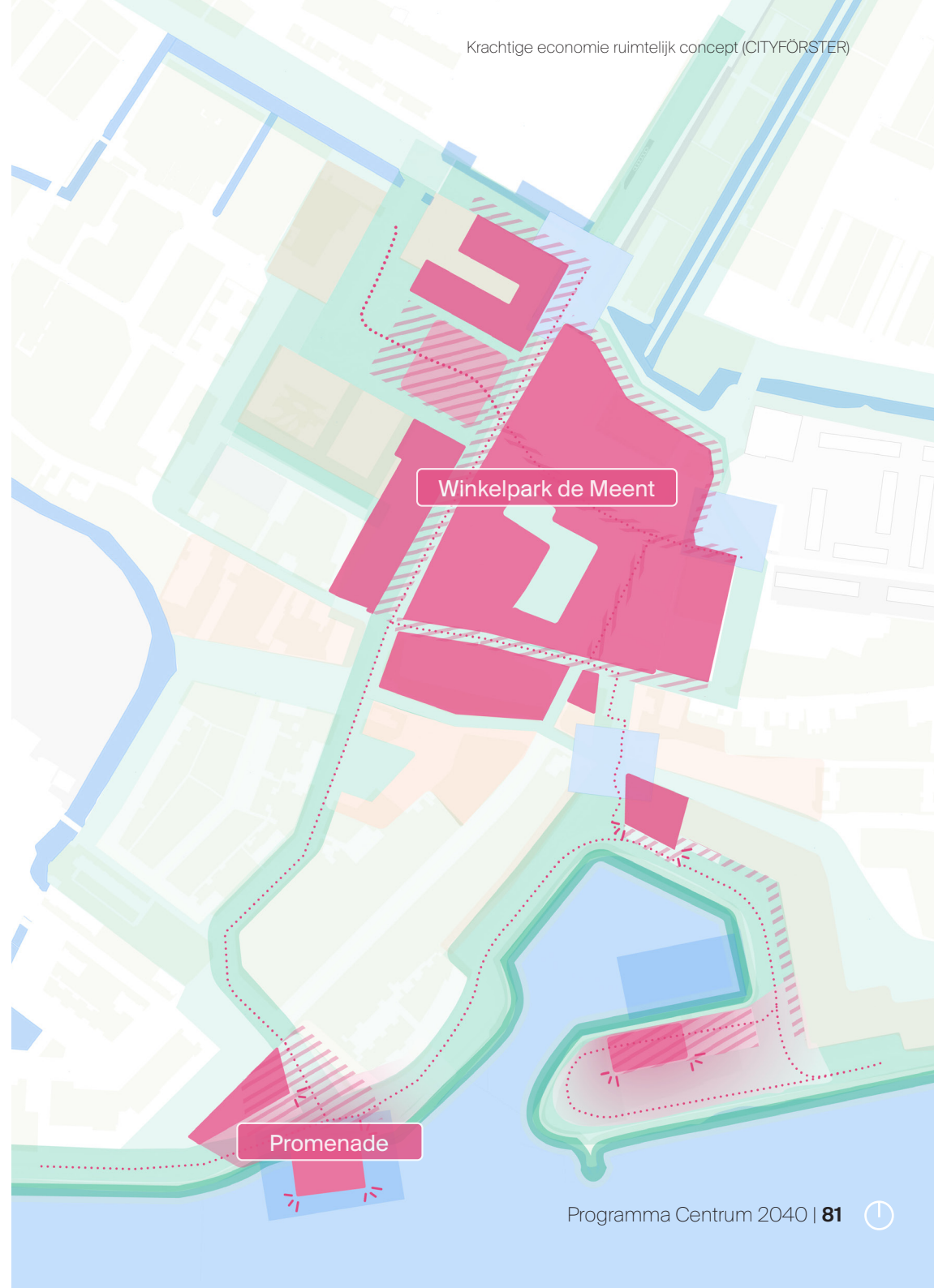
Begane grond die uitnodigt

Door horeca, winkels en andere functies op de begane grond te combineren, ontstaat er meer levendigheid en economische dynamiek.

Recreatie op de Promenade

Maak van de waterkant een aantrekkelijke plek met voorzieningen op de begane grond en ruimte voor activiteiten in de openbare ruimte, en verbeter de verbinding met het centrum.

PROGRAMMA CENTRUM 2040

Papendrecht werkt aan een groen en levendig centrum waar je graag komt én blijft. Vier plekken vormen de kern: de waterbushalte, waterkant, markt en Winkelpark de Meent. Elke plek met een eigen karakter. Zo ontwikkelt het winkelhart zich tot economisch hart met werkplekken, voorzieningen en wonen. Veilige, groene routes verbinden de hotspots, met mobiliteitshubs voor fiets, bus en waterbus. Doe dit alles in nauwe samenwerking met de bewoners en ondernemers. Denk ook aan culturele routes in samenhang met horeca en retail. Tussen de Markt en het water ontstaat een groene as met recreatie, biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Door duurzame verdichting, actieve plinten, economische functies en inclusieve openbare ruimte wordt het centrum toekomstbestendig waar het prettig wonen, werken en verblijven is. Zet je in voor bijvoorbeeld themaweken met terugkerende evenementen. Faciliteer bewonersinitiatieven die het centrum cultureel verrijken met laagdrempelige subsidies, eventueel in samenwerking met andere overheden zoals de provincie.

Legenda

Duurzame verdichting met gemengd wonen & werken

Economisch gebied, uitnodigende begane grond

Vergroening waterkant, Veerweg & verbinding

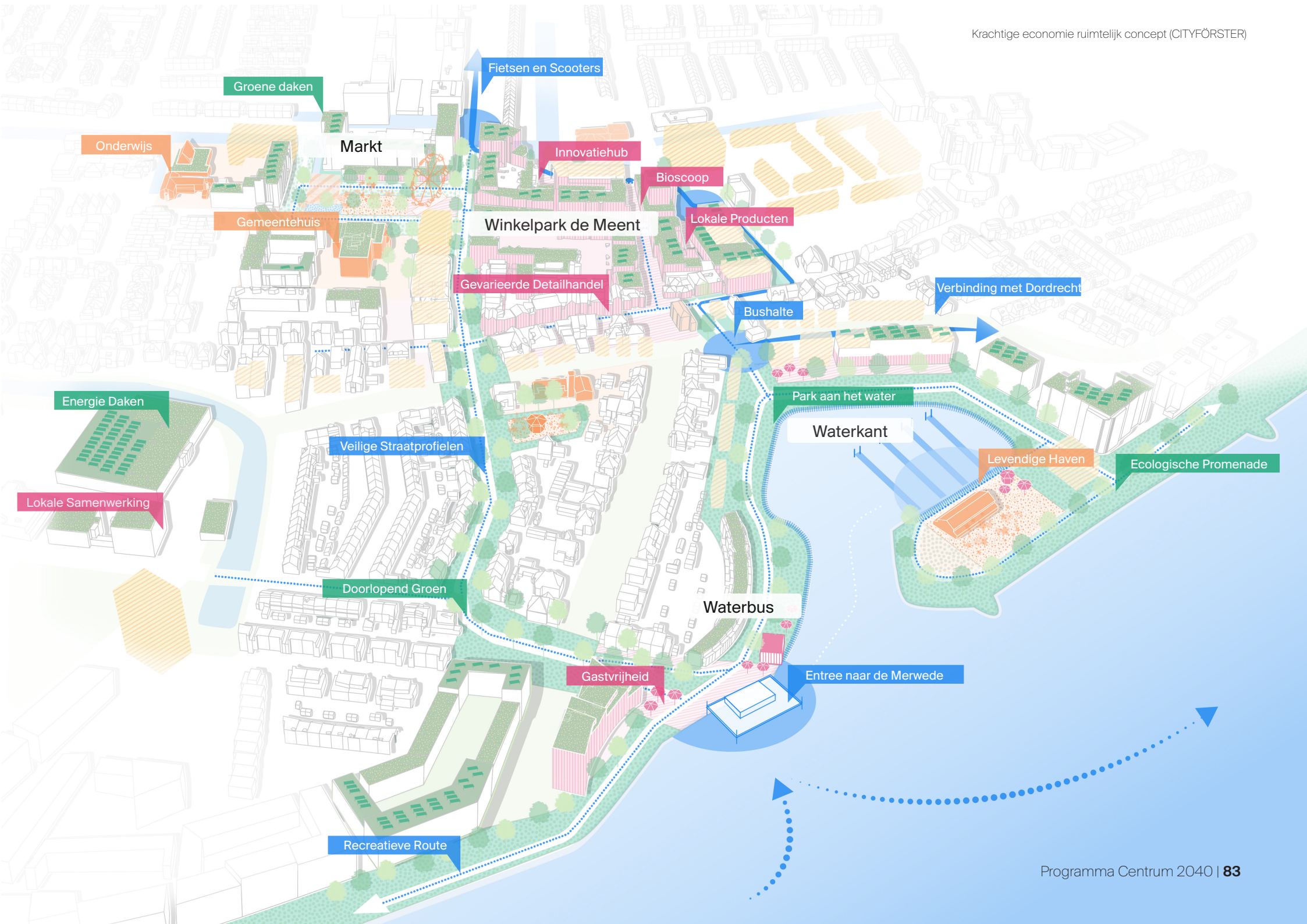
Groene daken met zonnepanelen

Mobiliteitshubs met regionale aansluiting

Inclusieve openbare ruimte

IV PROGRAMMA FOCUS GEBIEDEN

VERDICHTING IN HET CENTRUM

Toolbox stedenbouw

(zie hoofdstuk 3, scenario's)

Renovatie als uitgangspunt

Gebruik van lege plekken

Nieuwe functies in combinatie met oude gebouwen

Groene & toegankelijke daken

Gebouwen optoppen

Nieuwe duurzame bebouwing

Als het gaat om verdichting in het centrum van Papendrecht, is het cruciaal om zorgvuldig te overwegen waar en hoe er gebouwd wordt. De zes principes uit de Toolbox Stedenbouw vormen al een sterke basis voor het identificeren van plekken waar nieuwe functies kunnen worden toegevoegd of bestaande functies versterkt.

De analyse van de bebouwde omgeving laat duidelijke contrasten in typologieën zien, zoals weergegeven op de dichtheidskaart rechts. Er zijn aanzienlijke verschillen in hoogte en dichtheid tussen Winkelpark De Meent, de Markt en hun directe omgeving. Terwijl de torens aan de Markt en bij Winkelpark De Meent tot negen verdiepingen reiken, bestaan de aangrenzende wijken vooral uit oudere rijtjeshuizen van slechts anderhalve verdieping.

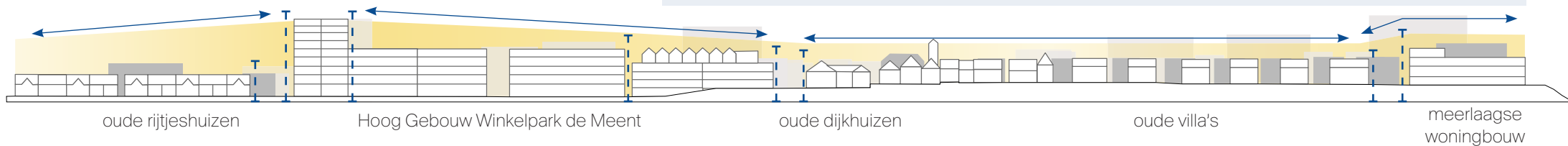
Een soortgelijk contrast bestaat tussen het uitgestrekte, open Marktplaats en de omliggende hoge bebouwing. Deze harde overgangen missen een geleidelijke hoogte- en dichtheidsgradiënt – iets wat essentieel is voor een dorpscentrum dat aansluit op de menselijke schaal.

Een stapsgewijze verdichting van de centrumwijken, gebaseerd op de Toolbox-principes, kan helpen om die balans te herstellen.

Deze harde overgangen missen een geleidelijke opbouw in hoogte en bebouwingsdichtheid – iets wat essentieel is voor een dorpscentrum dat aansluit op de menselijke schaal

Geleidelijke opbouw in hoogte en dichtheid

Door geleidelijke overgangen in bouwhoogte en dichtheid wordt zichtbaar hoe de verschillende wijken in en rond het centrum vloeiender met elkaar verbonden kunnen worden. Terwijl de Markt en Winkelpark De Meent momenteel de dichtst bebouwde punten vormen, biedt ook de waterkant potentieel als markant hoogtepunt. De focus zou echter moeten liggen op de 'tussenliggende' gebieden, waarvan het ontwikkelpotentieel op de volgende pagina's wordt toegelicht.

FOCUS GEBIEDEN

Op basis van het programmatistische concept voor het centrum van Papendrecht, en het inzicht in hoe dit integraal ontwikkeld kan worden, presenteren we in dit hoofdstuk concrete mogelijke interventies voor vier focusgebieden: de Markt, Winkelpark de Meent, de verbindingen en de waterkant.

Een duurzame verdichting van het centrum versterkt de levendigheid en aantrekkingskracht, door nieuwe functies en bewoners toe te voegen. Door in te zoomen op de vier gebieden met specifieke ruimtelijke kenmerken en kansen, worden verdichtingsvoorstellen getoond die passen binnen de context van Papendrecht en aansluiten bij de uitgangspunten van het programma.

De in dit hoofdstuk opgenomen kaartbeelden zijn richtinggevend en schetsen een langetermijnperspectief. Ze laten zien welke ruimtelijke kansen en mogelijkheden er zijn, maar vormen nadrukkelijk geen vastomlijnd plan. Het Programma Centrum is een visievormend document: het legt de basis voor toekomstige keuzes en vormt het vertrekpunt voor verdere uitwerking. De concrete invulling per focusgebied, inclusief vervolgonderzoek en het verkennen van samenwerkingen en partnerschappen, wordt in de uitvoeringsprogramma's verder uitgewerkt.

Legenda

Vier focus gebieden

Duurzame verdichting

Groene daken met zonnepanelen

Vergroening

Economisch gebied, openbare begane grond

Groene mobiliteitshubs met regionale aansluiting

Inclusieve openbare ruimte

Hoe verandert de markt in een groene, levendige plek waar mensen graag verblijven?

Markt:

- Maak het plein groener en bestand tegen hitte, met bomen, planten en schaduwplekken
- Voeg water en zitplekken toe voor een speels en uitnodigend karakter, geschikt voor jong en oud
- Ontwerp de markt als een multifunctionele plek voor cultuur, ontmoeting en dagelijks gebruik
- Bouw op kleine schaal om het plein uitnodigend en toegankelijk te maken
- Ga actief programmeren op de markt in nauwe samenwerking met stakeholders als de BIZ en bijvoorbeeld Support. Denk aan stadscampings of jazzfestivals

Referentie Markt: central public building, Paris

Hoe zorgen we voor toegankelijke en groene mobiliteitshubs die uitnodigen om het centrum binnen te komen?

Veerweg & Centrum Entrees

- Zorg voor herkenbare gebieden voor langzaam verkeer, met overzichtelijke en veilige overgangen naar autoverkeer
- Ontwerp een groene en veilige openbare ruimte rond de centrumtree en bij de bushaltes
- Gebruik de bushaltes als herkenbare en aantrekkelijke plekken die de route naar het centrum ondersteunen
- Zorg voor duidelijke bewegwijzering en een overzichtelijke inrichting voor een goede doorstroming

Referentie Veerweg Mobility Separation, Heidelberg

MARKT 2040

- Maak van de markt een levendig, economisch en sociaal ontmoetingspunt met een divers programma
- Geef ruimte aan initiatieven voor sport, cultuur en vrijwilligerswerk in het centrum.
- Voorzie speelmogelijkheden en activiteiten voor jonge kinderen en hun ouders.
- Ontwikkel inclusieve openbare ruimten voor senioren en mindervaliden met comfortabele zitmogelijkheden.
- Breid de bibliotheek uit met bijvoorbeeld een toeristisch informatiepunt voor meer publiekswaarde.
- Stimuleer functiemenging met diverse woningen voor jongeren en senioren in het centrum.
- Geef prioriteit aan cafés, horeca en semi-publieke functies op de begane grond, met daarbij ruimte voor terrassen.
- Versterk de marktidentiteit door een aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte.
- Vergroen de Markt en Veerweg met bomen en beplanting en waterelementen tegen hittestress.
- Vergroot de sponswerking van het dorp met groene daken en retentiebekkens.
- Gebruik platte daken voor groene daktuinen en duurzame energieproductie.
- Creëer een groene wandelroute van Veerpromenade naar markt met bomen en zitplekken.
- Maak verkeer veiliger door duidelijke scheiding van auto-, fiets- en wandelroutes.
- Ontwikkel vier mobiliteitsknooppunten aan de centrumranden voor naadloze overstap.
- Verbeter OV verbindingen (sneller en meer frequent) met Dordrecht, Rotterdam en Utrecht via regionale samenwerking)

Hoe kunnen we nieuwe functies toevoegen, zoals aantrekkelijke woon- en werkplekken in het centrum en bij Winkelpark de Meent?

Hoe benutten we de grote platte daken van Winkelpark de Meent en de omgeving om de klimaatbestendigheid en leefkwaliteit te versterken?

Functiemenging in het winkelhart

- Maak gebruik van de grote platte daken om werk- en woonfuncties in het centrum te introduceren
- Houd rekening met de menselijke maat door de bouwhoogte aan te laten sluiten op de omliggende bebouwing.
- Denk bijvoorbeeld aan het toevoegen van twee tot drie lagen op daken langs de Weteringsingel
- Voer een stedenbouwkundige studie uit naar de mogelijke transformatie van de route Weteringsingel naar De Overtoom
- Zet in op hergebruik en transformatie van leegstaande winkelpanden voor een mix van kantoren, winkels, woningen en vrijetijdsfuncties
- Maak entrees en doorgangen aantrekkelijker met groen, zitplekken en schaduwplekken

Referentie Winkelpark de Meent: functiemix top-niveau

Groene Daken

- Gebruik de platte daken van Winkelpark de Meent en het Marktgebied voor meer groen en duurzame energie, en verhoog zo de klimaatbestendigheid van het centrum
- Ontwerp groene daken als half-openbare plekken voor bewoners en werkenden in Winkelpark de Meent
- Vergroot de wateropvangcapaciteit van het centrum met slimme regenwateropvang, waarbij water zichtbaar wordt ingezet als onderdeel van de inrichting van de openbare ruimte

Referentie Daken: Groene platte daken

WINKELPARK DE MEENT 2040

Versterk de BIZ met samenwerking, programmering en nieuwe doelgroepen.

Ontwikkel bij Winkelpark de Meent werkplekken voor jonge ondernemers en start-ups.

Investeer in cultuur en entertainment om het centrum aantrekkelijker te maken.

Geef prioriteit aan winkels en semi-publieke functies op de begane grond.

Diversifieer functies in Winkelpark de Meent met horeca, werkruimten en avondaanbod.

Stimuleer functiemenging met diverse woningen voor jongeren en senioren in het centrum.

Ontwikkel vier mobiliteitsknooppunten aan de centrumranden voor naadloze overstap.

Verbeter OV verbindingen (sneller en meer frequent) met Dordrecht, Rotterdam en Utrecht via regionale samenwerking.

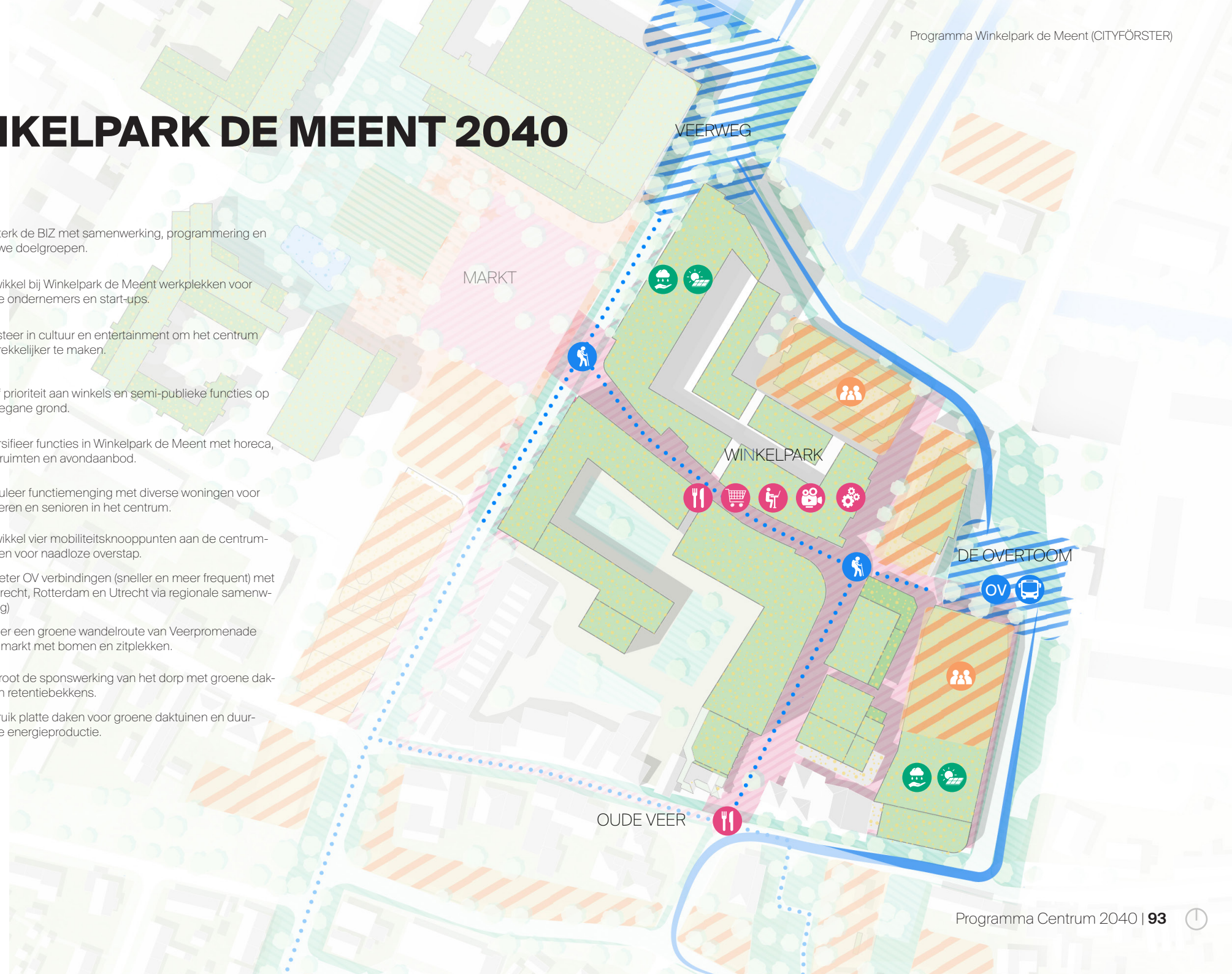
Creëer een groene wandelroute van Veerpromenade naar markt met bomen en zitplekken.

Vergroot de sponswerking van het dorp met groene daken en retentiebekkens.

Gebruik platte daken voor groene daktuinen en duurzame energieproductie.

Hoe kan de Veerpromenade een samenhangende, gast-vrije en levendige verbinding met de markt worden door bestaande gebouwen beter te benutten en vernieuwen?

Hoe kan de Pontonniersweg verdicht worden met aantrekkelijke woningbouw, zodat het een uitnodigend schakel wordt tussen de Veerpromenade en de waterkant?

Veerpromenade

- Versterk de samenhang in de architectuur langs de Veerpromenade met gevelverbeteringen, uitbreidingen op het dak en afgestemde renovatieprogramma's
- Zet in op het versterken van hoekgebouwen als herkenbare schakels tussen de Veerpromenade, de Pontonniersweg en het Marktgebied
- Ontwerp de straat opnieuw met prioriteit voor voetgangers en fietsers, en voeg groen, schaduwplekken en zitgelegenheden toe
- Maak de plinten van gebouwen actiever en toegankelijker als semi-openbare ruimten, zodat de straat levendiger en uitnodigender wordt

Referentie Hoekblok met openbare begane gronden

Pontonniersweg

- Sluit met nieuwbouw aan bij de schaal en het karakter van de oorspronkelijke dorpse bebouwing.
- Ontwikkel momenteel onbenutte achtererven aan de Pontonniersweg met kleinschalige woningen die aansluiten op de straat.
- Transformeer het grote parkeerterrein aan de waterkant tot een nieuwe woonbuurt.
- Leg een groene route aan die de waterkant, Winkelpark de Meent en de Pontonniersweg met elkaar verbindt.

Referentie Kleinschalige Woningverdichting

VERBINDINGEN

- Stimuleer functiemenging met diverse woningen voor jongeren en senioren in het centrum.
- Geef ruimte aan bewonersinitiatieven voor sport, cultuur en vrijwilligerswerk in het centrum.
- Transformeer de waterkant in een beweegvriendelijke buitenruimte met mogelijkheden voor recreatie.
- Vergroen de Markt en Veerweg met bomen en beplanting tegen hittestress.
- Ontwikkel vier mobiliteitsknooppunten aan de centrumranden voor naadloze overstap.
- Cluster parkeren in garages en maak het historische centrum autovrij.
- Verbeter OV verbindingen (sneller en meer frequent) met Dordrecht, Rotterdam en Utrecht via regionale samenwerking.
- Maak verkeer veiliger door duidelijke scheiding van auto-, fiets- en wandelroutes.
- Creëer een groene wandelroute van Veerpromenade naar markt met bomen en zitplekken.
- Activeer begane grond met winkels, horeca en publieke functies, met wonen erboven.

Wat doen we met verouderde bouwblokken die geen verbinding maken met de waterkant?

Hoe kunnen we de ruime waterkant activeren met nieuwe functies en voorzieningen, zodat hier een aantrekkelijke sfeer ontstaat?

Waterkant oud

- Zorg bij renovatie van gebouwen voor een uitnodigende gevelbekleding aan de waterkant
- Gebruik platte daken voor groene infrastructuur en duurzame energieopwekking
- Verbind deze gebouwen met het langgerekte park langs de waterkant, richting jachthaven, zodat het gebied als vrijetijdsllocatie kan functioneren

Referentie: gerenoveerd bouwblok met nieuwe gevel

Waterkant nieuw

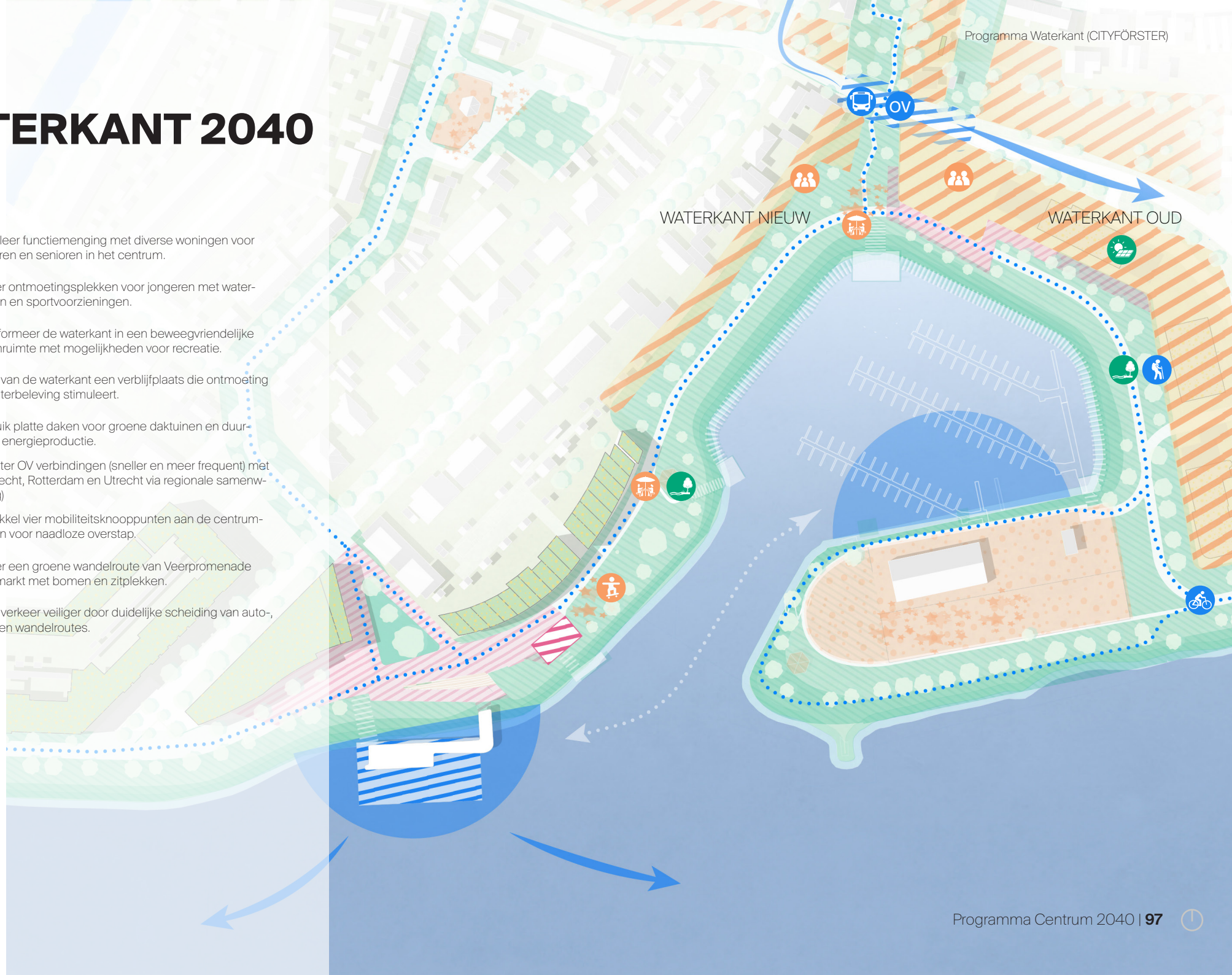
- Voeg een multifunctioneel bouwblok toe bij de entree van de waterkant, dat levendigheid op straatniveau brengt en de stedelijke rand versterkt
- Vul open plekken langs de waterkant op met kleinschalige woningbouw en aanvullende voorzieningen zoals werkplekken of horeca
- Ontwerp een doorgaand park langs het water met gevarieerde landschappelijke elementen en ruimte voor recreatie

Referentie Kleinschalige Woningverdichting

WATERKANT 2040

- Stimuleer functiemenging met diverse woningen voor jongeren en senioren in het centrum.
- Creëer ontmoetingsplekken voor jongeren met waterpunten en sportvoorzieningen.
- Transformeer de waterkant in een beweegvriendelijke buitenruimte met mogelijkheden voor recreatie.
- Maak van de waterkant een verblijfplaats die ontmoeting en waterbeleving stimuleert.
- Gebruik platte daken voor groene daktuinen en duurzame energieproductie.
- Verbeter OV verbindingen (sneller en meer frequent) met Dordrecht, Rotterdam en Utrecht via regionale samenwerking).
- Ontwikkel vier mobiliteitsknooppunten aan de centrumranden voor naadloze overstap.
- Creëer een groene wandelroute van Veerpromenade naar markt met bomen en zitplekken.
- Maak verkeer veiliger door duidelijke scheiding van auto-, fiets- en wandelroutes.

Hoe kan de jachthaven sterker worden verbonden met het centrum om haar functie binnen het centrumgebied te versterken?

Jachthaven

- Ecologische oeverplek met verblijfskwaliteit
De watersportvereniging ziet kansen voor een natuurlijke inrichting van de oever, die in de zomer nu ongebruikt blijft. Denk aan een zitplek met aandacht voor toegankelijkheid en veiligheid, gezien de nabijheid van het water.
- Haven als podium voor evenementen
Door de jachthaven in te zetten als decor of rand van kleinschalige culturele evenementen ontstaat er meer levendigheid, met plekken om rondom de haven te verblijven.

Referentie: Biesbosch Marina met Camperpark

Hoe kunnen we de omgeving van de waterbushalte transformeren tot een uitnodigende openbare ruimte en herkenningspunt?

Waterbushalte

- Ontwerp de aankomstplek bij de halte als een groene en aantrekkelijke plek om te blijven
- Ontwikkel de waterbushalte als 'landmark' aan het water
- Vervang verharding door groen en ontspanning, eventueel met een klein paviljoen of kiosk als verblijfsplek

Referentie: openbare waterkant met een drijvend herkenningspunt

WATERKANT 2040

- Geef ruimte aan bewonersinitiatieven voor sport, cultuur en vrijwilligerswerk in het centrum.
- Verbeter OV verbindingen (sneller en meer frequent) met Dordrecht, Rotterdam en Utrecht via regionale samenwerking.
- Ontwikkel de waterbushalte Veerdam tot levendige ontmoetingsplek aan het water.
- Versterk de jachthaven als trekpleister en verbeter de toegankelijkheid voor iedereen.
- Geef prioriteit aan winkels, cafés, horeca en semi-publieke functies op de begane grond.
- Ontwikkel de jachthavenomgeving met horeca, terrassen en overnachtingsplekken.

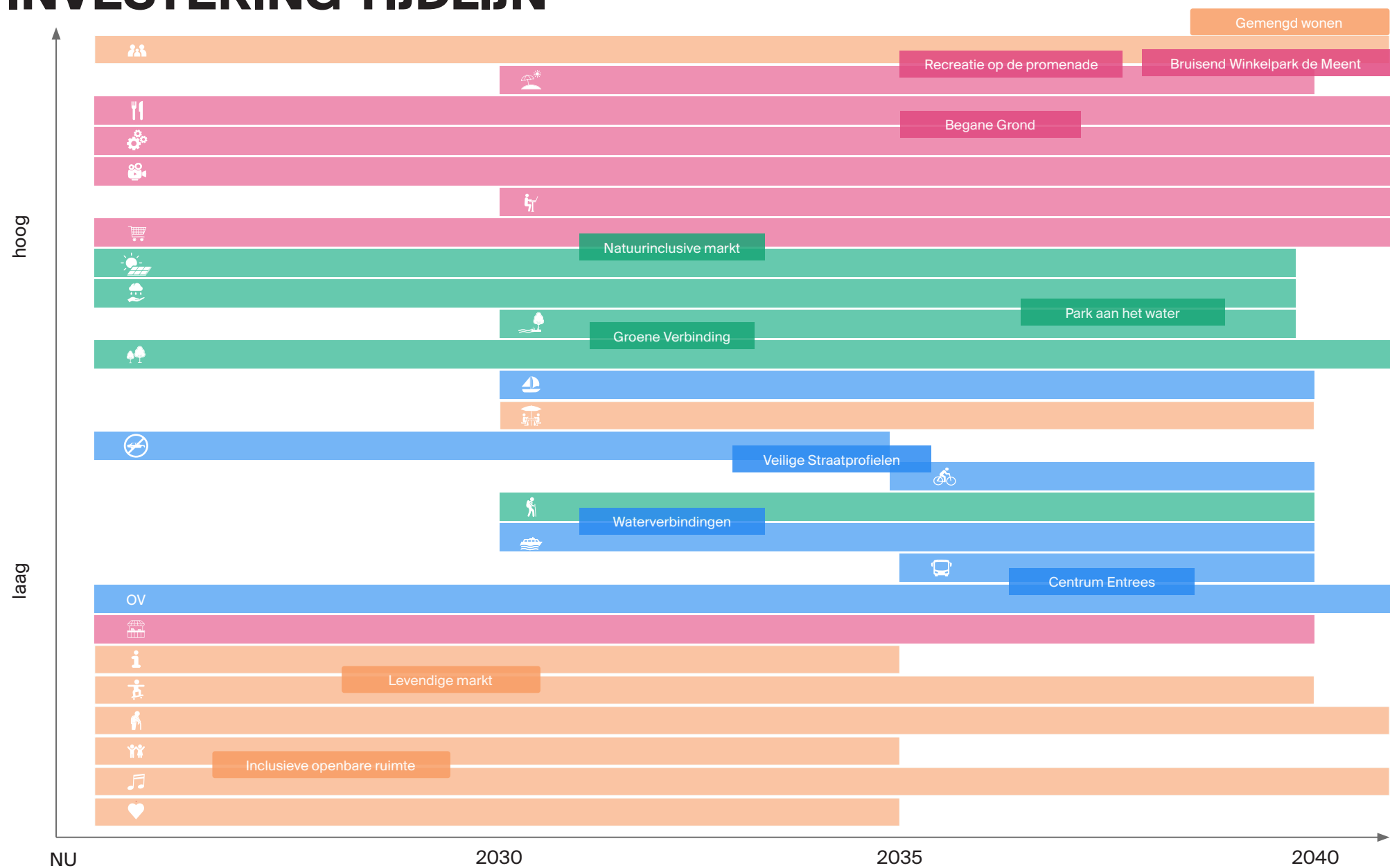
IDEEËN INTERVENTIES

Met dit programma als basis gaat de gemeente nu verder met uitvoeringsprogramma's en verdiepend onderzoek naar de interventies, waarmee de weg wordt geopend naar concrete uitvoering.

		Nu	2030	2035	2040
1)		Maak van de markt een levendig, economisch en sociaal ontmoetingspunt met een divers programma			
2)		Geef ruimte aan initiatieven voor sport, cultuur en vrijwilligerswerk in het centrum.			
3		Voorzie speelmogelijkheden en activiteiten voor jonge kinderen en hun ouders.			
4)		Ontwerp inclusieve openbare ruimten met zitplekken voor senioren en mindervaliden.			
5)		Creëer ontmoetingsplekken voor jongeren met waterpunten en sportvoorzieningen.			
6)		Breed de bibliotheek uit met bijvoorbeeld een toeristisch informatiepunt voor meer publiekswaarde.			
7)		Versterk de marktidentiteit door een aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte.			
8)		Verbeter OV verbindingen (sneller en meer frequent) met Dordrecht, Rotterdam en Utrecht via regionale samenwerking)			
9)		Vergroen de Markt en Veerweg met bomen en beplanting en waterelementen tegen hittestress.			
10)		Maak van de waterkant een verblijfplaats die ontmoeting en waterbeleving stimuleert.			
11)		Creëer een groene wandelroute van Veerpromenade naar markt met bomen en zitplekken.			
12)		Vergroot de sponswerking van het dorp met groene daken en retentiebekkens.			
13)		Stimuleer functiemenging met woningen voor jongeren en senioren in het centrum.			

		Nu	2030	2035	2040
14)		Gebruik platte daken voor groene daktuinen en duurzame energieproductie.			
15)		Activeer plinten met winkels, horeca en publieke functies, met wonen erboven.			
16)		Ontwikkel de jachthavenomgeving met horeca, terrassen en overnachtingsplekken.			
17)		Maak verkeer veiliger door duidelijke scheiding van auto-, fiets- en wandelroutes.			
18)		Transformeer de waterkant in een beweegvriendelijke buitenruimte met mogelijkheden voor recreatie.			
19)		Ontwikkel mobiliteitsknooppunten aan de centrumranden voor naadloze overstap.			
20)		Versterk de jachthaven als trekpleister en verbeter de toegankelijkheid voor iedereen.			
21)		Cluster parkeren in garages en maak het centrum autovrij.			
22)		Ontwikkel de waterbushalte Veerdam tot levendige ontmoetingsplek aan het water.			
23)		Versterk economische samenwerking met ondernemers en vastgoedeigenaren.			
24)		Stimuleer Winkelpark de Meent werkplekken voor jonge ondernemers en start-ups.			
25)		Investeer in cultuur en entertainment om het centrum aantrekkelijker te maken.			
26)		Stimuleer functiemenging in Winkelpark de Meent met horeca, werkruimten en avondaanbod.			

INVESTERING TIJDLIJN

VOLGENDE STAPPEN

Door middel van uitgebreide analyse en participatie in fase 1, scenarioplanning in fase 2, en ontwerpend onderzoek en stedenbouwkundige uitwerking in fase 3, is dit programma tot stand gekomen. Het Programma centrum Papendrecht is een richtinggevend document voor de ontwikkeling van het centrum op weg naar 2040. Het brengt integrale afwegingen samen op de thema's: groen, blauw en recreatie, sociaal en wonen, verbinding, en economie en centrale functies. Onder deze thema's liggen principes van duurzame stedenbouw, met aandacht voor klimaatadaptatie, biodiversiteit, zuinig ruimtegebruik en flexibiliteit. Samen geven ze richting aan een centrum dat groeit naar een groen en levendig dorps hart aan de Merwede.

De volgende stap is het opstellen van verschillende uitvoeringsprogramma's. Daarin worden de voorgestelde interventies verder onderzocht, gefaseerd uitgewerkt en gekoppeld aan concrete samenwerkingen. Het verzilveren van bestaande en nieuwe partnerschappen is daarbij essentieel.

